

Pla d'Acció Cultural 2018-2025

Vic

**Diputació
Barcelona**

Ajuntament de Vic

La Diputació de Barcelona es caracteritza per la seva naturalesa local, de suport i cooperació amb els municipis. Per aconseguir aquests objectius ha desenvolupat un model estrictament municipalista, que té el seu referent en l'establiment de xarxes de gestió amb els ajuntaments als quals aporta mitjans tècnics, coneixement i experiència, assessorament, recursos econòmics i suport a la gestió dels serveis municipals.

En el marc de l'assistència i la cooperació, l'Àrea de Cultura, Educació i Esports té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis a l'hora de definir i aplicar les polítiques culturals. El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) és el servei encarregat de l'assessorament cultural als ajuntaments a l'hora d'establir, a mig i llarg termini, nous processos de dinamització i transformació cultural, socials i econòmics en el territori.

Els plans d'acció cultural (PAC) són instruments per promoure la reflexió, el debat i el desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. És un procés liderat pels ajuntaments, basat en les aportacions tècniques i la participació ciutadana.

Durant tot el procés es treballen els eixos de les actuacions futures en matèria d'acció cultural local. Així, les propostes s'orienten a reforçar el paper estratègic de les polítiques culturals, la cohesió social, la interculturalitat, la identitat, la transversalitat i el foment del treball en xarxa amb municipis propers.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura,
Educació i Esports

Gerència de Serveis de Cultura
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Montalegre, 7. 08001 Barcelona
Tel 934 022 565 · Fax 934 022 577
o.estudisrc@diba.cat · www.diba.cat/cerc

Pla d'Acció Cultural 2018-2025

Vic

**Diputació
Barcelona**

Ajuntament de Vic

© Diputació de Barcelona

Setembre de 2018

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Presentació

Vic és una ciutat que exerceix de capital comarcal i també, entre d'altres, de capital cultural. És un paradigma en l'àmbit educatiu per haver impulsat un model escolar integrat, i haver afavorit així el creixement de l'alumnat nouvingut; a l'escola de música, una de les més grans del país, s'hi mouen cada any alumnes de tots nivells que cursen estudis musicals també dins de l'horari lectiu i curricular de les escoles. Aquesta singularitat formativa, molt significativa a Vic, també la trobem en l'àmbit teatral, amb una seu de l'Institut del Teatre, com només tenen Barcelona i Terrassa; amb una Escola d'Art Superior i de Disseny de Vic, on cada curs hi passen centenars de joves alumnes amb vocació artística. Catalunya disposa de vuit centres d'arts visuals i d'arts contemporànies, i Vic també en té un, que treballa i es posiciona des de l'eix de l'art i escola. I tots aquests equipaments s'interrelacionen entre ells, fet que dona impuls a les diferents disciplines artístiques i afavoreix el coneixement i l'expansió cultural -amb major o menor mesura- des dels centres educatius.

Culturalment, a la ciutat poca cosa hi manca pel que fa a equipaments i a estructures físiques. Hi ha un actiu centre d'arts escèniques, l'Atlàntida, i un gran Museu Episcopal (MEV), amb una de les col·leccions romàniques i gòtiques més importants del món. Ara mateix ja treballem en la construcció del tercer edifici cultural més gran de la ciutat, la nova biblioteca. Amb l'objectiu permanent de donar accés a la lectura i al coneixement, aquest equipament se situarà estratègicament en un punt que farà de nexa entre Vic nord i Vic sud, al costat del riu Mèder, actualment una barrera mental que amb el temps esperem anar amorosint. Des de la nova biblioteca es visualitzarà també aquesta manera de fer les coses a la nostra ciutat, amb unes bones dosis de diferenciació, d'innovació i de pluralitat. Com així ho fan més entitats i equipaments petits i mitjans que són tan importants com necessaris dins de la ciutat, actuant de portadors i catalitzadors culturals des d'àmbits tan diversos com el cinema, el teatre, la dansa, la música, l'art, el patrimoni, la literatura o la cultura popular.

Som pioners en com fem i practiquem la cultura. Sobre una base ferma, sòlida, formativa i creativa, posicionem ara la ciutat cap al futur, amb un horitzó d'uns vuit anys prou espaiosos per poder dur a terme bones polítiques culturals en una mateixa direcció, i perseguint tres objectius: innovar en la cultura i interactuar entre tots els agents culturals; facilitar encara més l'accés a la cultura per fer-la més participativa en pro de la cohesió social, i assolir una transversalitat cultural

en l'acció de govern de la ciutat com a un bon remei de desenvolupament territorial.

Vic, com a gran capital que és, ha de seguir sent motor cultural, tot tenint en compte l'entorn físicament més proper de la Plana de Vic, la comarca d'Osona i la Catalunya interior. Cal que s'afavoreixin i es proposin sinergies col·lectives amb altres municipis pioners en l'àmbit de la cultura. Creiem que així pot tenir molt de sentit aquest Pla d'Acció Cultural (PAC), que representa una oportunitat per ser generosos amb el nostre entorn, per correspondre a la nostra ciutadania i per teixir un bon sistema cultural local que afavoreixi una millor qualitat de vida.

SUSAGNA ROURA I PUJOLS

Regidora de Cultura de Vic

Sumari

Diagnosi

1. Antecedents, justificació i objectius	9
2. Metodologia	10
2.1. Procés de treball	10
2.2. El debat ciutadà	12
3. El marc de l'acció cultural: ciutat i territori	14
3.1. Creixement i diversitat demogràfica	15
3.2. Un fort impuls econòmic.....	21
3.3. Ciutat i territori.....	22
4. Els agents culturals	28
4.1. Les administracions públiques	31
4.1.1. L'Ajuntament de Vic.....	31
4.1.2. Altres administracions públiques	37
4.2. El món associatiu	38
4.3. El sector privat i professional.....	45
4.4. Espais de coordinació i governança	48
5. Equipaments culturals	49
5.1. Ciutat i sistema d'equipaments culturals	49
5.2. Relació d'infraestructures per a usos culturals.....	50
6. Dinàmiques culturals	56
6.1. Educació i creació artística	56
6.2. Educació artística	56
6.2.1. Participació cultural, creació i educació de públics	60
6.2.2. Cultura, creativitat, innovació	63
6.3. Participació, oferta i consum cultural	65
6.3.1. Oferta cultural	65
6.4. Participació i consum cultural.....	74
6.5. Comunicació i connectivitat de la cultura a Vic	80

7. Una mirada sectorial	82
7.1. Arts escèniques i música	83
7.2. Arts visuals	84
7.3. Patrimoni cultural.....	85
7.4. Lectura pública.....	87
7.5. Cultura d'arrel popular i tradicional.....	88
7.6. Visió de conjunt	88
8. A manera de síntesi.....	91
Proposta d'objectius, línies estratègiques i mesures.....	97
Introducció	99
9. Elements del sistema cultural.....	100
10. Principis d'actuació	104
11. Objectius i línies estratègiques.....	112
12. Mesures	116
a. Mesures relatives a l'objectiu 1	117
b. Mesures relatives a l'objectiu 2	128
c. Mesures relatives a l'objectiu 3.....	147
13. Estructura de governança	162
14. Mesures previstes per a la fase 1 (2018-2019).....	163
15. Seguiment i avaluació	165
Crèdits	167

Diagnosi

1. Antecedents, justificació i objectius

El punt de partença és el PAC que es va elaborar l'any 2003 centrat només en la diagnosi i el PLEC realitzat el 2010. També cal tenir en compte el procés de debat realitzat els mesos anteriors sobre el model de gestió de L'Atlàntida, que va implicar el sector i les forces polítiques del consistori. En l'acord del Ple de 6 de juliol de 2016 es va acordar, entre altres coses, realitzar un *Programa d'Arts Escèniques i Música* de ciutat que dibuixés un marc global que permetés definir la missió i les línies d'activitat de L'Atlàntida, així com els criteris d'ús per part dels agents escènics i musicals de la ciutat. Per aquest motiu, s'ha considerat oportú elaborar les bases d'aquest programa en el marc del PAC.

Aquests antecedents mostren que a Vic actualment hi ha una especial sensibilitat envers l'acció cultural i una notable predisposició a participar en la definició de models de ciutat. Per aquest motiu, a finals del 2016, l'Ajuntament va demanar al CERC l'elaboració d'un PAC que actualitzi i completi el que es va fer el 2003 i que inclogui en annex una proposta de programa d'arts escèniques de ciutat.

Els **Plans d'Acció Cultural (PAC)** que elabora el CERC són "instruments per a la reflexió, debat i desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. És un procés liderat pels ajuntaments, basat en les aportacions tècniques i la participació ciutadana, fomentant la corresponsabilitat entre els diferents sectors i agents culturals locals. Durant tot el procés es treballen els eixos cap a on han d'enfocar-se les actuacions futures en matèria d'acció cultural local. Així, les propostes s'orienten a reforçar el paper estratègic de les polítiques culturals, la cohesió social, la interculturalitat, la identitat, la transversalitat i el foment del treball en xarxa amb municipis propers".

En un PAC, que té una durada habitual de 10-12 mesos efectius de treball, es consideren dues fases:

- Realització d'un **diagnòstic** per definir la realitat cultural de la població i detectar les necessitats culturals: anàlisi sociodemogràfica i territorial, estudi dels sectors i equipaments culturals, anàlisi de la programació, funcionament i recursos.
- Elaboració de les **propostes** que permetin optimitzar, incrementar i ordenar les iniciatives culturals del municipi en funció de les seves característiques i de la seva evolució, preveient les necessitats presents i futures.

En el cas de Vic, per raó dels antecedents exposats i dels factors que han portat a elaborar un PAC, s'inclourà també una **proposta de reordenació funcional dels equipaments** (definició del nínxol funcional de cadascun i dels usos que se'n deriven) a manera d'actualització del PLEC 2010.

L'**objectiu**, doncs, del PAC és doble:

- a. **Promoure un procés de debat** per part dels agents culturals i d'altres ciutadans interessats per tal d'intercanviar punts de vista i construir el màxim **consens** sobre els objectius i les estratègies a desenvolupar i, complementàriament, les mesures que cal aplicar.
- b. **Elaborar un pla d'acció** sistemàtic que, un cop aprovat, sigui el marc d'acció dels operadors culturals i de la política cultural que desenvolupi l'Ajuntament en la seva acció de govern.

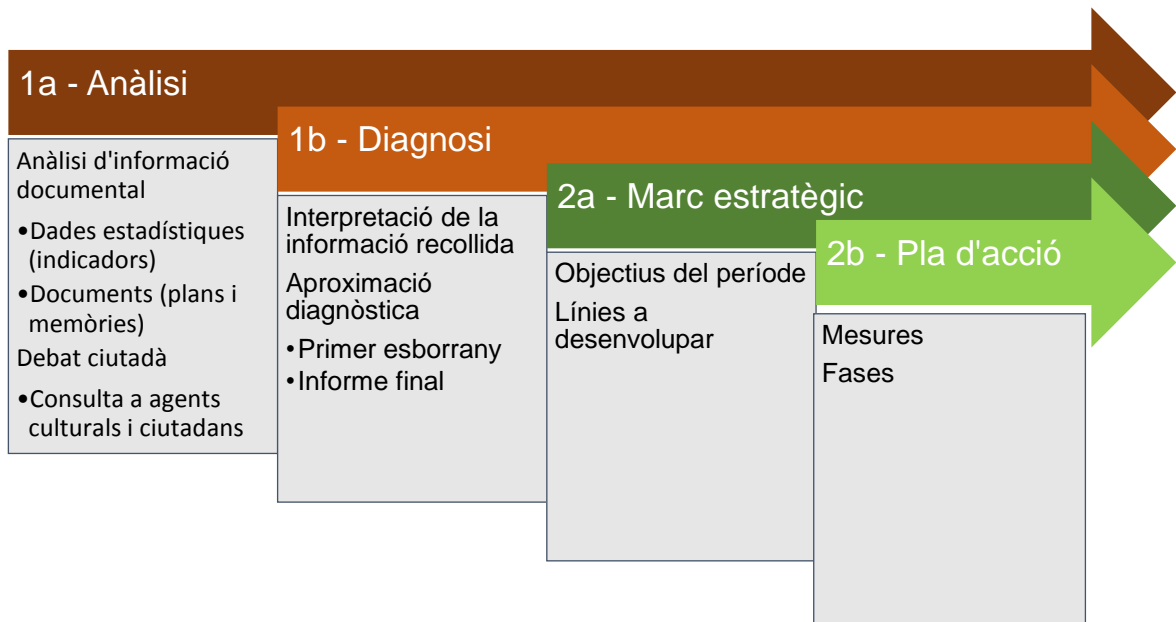
La vigència del PAC elaborat s'ha definit per al **període 2018-2025**, atès que els intensos canvis socials recomanen una actualització periòdica de la diagnosi i del pla d'acció. Aquest període de 8 anys, amb tot, s'estructura en 3 fases per a l'aplicació de les mesures proposades.

2. Metodologia

2.1. Procés de treball

L'elaboració del PAC de Vic s'ha estructurat en 2 fases:

- a. Anàlisi i diagnosi
- b. Definició del marc estratègic i pla d'acció

A. Fase d'anàlisi i diagnosi

El procés de treball de la fase d'anàlisi ha estat el següent:

1. Recull d'informació prèvia

a. Anàlisi d'informació documental:

- Dades estadístiques.
- Documents d'anàlisi, planificació, memòria i avaluació relacionats.

b. Entrevistes amb els responsables polítics i tècnics de cultura i educació de l'Ajuntament per tal de tenir una primera valoració de la situació actual i conèixer les prioritats de la política cultural de l'Ajuntament.

2. Debat ciutadà a través de sessions de debat en grups de 8-15 persones amb perfils aleatoris centrades en dues qüestions:

- Valoració de l'acció cultural a la ciutat: fortaleeses, febleses, oportunitats i amenaces.
- Aportacions propositives.

3. Elaboració d'una diagnosi

a. Interpretació de la informació obtinguda a través de diverses sessions de debat de l'equip d'elaboració (format per tècnics del CERC, l'Ajuntament de Vic i Bissap).

b. Elaboració d'un **informe**.

B. Fase de definició del marc estratègic i pla d'acció

- 1 Elaboració d'un **primer esborrany**
- 2 **Revisió i validació**
- 3 Redacció del **document final**

2.2. El debat ciutadà

El **debat ciutadà** s'ha basat en:

1 Sessions de debat temàtic

- S'han convocat 10 grups de debat i cada grup ha dut a terme dues sessions, d'acord amb el calendari que s'adjunta.
- En l'annex 2 hi ha el relat de les aportacions i la relació dels participants.

2 Sessions de retorn

- S'ha dut a terme una sessió de retorn un cop acabada la diagnosi i una segona un cop elaborat el document final.

	Membres		Eixos de debat	1a ronda		2a ronda		Lloc
	Mín	Màx		Data	Horari	Data	Horari	
Grup 1	8	15	Els agents culturals de la ciutat: forteses, febleses, cooperació i vertebració, mancances, oportunitats, propostes.	14/02/17	16:30 - 18:30	07/03/17	16:30 - 18:30	La Central
Grup 2	8	15	La programació cultural de la ciutat: forteses, febleses, mancances, oportunitats, propostes. Els públics de la cultura: perfils, mancances, consideracions.	14/02/17	19:00 - 21:00	07/03/17	19:00 - 21:00	Espai de Teatre i Cinema (ETC)
Grup 3	8	15	Les infraestructures culturals (polivalents i especialitzades): forteses, febleses, mancances, oportunitats, propostes.	21/02/17	16:30 - 18:30	14/03/17	16:30 - 18:30	Museu Episcopal de Vic (MEV)
Grup 4	8	15	La projecció comarcal, nacional i internacional de l'oferta cultural de la ciutat. Beneficis, inconvenients, riscos. Aliances amb altres sectors (turisme, gastronomia...). Creació d'una marca i posicionament.	21/02/17	19:00 - 21:00	14/03/17	19:00 - 21:00	L'Atlàntida
Grup 5	8	15	La formació i la creació com a bases del sistema cultural: oportunitats, dificultats, mancances, consideracions i propostes de millora en la captació i desenvolupament de talent creatiu, en la formació d'interessos i hàbits culturals, i en els processos de creació, producció i innovació.	28/02/17	16:30 - 18:30	21/03/17	16:30 - 18:30	Centre d'Arts Contemporànies (ACVIC)
Grup 6	8	15	Els àmbits d'acció cultural (patrimoni, pensament, arts en viu, arts visuals, lectura i accés a la informació, etc.): forteses i febleses, consideracions i propostes.	28/02/17	19:00 - 21:00	21/03/17	19:00 - 21:00	L'Ateneu
Grup 7	8	15	Els serveis de lectura pública a la ciutat: forteses, febleses, mancances, oportunitats, propostes.	28/03/17	16:30 - 18:30	18/04/17	16:30 - 18:30	Biblioteca Joan Triadú
Grup 8	8	15	Les arts en viu (teatre, música, dansa, circ i altres disciplines): forteses, febleses, mancances, oportunitats, propostes.	28/03/17	19:00 - 21:00	18/04/17	19:00 - 21:00	Institut del Teatre
Grup 9	8	15	Cultura i educació: oportunitats i dificultats per establir aliances estratègiques i generar sinergies pel desenvolupament coordinat de les polítiques culturals i educatives a nivell local.	04/04/17	16:30 - 18:30	25/04/17	16:30 - 18:30	La Farinera
Grup 10	8	15	Governança i política cultural de l'Ajuntament: model de governança de la cultura a la ciutat, la intervenció de l'Ajuntament a través de serveis propis, política de foment i inversió en infraestructures. Consideracions i propostes de millora.	04/04/17	19:00 - 21:00	25/04/17	19:00 - 21:00	Regidoria de Cultura

3. El marc de l'acció cultural: ciutat i territori.

El primer assentament urbà de Vic es remunta als ibers i més tard als romans i després de la invasió sarraïna, el 878, comença la repoblació d'Osona. En aquest context, el nucli antic de la ciutat de Vic quedà conformat ja al segle X però la imatge de la ciutat quedà marcada per la construcció de la muralla, primer al segle XII i després al XIV. El nucli emmurallat s'articulava sobre tres fites: l'antiga ciutat romana (Temple Romà), esdevinguda posteriorment castell defensiu a l'època alt medieval (castell dels Montcada); la zona d'edificis eclesiàstics que formen el nucli del bisbat, i finalment el nucli del mercadal (plaça Major).

Al mateix segle XIV es va iniciar el creixement als ravals fora muralla, tot i que aturat amb les crisis demogràfiques posteriors, de forma que no fou fins als segles XVIII i XIX que es destruïria el cinyell de les muralles, i el creixement de la població afavoriria la urbanització dels voltants. El procés d'urbanització de la ciutat fora muralles va adoptar una forma *digitada* sobre els eixos dels ravals històrics i dels nous accessos.

En aquesta època es van refer alguns ravals històrics, i van sorgir nous sectors d'urbanització com l'eixample Morató i ja al segle XX, amb l'arribada del tren, el nou carrer Verdaguer. A finals del segle XIX al voltant d'aquest carrer s'edificaren fàbriques que comencen a donar un aire industrial a la ciutat de Vic. Aquest seria el cas de La Farinera Catalana, seu actual de l'escola d'arts de Vic.

A partir dels anys 20 del segle XX el centre històric entrà en un procés d'abandó i de desinterès mentre que fora muralles es produí un impuls urbanitzador a la zona de la rambla del Carme i la plaça dels Màrtirs. Però fou a partir dels anys 50 i 60 quan el creixement s'accelerà. En una primera etapa es van construir blocs com els de les Cases Barates (Habitatges Montseny) i ja a partir dels anys 70 i 80 es va produir l'eclosió més espectacular pel sector sud de Vic, a l'altra banda del Mèder, als barris de l'Estadi i del Remei. Aquest sector va rebre el gruix de l'emigració peninsular d'aquest període i, posteriorment, també es va constituir en la zona de més concentració de les migracions recents amb component bàsicament extracomunitari.

És a finals dels anys 80 i principis dels 90 quan es fa la gran obertura cap a ponent de la ciutat amb la urbanització de la zona universitària, Torre dels Frares i parc dels Estudis; la zona del Sucre, la zona esportiva municipal i tota la urbanització de la plaça del Mil·lenari i la construcció de l'estació d'autobusos. També en aquesta època es van construir els nous polígons industrials al sector nord del municipi, i els primers equipaments esportius cap a ponent i separats del nucli urbà, en algun cas ja en el terme de Gurb, però formant part del sistema urbà de Vic. Aquest creixement es va encadenar amb la creació del Parc

d'Activitats Econòmiques d'Osona, i a finals dels 90 l'inici de la industrialització del polígon del Sot dels Pradals, es va anar consolidant un contínuum industrial al sector nord del terme, estès des del riu Gurri fins al sector del cementiri i la zona esportiva.

Malgrat aquest creixement continuat, en general la ciutat es manté compacta. Tot i que alguns sectors de nova urbanització semblin quedar deslligats del teixit urbà, en realitat això no és del tot exacte, llevat de casos especials com el del nucli de Sentfores a l'antic municipi de la Guixa. Així, per un cantó, les distàncies són raonablement superables per la mateixa dimensió de la ciutat i l'existència de transport urbà, i, per l'altre, barreres físiques com podrien ser les vies del tren van quedar superades amb el projecte d'integració urbana de la línia ferroviària. Això, per exemple, va permetre millorar la mobilitat, tant de vehicles com de vianants, amb els sectors comercials i administratius del Sucre i la Universitat de Vic, i amb la zona dels Habitatges Montseny. En aquest sentit, projectes culturals com L'Atlàntida poden actuar com a punt de sutura cap a la zona d'expansió més recent del sector est a l'altra riba del riu Mèder. De fet, la ubicació a banda i banda del riu d'equipaments com l'ACVic o el sector de les Adoberies porta a plantejar la formulació d'un eix cultural estructurant d'aquest sector salvant així l'efecte de barrera del riu. Tot i que en l'actualitat el Mèder representa una barrera mental al seu pas per la ciutat, en un futur proper podria convertir-se en l'eix cultural de la ciutat i esdevenir un element vertebrador que fomenti la cohesió social.

3.1. Creixement i diversitat demogràfica¹

Les característiques de la realitat demogràfica, la seva evolució recent i les perspectives futures constitueixen un factor important de partida a l'hora d'emprendre un procés de reflexió estratègica sobre la cultura a qualsevol realitat territorial.

En el cas concret de la ciutat de Vic es poden apuntar alguns factors de la seva realitat demogràfica que cal considerar amb especial atenció en clau d'anàlisi cultural:

- Creixement demogràfic sostingut en els darrers anys
- Pes determinant del component migratori en aquest creixement
- Tendència a l'envelliment de la població

¹ Totes les dades tractades en aquest apartat corresponen a Idescat amb excepció de la referent als barris de Vic, que ha estat facilitada per l'Ajuntament de Vic.

El **creixement** de la població de la ciutat ha estat intens en els últims anys. En concret, en el període 2001-15 l'augment poblacional ha estat superior al 32%. Les dades del padró a 31 de desembre del 2015 situen **la població de Vic en 43.287 habitants**². L'increment demogràfic local ha estat superior al del conjunt de la comarca i molt per sobre de la mitjana de Catalunya, que tot just va superar el 13% en el mateix període. Les dades del creixement són molt significatives per diversos aspectes:

- La ciutat acumula des de finals del segle XX **un període sostingut de creixement amb un volum i una intensitat mai enregistrats fins ara**, ni tan sols en l'etapa de les grans migracions intrapeninsulars dels anys 60 i 70 del segle XX.
- És la ciutat de l'interior de Catalunya amb un increment més elevat en aquest darrer període.
- Tot i que en els darrers anys el creixement s'ha atenuat com a conseqüència de l'impacte de la crisi, s'han mantingut registres positius en tots els anys. De fet, **en el període 2007-15 entre les ciutats grans i mitjanes de Catalunya, només Sant Cugat del Vallès ha superat l'increment de Vic en termes relatius.**

Aquest creixement té un protagonista principal: el component migratori, i més concretament el de la nova emigració. La instal·lació de residents d'origen forani a la ciutat es va iniciar en les darreres dècades del segle XX, anticipant els fluxos massius que van arribar al conjunt del país en el primer decenni del segle XXI. Les dades més recents d'aquest mateix 2017 indiquen que la població nascuda fora de l'Estat supera el 25%. Aquesta xifra, indiscutiblement elevada, s'equipara amb els màxims històrics assolits el 2010, després d'uns anys d'estancament.

- El volum dels contingents i la seva dimensió temporal sostinguda més enllà de les xifres han convertit la ciutat en un dels referents del fenomen migratori recent a nivell de país, potser no tant per la seva dimensió demogràfico-quantitativa –ja que el pes del component migratori és molt més elevat en altres ciutats catalanes³– sinó pels relats que s'han generat a la ciutat al voltant de la percepció i la gestió d'aquest fenomen.

² Les darreres dades del padró, encara no oficials, situen la població de la ciutat per sobre dels 44.000 habitants.

³ L'any 2015, el pes de la població immigrada suposava el 48% a Guissona, el 44% a Castelló d'Empúries, el 38% a Salt i més del 30% a Lloret de Mar i Salou.

- L'imaginari de la ciutat s'associa amb el component migratori, i això té connotacions innegables en termes de cultura que es tractaran més endavant⁴.

Taula 1. Població per lloc de naixement (%). Any 2015

	Vic	Osona	Catalunya
Catalunya	65,38	75,89	64,70
Resta d'Espanya	9,75	9,97	18,26
Estranger	24,87	14,14	17,04

Font: Idescat

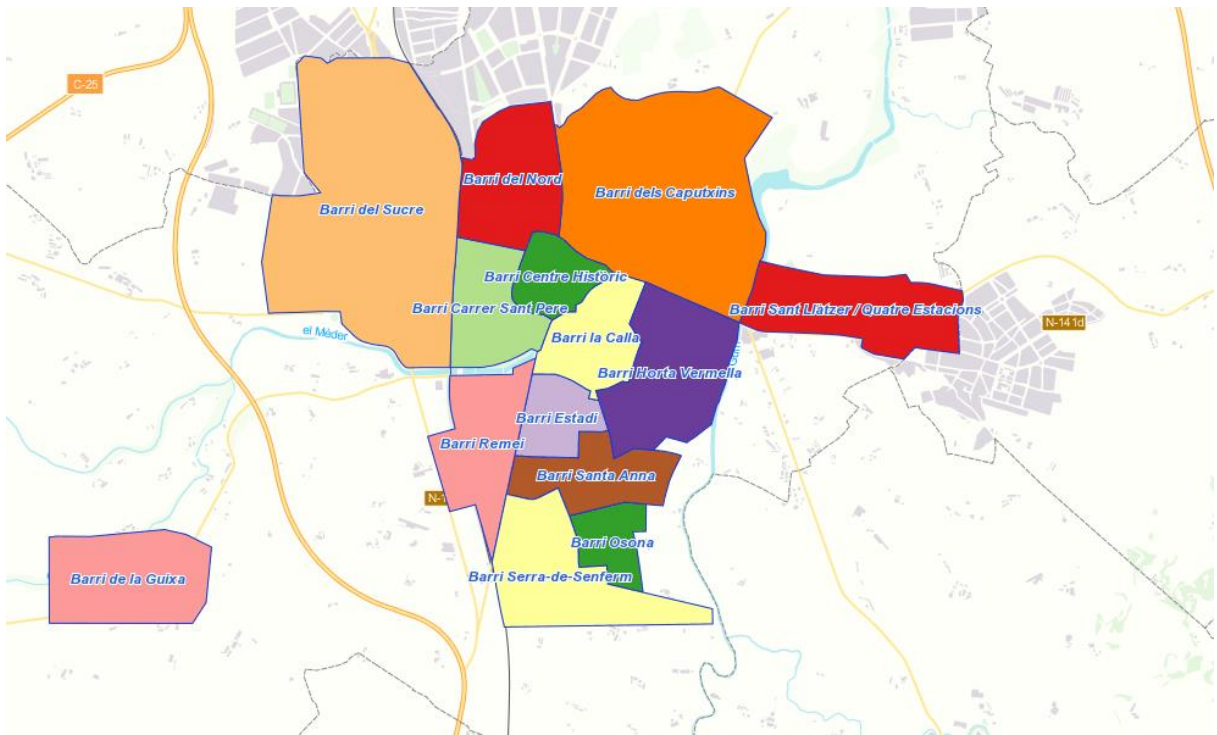
L'altre aspecte a remarcar del fenomen migratori, a banda de la seva dimensió quantitativa, és l'enorme diversitat de procedència dels contingents. Així, tot i que en la distribució geogràfica per zones d'origen hi té un pes determinant el nord d'Àfrica, no es pot deixar d'esmentar que la ciutat acull residents de més de 80 nacionalitats diferents. La població originària del Marroc suposa el 44% dels residents estrangers, la presència subsahariana és també molt important (Ghana 22% i Nigèria 8,6%) i resulta també molt significativa la presència de població procedent dels dos *gegants* asiàtics: l'Índia, 14,7% i la Xina, 10,6%⁵.

Cal remarcar que la ciutat presenta un fort component d'especialització en algunes de les comunitats de nouvinguts. Per exemple, concentra un 33% de la comunitat de Ghana de tota la demarcació de Barcelona, un 13% de la nigeriana i un 7,6% de la hindú. I l'altre factor determinant del fet migratori el constitueix l'elevada concentració dels contingents en determinats sectors de la ciutat. Cal destacar els barris de l'Estadi i del Remei, amb el 43% i el 38% de residents estrangers. Per contra, les dades a la Guixa i Sant Llàtzer són el 5% i el 6,9%⁶.

4 Associant els termes ciutat i immigració en una recerca a Google, el resultat és de 62.200 entrades, molt per sobre d'altres referents associats a immigració com Salt (47.500 entrades) o Badalona (53.000). Però anant un pas més endavant, si s'afegeix el terme "racisme" a la cerca, el resultat de Vic és de 12.600, mentre que a Salt és de 21.200 i Badalona de 20.900. Amb totes les reserves sobre convertir aquestes dades en arguments interpretatius, l'associació del fenomen migratori amb el racisme (en el sentit que sigui) és molt inferior a Vic que a altres indrets que per diversos motius també són referents del fenomen migratori recent a Catalunya.

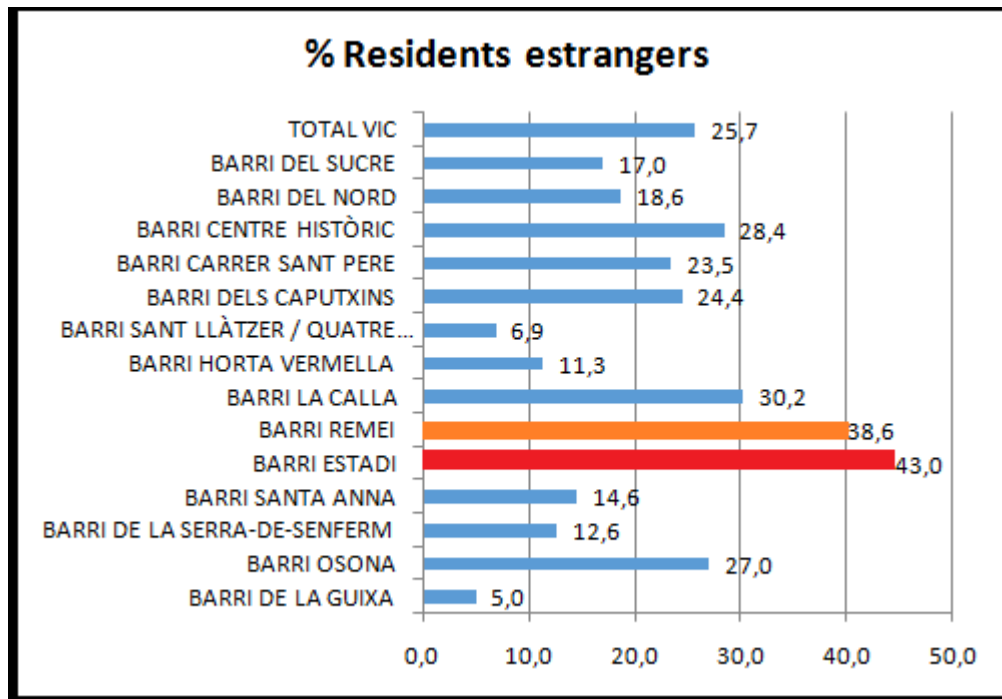
⁵ Idescat. Dades corresponents a 2016.

⁶ Ajuntament de Vic. Dades corresponents a 2016

Font: Ajuntament de Vic

Aquesta distribució, sense arribar a dibuixar un escenari de gueto, presenta nivells molt elevats de concentració en els sectors esmentats, una situació que exigeix un seguiment i una acció pública transversal en la qual el component de política cultural ha de ser determinant.

Un flux migratori d'aquestes dimensions i característiques afecta de forma considerable l'estructura demogràfica del lloc de recepció. En aquest cas, els impactes més visibles es poden detectar en l'atenuació de tendències com la davallada de la natalitat o l'envelliment de la població. En aquest sentit, val la pena remarcar que l'índex d'envelliment de Vic se situava l'any 2015 amb un valor de 87, quan a nivell de Catalunya en aquest mateix any la taxa fou de 115. Però l'impacte de la immigració també es trasllada al creixement vegetatiu, que s'ha mantingut amb uns valors elevats en els últims anys empès pel comportament natalista de famílies procedents de la immigració.

D'una o altra forma, la dimensió del fenomen migratori també es pot relacionar amb aspectes de natura sociocultural com el nivell d'instrucció i els usos lingüístics de la població. Les dades sobre el nivell d'instrucció de la població del cens de 2011 situaven Vic amb indicadors lleugerament per sota dels valors globals de Catalunya (taula 2).

Taula 2. Població de 16 anys i més. Nivell d'instrucció. Any 2011

	Vic	Osona	Catalunya
Sense titulació	12,36	10,69	10,02
Primer grau	16,39	15,09	13,45
Segon grau	51,57	58,14	56,21
Ensenyament universitari	19,68	16,09	20,32

Font: Idescat

Pel que fa a la llengua, les dades del mateix cens de 2011 apunten ni que sigui transitòriament a una situació una mica sorprenent: el nivell de comprensió del català a la ciutat se situava clarament per sota el nivell de la comarca i també lleugerament per sota de la dada global de Catalunya.

Taula 3. Grau de coneixement del català. Any 2011

	Vic	Osona	Catalunya
L'entén	93,58	96,91	95,12
El sap parlar	77,81	84,67	73,16
El sap llegir	80,35	85,77	78,71
El sap escriure	65,32	69,56	55,70
No l'entén	6,42	3,09	4,88
Total	100	100	100

Font: Idescat

Aquest exemple resulta il·lustratiu de la complexitat sociodemogràfica, que ha de trobar respostes en l'acció sociocultural de la ciutat: la ciutat continua creixent i acollint població d'orígens i tradicions culturals molt diverses, un creixement que planteja necessitats, que planteja reptes però que també, òbviament, brinda oportunitats.

- El creixement significatiu i sostingut de la població obliga a revisar els estàndards de prestació de serveis en sectors com la lectura pública, que basen el seu desplegament en paràmetres demogràfics i territorials.
- La instal·lació a la ciutat d'un contingent molt elevat de població amb baixos nivells de renda i, en molts casos, també amb un baix nivell de formació, conjuntament amb l'increment progressiu de la població, situa les

polítiques de benestar social com a màxima prioritat, i convida al posicionament estratègic de la cultura com un dels pilars de l'estat de benestar.

3.2. Un fort impuls econòmic

El creixement demogràfic sostingut de la ciutat és un indicador poderós de la dinàmica econòmica de la ciutat i la comarca: els indicadors d'activitat i ocupació posen de relleu la vitalitat de l'economia osonenca, que ha deixat enrere el sotrac de la crisi. Les darreres dades disponibles -2015- situen la comarca liderant el creixement del PIB a Catalunya, amb un increment del 6%, gairebé doblant l'indicador del conjunt del país. Tot i així, l'acceleració del creixement no ha aconseguit impactar de forma suficient sobre l'elevada taxa d'atur heretada del cicle més profund de la crisi, quan la taxa va fregar el 20%. El 2015 es va tancar amb una taxa del 14,6%, equiparable a la del conjunt de la demarcació de Barcelona.

Amb la construcció encara sota mínims, el creixement econòmic s'ha pilaritzat en el sector terciari però també i de forma significativa en alguns dels sectors industrials tradicionals que s'han pogut sobreposar a la crisi, com l'alimentari i el metal·lúrgic. No obstant això, la radiografia de l'economia osonenca posa de relleu algunes febleses evidents: dimensió reduïda de les empreses (el 88% són microempreses de menys de 10 treballadors), escassa orientació a l'exportació (sols un 12% manifesten activitat exterior) i dificultats per fer passos decidits amb la innovació (la comarca ocupa el 15è lloc en l'índex d'innovació comarcal)⁷. Algunes d'aquestes febleses es traslladen òbviament a les indústries culturals, i de forma general als sectors tecnològics. Així, un estudi recent sobre el sector TIC pilotat per *Creacció*⁸ planteja:

⁷Dades procedents de l'Observatori Socioeconòmic d'Osona recollides al diari Ara http://emprenem.ara.cat/creixer/Osona-Xina-catalana_0_1724227583.html?_ga=1.30002621.367182732.1461661732

⁸Estudi del Sector TIC a Osona, Creacció-Agència d'Emprenedoria, innovació i coneixement, Vic 2015.

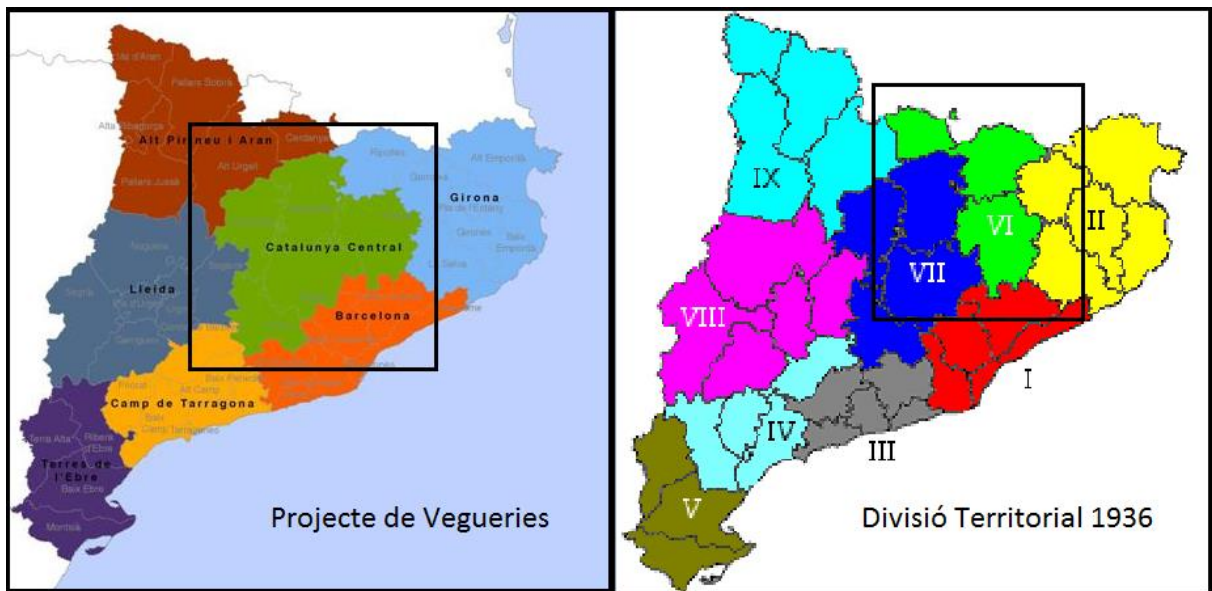
FORTALESES	ÀREES DE MILLORA
<ul style="list-style-type: none"> ● Sector madur que s'ha mantingut estable durant l'impacte de la crisi ● Existència d'un sector emergent jove, amb talent i capacitats. ● Bons coneixements tècnics i experiència. ● Sector industrial potent en el que posicionar-se com a partner tecnològic (evolució cap a Indústria 4.0). ● Ecosistema formatiu proper al que vincular-se. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Necessitat d'incorporar capacitats bàsiques en acció comercial, màrqueting i vendes. ● Dificultats per paquetitzar i evolucionar a models escalables. ● Falta dimensió per assumir projectes més grans. ● Falta cultura Innovadora. ● Manca d'una visió clara i de coneixement del propi sector. ● Manca de reconeixement del sector per part del mercat. ● Manca de marcs o espais definits per a la col·laboració, i baixa cultura col.laborativa. ● No hi ha projectes amb perfil startup. ● Perfil d'empresa molt focalitzada en un mercat molt local, amb necessitat de mirar "<i>més enllà de la comarca</i>". ● Baix compromís amb la internacionalització. ● Connectivitat i infraestructures.

Entrant en el marc concret del sector cultural, considerant la definició completa de les indústries culturals i creatives, el sector ha assolit un nivell d'implantació considerable a la ciutat, però aquest sector es tractarà més detalladament en un apartat específic.

3.3. Ciutat i territori

En **termes d'economia i territori**, Vic exerceix la funció de capitalitat comarcal d'Osona, i la seva influència i projecció territorial depassa en molts aspectes l'àmbit estricte de la comarca. La ciutat ha estat tradicionalment un dels centres urbans més importants de la Catalunya Central i ha projectat la seva influència cap a zones tant d'aquesta àrea com de la regió pirinenca.

La divisió territorial de la Generalitat republicana donava carta de naturalesa a aquesta situació, convertint-la en capital de la regió que agrupava les comarques d'Osona, el Ripollès i la Cerdanya. Aquesta delimitació no s'ha mantingut en les diferents delimitacions territorials que s'han realitzat des de la restauració de l'autonomia l'any 1980, iniciatives que s'han orientat bàsicament cap a l'àmbit de la Catalunya Central, això sí, amb delimitacions diverses.

En termes d'economia territorial i dinàmiques funcionals, Vic és un centre d'atracció comercial important que té un àmbit que va més enllà de la comarca estricta i arriba al Ripollès, a sectors del Bages i el Moianès i a pobles de la Selva, el Berguedà i el Vallès Oriental.

La delimitació d'aquests àmbits econòmics i funcionals es fonamenta, en primer terme, en el potencial productiu de la ciutat, que es tradueix en la generació d'importants fluxos de mobilitat quotidiana de tipus laboral cap a Vic, i en segon lloc en l'atracció que la ciutat exerceix sobre els àmbits comarcal i extracomarcal en termes d'oferta comercial i de serveis, inclosos, lògicament, els serveis educatius, culturals i de lleure.

Quant al primer punt, les dades de mobilitat obligada per motiu de treball no estan actualitzades⁹. L'última referència de 2001 revelaven un elevat poder d'atracció de les empreses locals, ja que dels 20.000 llocs de treball localitzats a la ciutat el 49,5% corresponien a població no resident. Val a dir que els fluxos de mobilitat s'han vist afectats per l'habilitació de l'eix de Bracons, amb la qual cosa els fluxos s'han intensificat amb la comarca de la Garrotxa.

Sí que hi ha dades de mobilitat per raons d'estudi tant dels nivells no universitaris com dels universitaris. En tots dos casos l'oferta educativa de la ciutat comporta l'atracció d'un nombre molt elevat d'estudiants que es desplacen quotidianament a la ciutat des dels seus llocs de residència.

⁹La darrera sèrie de mobilitat obligada per motius de treball s'ha fet a partir de l'enquesta de base sobre la qual es va elaborar el cens de població de 2011, però a nivell de detall municipal només s'han fet amb alguns municipis de més de 75.000 habitants.

Taula 4. Mobilitat obligada per raó d'estudi. Curs 2014-15

	Alumnes residents a Vic	Residents a la comarca	Residents a la resta de Catalunya	Residents fora de Catalunya	Total llocs d'estudi a Vic	% Alumnes no residents	Alumnes de Vic a fora	% Alumnes de Vic a fora
No universitaris	6.914	1.474	318	18	8.724	20,7	755	9,8
Universitaris	284	678	2.779	650	4.391	93,5	716	71,6

Font: Idescat

En el cas dels alumnes d'ensenyaments no universitaris, el 20,7% dels matriculats a centres de la ciutat no hi resideixen, essent la majoria d'aquests de la comarca, ja que solament un 4% del total procedeixen d'altres indrets. Es tracta fonamentalment d'estudiants de secundària, i especialment de formació professional. Val a dir que aquesta atracció queda en part compensada pel desplaçament de gairebé un 10% dels alumnes locals a estudiar a altres localitats.

Les xifres prenen tota una altra dimensió quan es tracta dels estudiants universitaris. En aquest àmbit, el factor determinant és òbviament la ubicació a la ciutat de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Efectivament, es tracta de la universitat "més petita" del país en termes de dimensió de la comunitat universitària, però Vic també és la ciutat més petita que allotja una seu universitària completa. Com es pot veure a la taula 4, la matrícula universitària a la ciutat fou de gairebé 4.400 estudiants, dels quals només 284 residents a Vic, el que suposa el 6,5% del total. A aquests s'hi afegeix un 15% procedent de la comarca, de forma que gairebé el 80% dels estudiants procedeixen de la resta de Catalunya (63,3%) i de fora de Catalunya (14,8%). Val a dir que el total de residents a Vic fent estudis universitaris fou exactament de 1.000 en aquest curs, de forma que 28,4% d'aquests estudiants van optar per fer-ho a la UVic.

Això suposa, per exemple, que la **comunitat universitària de més de 5.000 persones**¹⁰—incloent estudiants, professors i personal de gestió i serveis— situa Vic al nivell de ciutats com Girona i Tarragona —i per sobre de Lleida— quant a població estacional, fet que s'ha de relacionar òbviament amb les persones vinculades a la universitat instal·lades a la ciutat. El balanç de **població estacional** de l'any 2015 era de **més de 3.000 persones**, de forma que la població *real* ECTA¹¹ de la ciutat s'incrementaria gairebé un 8%. (Taula 5)

¹⁰ El curs 2014-15 els estudiants universitaris matriculats a tots els centres de la UVic-UCC foren 5.669.

¹¹ El concepte de població real o "població equivalent a temps complet any (ETCA)" té en compte la població no resident present, la població resident no present i la diferència entre aquestes dues categories

Taula 5. Població ECTA. Ciutats amb seu d'universitat. Any 2015

	Població resident	Població ETCA	Població ETCA (%)
Lleida	138.542	144.406	104,2
Vic	42.498	45.784	107,7
Girona	97.586	106.669	109,3
Tarragona	131.255	143.869	109,6

Font: Idescat

I més enllà de la dimensió estrictament quantitativa, el fet més rellevant és que es tracta d'un grup de població a tenir molt en compte en termes de participació cultural.

Quant a territori cultural, i més enllà de la ciutat, sembla clar, doncs, que es delimiten clarament dos nivells de relació territorial –el comarcal i el supracomarcal–, respecte als quals la producció cultural de la ciutat no en pot ser aliena. En primer lloc, la comarca i, dins la comarca, encara de forma més evident l'eix urbà de la plana, que sosté una densa xarxa de relacions quotidianes, que són també relacions culturals: “Sempre que es parla d'Osona en relació amb el territori es presenta com un continu urbà-rural on les relacions de residència, producció, consum i oci s'estenen en gran quantitat de llocs d'activitats complementàries”.

De la mateixa forma que no es podria entendre la ciutat de Vic sense considerar el marc comarcal en aspectes demogràfics i econòmics, en el cas de la cultura aquest vincle comarcal és més que evident. El potencial cultural de Vic requereix de la massa crítica que obté del territori comarcal. Les dades referides a la producció, la participació i el consum cultural ho reflecteixen de forma diàfana.

En aquest punt cal remarcar el fet que la comarca d'Osona no presenta una estructura monocèntrica pura atès que en termes de funcionalitat territorial estaríem més a prop d'un “eix de centralitat” Vic-Manlleu-Torelló que no pas d'una centralitat exclusiva del nucli de Vic. I sobre aquesta centralitat axial es conforma un marc de relacions culturals amb extensions comarcals. La celebració del Congrés de Cultura d'Osona l'any 1996 feu palesa aquesta realitat. Els

que dona lloc a la població estacional o flotant. Els territoris amb forta implantació de segona residència, establiments turístics o centres universitaris com el de Vic tenen una ETCA superior a la població de dret censada.

equipaments culturals i educatius de referència com el complex de L'Atlàntida – amb l'Escola de Música– o ACVic i les programacions atrauen un important contingent d'usuaris comarcals sense els quals probablement no podrien arribar a la dimensió i el nivell de qualitat que han assolit. I aquesta dinàmica també es posa de relleu en les grans convocatòries com ara el Mercat de Música Viva, on es calcula que el 70% de l'assistència prové de la comarca.

La ciutat és seu d'equipaments i d'entitats que tenen com a marc natural de referència i actuació la comarca, i el dia a dia de la cultura es troba farcit d'accions i iniciatives que tenen una dimensió comarcal. I aquesta dimensió territorial es veu reflectida en un marc de comunicació propi i diferenciat, que pivota sobre uns mitjans d'abast i de mirada comarcal. Malgrat que les estratègies de comunicació passin com més va més pel posicionament digital i la presència a les xarxes, l'existència d'un marc de referència propi delimitat tant per mitjans convencionals com per nous canals digitals amb poder de prescripció resulta determinant per delimitar territoris i capitalitats culturals.

Assolint un major nivell d'estructuració comarcal a través de la dinàmica cultural comuna, la capitalitat cultural de Vic n'hauria de sortir reforçada, si es parteix d'una lògica de xarxa, de compartiment i accés a recursos que tingui com a objectiu l'enfortiment de tot el sistema, sense que això s'hagi de fer a costa de l'afebliment de les posicions de les altres centralitats. El trasllat del gruix del Festival de Cantonigròs i de la QUAM a Vic reforça sens dubte la capitalitat cultural de la ciutat, però el resultat d'aquestes operacions no ha estat *win win*, ja que ha comportat un afebliment dels llocs d'origen. En aquest sentit es detecta certa indefinició de les relacions que ha de mantenir Vic amb la resta de pobles i ciutats de la comarca d'Osona. No s'han consolidat dinàmiques de treball en xarxa entre els serveis culturals locals dels diferents municipis més enllà de moments puntuals o acords tàcits de col·laboració.

Pel que fa al Consell Comarcal, la seva capacitat per promoure l'acció conjunta i coordinada de tots els municipis de la comarca en l'àmbit cultural i turístic és molt limitada. Tot i així, en el seu marc s'ha promogut un Consell Assessor de Museus.

Pel que fa a l'àmbit supracomarcal, el desdoblament de l'Eix Transversal ha reforçat la relació amb Girona i Manresa. La consolidació del marc de referència universitari amb la incorporació del campus de Manresa a la UVic-UCC resulta en aquest sentit determinant i la constatació que l'àmbit de la Catalunya Central s'ha d'edificar amb una lògica policèntrica. Al seu torn, Bracons ha servit per acostar dues realitats comarcals molt autocentrades i fins aleshores gairebé estanques, i l'autovia de Ripoll ha consolidat l'eix longitudinal clàssic. L'eix ferroviari continua essent l'eterna assignatura pendent, però en conjunt resulta obvi que la centralitat

de Vic s'ha vist en conjunt reforçada i això s'ha de llegir com una oportunitat en termes de **capitalitat cultural**.

En aquest sentit, en termes de **capitalitat** la ciutat ha esdevingut referent nacional en l'àmbit de la **música**, a l'empara de l'èxit assolit pel **Mercat de Música Viva** i que compta amb altres actius importants en termes de **festivals de música** –Festival de Jazz, Festival de Cantonigròs– i de recursos estables com el *clúster* de L'Atlàntida. Per tant, en aquest punt, l'orientació estratègica no s'ha d'apartar del guió ja escrit: el plantejament futur del projecte cultural de Vic hauria de passar en primer terme per la defensa del posicionament assolit al voltant de la música i d'aquest certamen, consolidat tant en l'àmbit nacional com **internacional** i amb les dues orientacions professional i popular. Els estudis realitzats sobre els diferents impactes del MMVV destaquen aquesta dimensió: “El MMVV és, a més d'un espai de dinamització de la indústria cultural, un esdeveniment que genera una forta atracció de públic i, per tant, la ciutat de Vic obté una sèrie de beneficis que s'extrapolen a la seva economia (concretament als serveis de caràcter turístic), però també a la seva imatge com a ciutat (*placemaking*)¹²”. Tot i així, en termes d'atracció de públics, aquest mateix estudi assenyala que tot i que el 70% dels assistents són de fora de la ciutat, el gruix de procedència és català i fonamentalment de la comarca.

El paper del **MMVV**, a banda de la seva especificitat cultural, connecta amb el relat de la **ciutat** com a centre de **mercats** amb el tradicional del Ram i el més recent de tematització medieval. L'altre actiu incontestable però no suficientment explorat és el del **patrimoni** en el sentit més ampli, que ha d'incloure òbviament els grans equipaments patrimonials amb el Museu Episcopal al capdavant. Finalment, també cal destacar la presència d'un capital creatiu amb projecció nacional i en alguns casos fins i tot internacional.

No obstant això, en opinió dels agents culturals de la ciutat presents en les taules de discussió del pla hi ha molt camí per córrer en la projecció de la ciutat. En primer terme, es detecta una manca de planificació estratègica i d'aportació de recursos en aquest àmbit, com també la **inexistència d'un relat** suficientment articulat i potent que defineixi la vocació de la capital osonenca, els seus actius i la relació que manté amb la comarca d'Osona. A més, manca d'estratègia en l'àmbit de la comunicació, que entre altres qüestions fomenti la presència de les propostes culturals del territori en els mitjans de comunicació. I en un sentit invers, més enllà de promoure cap a fora els aspectes més destacats de la ciutat i el territori també cal fomentar el retorn de la projecció exterior per tal que el teixit

¹² UOC. Estudi d'impacte del Mercat de Música Viva de Vic. Novembre de 2012

local es nodreixi de les experiències, oportunitats i recursos que poden provenir de fora.

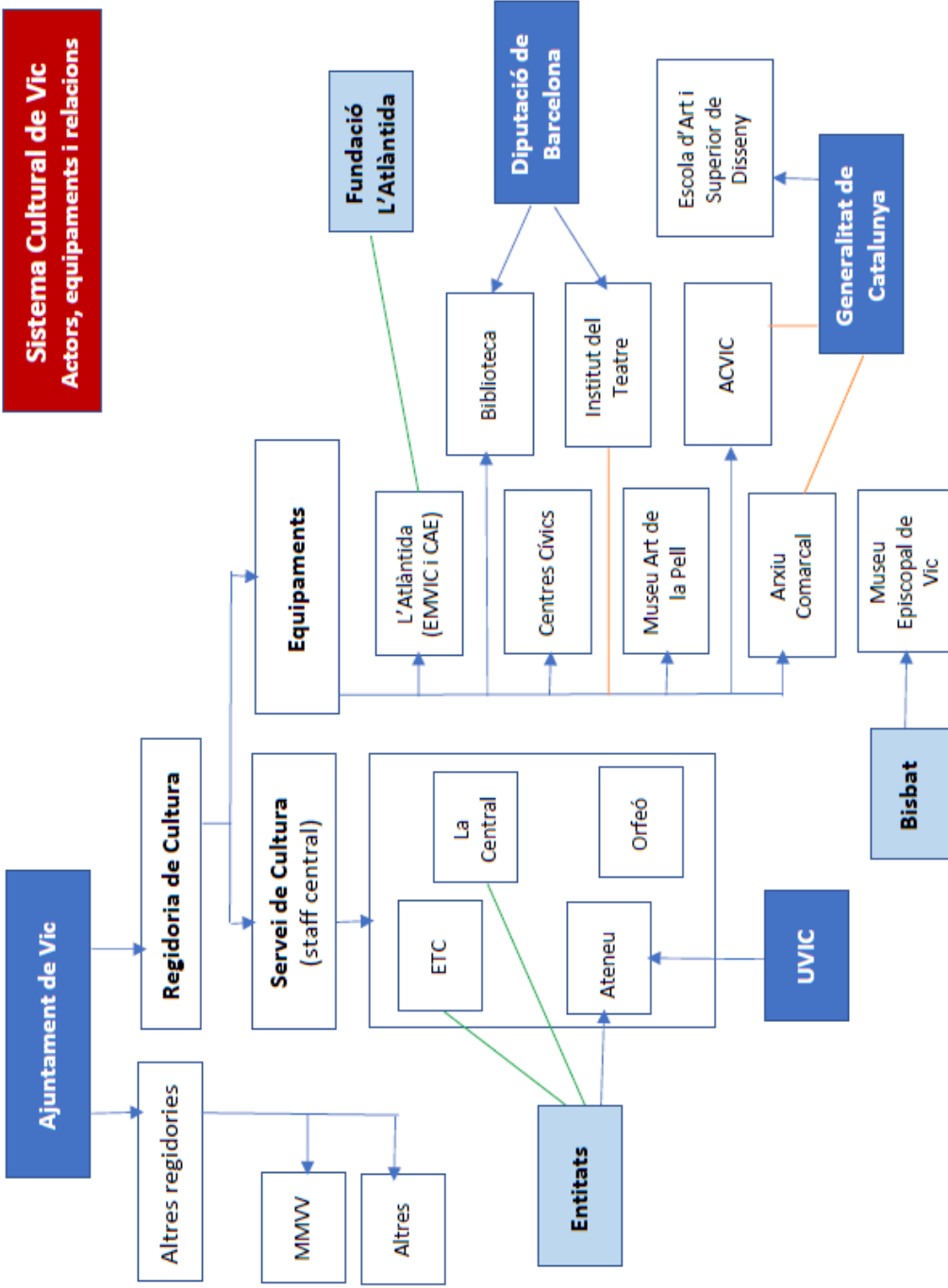
4. Els agents culturals

En les ciutats mitjanes s'ha consolidat un model d'acció cultural basat en la confluència d'uns actors fonamentals: l'administració pública –amb els ajuntaments al capdavant- i els agents socials. Cal parlar en primer lloc dels ajuntaments que han promogut una xarxa més o menys densa d'equipaments culturals i que aporten el gruix de les inversions i pressupostos i dels professionals que estan a càrrec d'equipaments i de les propostes i programacions que desenvolupen. Per altra banda, els col·lectius i associacions culturals que gestionen alguns equipaments propis o concertats i que estan al davant d'un gran nombre de propostes i activitats que inunden el dia a dia de la vida cultural de les ciutats. Pel que fa al sector empresarial, fora de les grans aglomeracions urbanes, on hi ha força presència en alguns sectors, l'activitat cultural privada a les ciutats mitjanes té sens dubte un pes en termes d'activitat econòmica i ocupació, però presència escassa en termes d'activitat i dinamització cultural.

La presència i la interacció d'aquests actors acaba delimitant un **sistema cultural local**, que pot assolir el més alt grau de maduresa i complexitat quan es produeix el màxim nivell d'eficiència en l'encaix de la seva acció. I això, tal com es detallarà més endavant, difícilment s'assoleix sense un marc de governança apropiat.

La complexitat d'actors i relacions d'aquest sistema queda reflectida en la següent infografia, on destaca la posició central de l'Ajuntament de Vic però alhora l'alt nivell d'interacció amb les altres administracions públiques i agents privats, entre els quals cal remarcar la presència significativa de l'Església catòlica mitjançant el Bisbat. Aquesta interacció es materialitza en diferents equipaments o programes, i molt probablement sense les diferents aportacions no hauria estat possible la seva conformació, però això afegeix sens dubte complexitat a la governança i la gestió dels recursos i projectes. Una complexitat que comença per l'organització i la gestió internes de l'Ajuntament de Vic.

Sistema Cultural de Vic
Actors, equipaments i relacions

4.1. Les administracions públiques

4.1.1. L'Ajuntament de Vic

El cas de Vic no s'aparta d'aquestes coordenades: l'Ajuntament actuant com a primer actor cultural de la ciutat, gestionant els principals equipaments i aportant el gruix dels recursos econòmics i dels professionals que són responsables d'una part important de la cultura que es produeix a la ciutat.

L'administració municipal concentra una part fonamental de la despesa en cultura que es realitza a la ciutat, de forma que l'anàlisi del pressupost de l'Ajuntament resulta fonamental per interpretar el pols cultural de la ciutat. En aquest sentit, la darrera dada disponible (2015) situa el pressupost de cultura en 2,37 milions d'euros, xifra que suposa el 5,6% del total de pressupost liquidat. Es tracta de la xifra més elevada des de l'any 2011, i un 25% superior sobre el mínim que va marcar el 2013, però molt lluny de les xifres dels anys anteriors (taula 6).

Taula 6. Evolució del pressupost de cultura anys 2005-2015

ANY	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura
2005	2.492.361,30 €	35.405.170,10 €	7,00%
2006	4.639.983,10 €	47.747.867,40 €	9,70%
2007	7.377.303,10 €	53.165.545,10 €	13,90%
2008	12.897.006,20 €	65.099.206,10 €	19,80%
2009	23.157.181,90 €	90.717.442,50 €	25,50%
2010	17.545.146,10 €	70.040.957,10 €	25,00%
2011	2.329.525,20 €	51.671.059,00 €	4,50%
2012	2.087.829,50 €	42.215.318,00 €	4,90%
2013	1.880.866,10 €	40.285.875,20 €	4,70%
2014	2.324.198,20 €	42.748.246,40 €	5,40%
2015	2.379.437,10 €	42.544.027,40 €	5,60%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), de la Diputació de Barcelona.

L'evolució d'aquest període ve marcada pel fort increment registrat entre els anys 2006 i 2010 –amb el pic de 23M€ de 2009, quan es va haver de fer front a la inversió destinada a la construcció del complex de L'Atlàntida–. En aquell pic la

partida de cultura va superar el 25% del pressupost, però una vegada *normalitzada* la situació, el pressupost de cultura s'ha situat entorn al 5%.

Aquestes dades tenen una doble lectura. Per una banda, en termes relatius l'esforç cultural de l'administració local se situa una mica per sota del conjunt de municipis de dimensió similar, ja que la mitjana d'aquest segment supera el 6%. D'altra banda, però, en xifres absolutes, la despesa de Vic és clarament superior, i es tradueix en una dada de despesa per habitant (56,7€) també molt superior a la mitjana de 42,9€ del grup de municipis de dimensió similar a la de Vic¹³. La capacitat de despesa global de l'Ajuntament de Vic, molt superior a la del conjunt de municipis, arrossega a l'alça la despesa efectiva en cultura, malgrat que en termes percentuals estigui per sota.

Taula 7. Pes de cultura sobre el pressupost municipal. Comparativa grup de municipis amb població similar a Vic. Any 2015

	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	%press l'Ajuntament	Despesa Cult/hab.
Vic	2.379.437€	42.544.027€	5,60%	56,70 €
Mitjana municipis 35.000 - 55.000 hab	1.815.135 €	29.975.007€	6,10%	42,90 €

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), de la Diputació de Barcelona

Equiparar les xifres de Vic en termes relatius amb la del conjunt d'aquests municipis suposaria amb dades de 2015 incrementar el pressupost amb poc més de 200.000€ i el situaria per sobre els 2,5M€, però això no permetria fer un salt qualitatiu en termes globals.

- Aquestes xifres reflecteixen que l'esforç cultural de l'administració municipal se situa en un nivell similar al dels municipis anàlegs.
- Fins i tot en termes de despesa en cultura per habitant se situa clarament per sobre de les ciutats anàlogues.
- I encara més, un dels grans esdeveniments culturals de la ciutat com és el MMVV, amb un pressupost superior als 600.000€, no es consigna dins el pressupost de cultura.

¹³ Aquesta i altres dades comparatives s'elaboren per part del CERC i s'obtenen d'agrupar el conjunt de municipis entre 35.000 i 55.000 habitants de la demarcació de Barcelona a partir de la informació del SIEM: Esplugues de Llobregat, Gavà, Igualada, Mollet del Vallès, Ripollet, Sant Adrià de Besòs, Sant Feliu de Llobregat, Vilafranca del Penedès i el mateix Vic.

- Per tant, sembla evident que la cultura a la ciutat no es troba en una situació d'infr finançament. Es podria parlar d'una situació *normal*. Tanmateix, si l'opció estratègica s'orienta a reforçar el posicionament i la capitalitat cultural això s'hauria de traduir molt probablement en un major esforç cultural de l'administració local.

Si s'analitza la distribució interna per capítols de despesa les dades de cultura mostren un patró molt particular en la despesa cultural. Si a nivell general de l'Ajuntament s'equilibren els pesos dels capítols I, II i IV (personal, despesa corrent i transferències corrents), en l'àmbit de cultura s'accentuen les despeses consignades com a transferències corrents, en detriment de les de personal (Taula 8).

Taula 8. Distribució de la despesa per capítols. Any 2015

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% total	Total	% total
Capítol I	249.980,60 €	10,50%	11.924.339,60 €	28,00%
Capítol II	729.201,50 €	30,60%	11.697.493,90 €	27,50%
Capítol III	- €	0,00%	456.601,30 €	1,10%
Capítol IV	1.292.255,00 €	54,30%	11.056.797,50 €	26,00%
Capítol VI	108.000,00 €	4,50%	2.445.473,40 €	5,70%
Capítol VII	- €	0,00%	10.652,60 €	0,00%
Capítol VIII	- €	0,00%	- €	0,00%
Capítol IX	- €	0,00%	4.952.669,10 €	11,60%
Total capítols	2.379.437,10 €	100,00%	42.544.027,40 €	100,00%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM),

Si es compara aquesta estructura de despesa amb les del conjunt de municipis de referència, es produeix una distribució molt més equilibrada dels tres capítols de despesa corrent. En el cas de Vic, el pes del capítol IV en els darrers anys no baixa mai del 50% i en algun exercici va superar el 60%; en contrast, el capítol de personal se situa sempre al voltant del 10%, una xifra molt inferior al dels municipis anàlegs.

Aquest patró és el resultat del model organitzatiu de cultura a Vic, de caire descentralitzat, on les responsabilitats executives es transfereixen a ens autònoms i altres dispositius –que capitalitzen aquestes transferències–. Això

permet funcionar amb una dotació molt reduïda de personal sota dependència directa de l'àrea o regidoria.

Taula 9. Distribució de la despesa per capítols mitjana municipis de referència. Any 2015

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	449.087,60 €	24,70%	9.178.273,80 €	30,60%
Capítol II	490.450,00 €	27,00%	8.924.867,20 €	29,80%
Capítol III	-	0,00%	405.970,30 €	1,40%
Capítol IV	742.025,50 €	40,90%	5.807.073,20 €	19,40%
Capítol VI	122.091,60 €	6,70%	1.894.913,10 €	6,30%
Capítol VII	11.110,1	0,60%	139.973,20 €	0,50%
Capítol VIII	370,7	0,00%	575581	1,90%
Capítol IX		0,00%	3.048.356,00 €	10,20%
Total capítols	1.815.135,40 €	100,00%	29.975.007,80 €	100,00%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM),

Amb aquest model els ens i dispositius externs poden funcionar amb els avantatges que els proporciona l'autonomia de gestió. Tanmateix, i en contrapartida amb el nucli o *core* de l'organització, pot arribar a esdevenir massa prim per les necessitats del conjunt de l'organització. En tot cas, aquesta estructura de despesa posa de relleu que el repte del model organitzatiu de la cultura a Vic és el de garantir que la visió, els objectius i resultats dels diferents ens i dispositius autònoms s'alineen amb un projecte global de ciutat, de cultura i de política cultural. La infografia del sistema cultural posa de relleu que un sistema tan descentralitzat com el vigent a Vic requeriria d'un cos central que permetés cohesionar el sistema i comandar *armslength* les diferents delegacions d'equipaments i projectes, i això resulta molt i molt complicat amb l'actual dotació del que es podrien considerar *serveis centrals* de l'Ajuntament.

La percepció de feblesa estructural del que hauria de ser el *centre de comandament coordinat* és un dels punts que s'ha posat de manifest en els debats del pla. La visió predominant en els debats és que els serveis de cultura haurien d'incloure una posició directiva que liderés en clau estratègica les polítiques i l'acció cultural de la ciutat, una figura que s'encarregués de la

coordinació i dinamització dels agents culturals locals i una estructura tècnica que donés suport a la seva acció i que desenvolupés funcions d'assessorament, acompanyament en la captació de recursos i prestació de serveis logístics.

En un altre ordre de coses, però en la mateixa direcció, el fet que l'acció cultural a la ciutat depengui en aspectes determinants, com seria el MMVV, d'altres àrees del govern local fa imprescindible que s'estableixin lògiques i mecanismes de coordinació dins l'organització municipal que permetin extreure el màxim rendiment d'aquesta transversalitat en el sentit més positiu del terme.

En aquesta direcció, si s'analitza la despesa individualitzada per equipaments i principals programes municipals es pot valorar com es produeix la distribució sectorial de les partides. Per aquesta anàlisi es disposa de la informació comparativa que proporcionen els Cercles de Comparació Intermunicipal de la Diputació de Barcelona¹⁴. Aquest instrument té ja un recorregut de molts anys, però en el cas de cultura és d'implantació relativament recent, per la qual cosa els resultats s'han d'observar amb una certa cautela ja que segurament s'aniran ajustant i refinant en edicions posteriors. Malgrat això, els resultats de les dues edicions disponibles evidencien unes tendències de la distribució de partides a Vic i la seva relació amb el conjunt de municipis tal com es pot veure a la taula 10:

Taula 10. Partides de despesa. Comparació amb municipis de referència

	VIC		MITJANA	
	2014	2015	2014	2015
Espais Escènics	35,1	38,6	20,4	17,6
Biblioteques	9,8	12,2	24,4	20,9
Museus municipals	8,2	3,7	8,3	7,8
Arxius municipals	1,6	1,2	2,7	2,0
Centre Culturals-Cívics	4,6	3,3	9,0	9,7
Centres d'Art	3,5	4,1	1,7	2,1
Espais de creació			0,2	4,3
Cicle festiu	3,6	4,2	7,2	6,2
Festivals	0,6	0,7	0,8	1,6
Serveis Centrals de Cultura	33,0	32,1	22,5	27,5

Font: Cercles de Comparació Intermunicipal. Diputació de Barcelona

¹⁴ Els Cercles es configuren com un mètode de treball, amb periodicitat anual, en l'àmbit de la prestació i gestió dels serveis municipals que tenen per objectiu mesurar, comparar i avaluar resultats, mitjançant uns indicadors comuns consensuats per impulsar la millora dels serveis.

<http://www.diba.cat/web/menugovernlocal/cci>

Aquestes dades reflecteixen un pes considerable, molt per sobre de la mitjana de la despesa, dels espais escènics, relacionada òbviament amb el pes de L'Atlàntida, tot i que aquest equipament assoleix un grau elevat d'autofinançament. Per contra, es produeix una despesa molt per sota de la mitjana en equipaments de proximitat com és el cas de les biblioteques i els centres cívics. Aquestes partides haurien de tendir a créixer si es vol assolir una situació de més equilibri sectorial. En el cas de les biblioteques, la construcció del nou equipament farà inevitable aquest increment. Pel que fa als centres cívics, si hom considera que han de jugar un paper rellevant per la necessitat que té la ciutat de generar espais de proximitat que facilitin la participació i confluència de col·lectius i expressions diverses, aquests equipaments haurien de tenir més recorregut.

En el cas dels festivals, el baix nivell d'aportació es relaciona amb la casuística de la consignació pressupostària del MMVV, i pel que fa al cicle festiu, el baix nivell d'aportació probablement també està relacionat amb una qüestió de consignació, ja que segurament les partides queden consignades com a despesa dels serveis centrals de cultura, que, per altra banda, no semblen reflectir la migradesa de l'estructura d'aquests serveis. Finalment, constatar el pes de la despesa en centres d'art, relacionada sens dubte amb la presència de l'ACVic.

Baixant a nivell de partides concretes, l'aportació als grans equipaments públics o participats per l'Ajuntament –deixant de banda els casos de la biblioteca o l'arxiu, que estan internalitzats– s'emporta una part molt important del pressupost local de cultura, en concret més del 40% del darrer pressupost corresponent al darrer exercici de 2017.

Taula 11. Transferències als principals equipaments de Vic. 2017

Aportació gestió complex cultural. Fundació L'Atlàntida	608.000
Conveni Bisbat de Vic: gestió Museu Episcopal	280.000
Conveni Bisbat de Vic: gestió Museu de l'Art de la Pell	70.000
Aportació Centre d'Art Contemporani	198.000
TOTAL	1.156.000

Font: Ajuntament de Vic

4.1.2. Altres administracions públiques

A banda de l'Ajuntament, les altres administracions públiques catalanes tenen una presència significativa a Vic. Aquesta presència es relaciona, més enllà de la seva participació en equipaments i programes territorialitzats, comuns a moltes altres ciutats i capitals comarcals, a la localització a Vic d'equipaments singulars com l'Institut del Teatre o de programes que han assolit una dimensió de certàmens de caràcter nacional com el Mercat de Música Viva. Això implica, lògicament, l'aportació dels recursos econòmics corresponents, que suposen unes xifres prou significatives.

La **Diputació de Barcelona** té una presència important a Vic. Per una banda, cal esmentar la implicació de la institució provincial en equipaments i programacions municipals que estan integrats en les xarxes de cooperació i suport que pilota. Estem parlant de la Xarxa de Biblioteques de la demarcació de Barcelona, on s'integra la Biblioteca Joan Triadú, i de la Xarxa de Museus Locals, on hi ha el Museu de l'Art de la Pell. La Diputació dona suport així mateix al Mercat de Música Viva, el Festival de Jazz i la programació artística municipal a través de l'Oficina de Difusió Artística i la Xarxa d'Espais Escènics, tant pel que fa a arts escèniques com a arts visuals. Aquesta presència ha tingut, però, històricament un plus significatiu amb una seu a Osona de l'Institut del Teatre. El centre, que en el seu origen impartia formació superior en art dramàtic, es va orientar cap als estudis de postgrau. En l'actualitat ofereix dos postgraus amb titulació pròpia i aixopluga l'interessant projecte VIC (Viver d'Investigació i Creació). Aquesta activitat enriqueix sens dubte l'ecosistema cultural local i cal comptar també amb les instal·lacions del centre com la biblioteca i l'espai escènic.

La **Generalitat de Catalunya** és titular de l'Arxiu Històric Comarcal, gestionat pel **Consell Comarcal d'Osona**, participa en el Patronat del Museu Episcopal de Vic així com també en els principals esdeveniments d'àmbit nacional com el Mercat de Música Viva i dona suport a les programacions artístiques municipals en el

marc del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Municipals (SPEEM), del qual forma part L'Atlàntida de Vic. La presència de la Generalitat també es materialitza en un equipament educatiu singular com és l'Escola d'Art i Superior de Disseny, que inclou formació secundària postobligatòria (batxillerats artístics i cicles formatius de grau mitjà i superior) i també formació artística superior. Es tracta d'una educació especialitzada relacionada amb les ocupacions i les indústries culturals que sens dubte posiciona Vic en el sector. Tornant a l'acció cultural del **Consell Comarcal**, cal esmentar que el servei de Cultura gestiona el monestir de Sant Pere de Casserres, monument emblemàtic del romànic català, i acull el Consell Assessor de Museus, òrgan consultiu que actua com a paraigua dels diferents recursos i equipaments museístics que hi ha a la comarca.

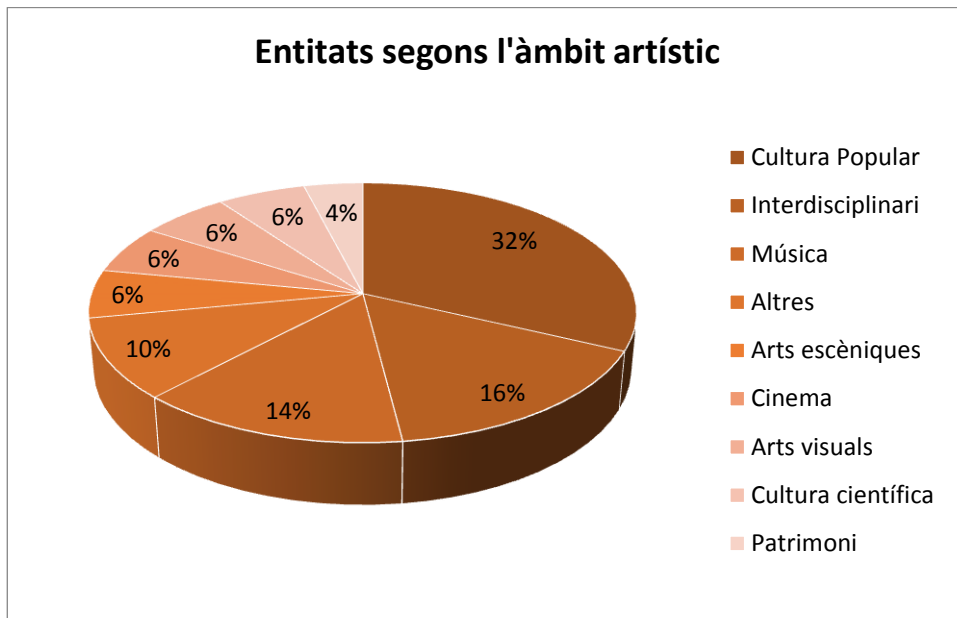
4.2. El món associatiu

El sector cívic i associatiu exerceix un protagonisme indiscutible en la dinamització cultural del país, i Vic no n'és una excepció. La ciutat disposa d'un ventall d'entitats i grups associatius que desenvolupen un paper determinant en la conformació de la realitat cultural vigatana i comarcal. El mapa de l'associacionisme cultural a la ciutat es caracteritza per la dimensió quantitativa i per la diversitat dels organismes que el formen.

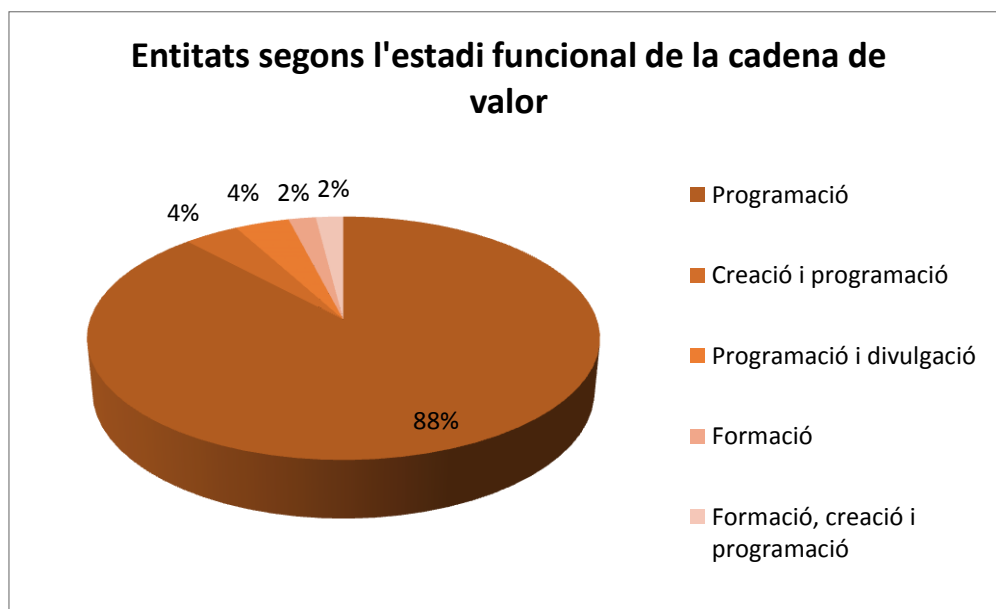
El **portal VicEntitats** recull les associacions inscrites al registre local d'entitats sense ànim de lucre. En total registra 45 entitats que es cataloguen com a culturals d'un total de 173 d'associacions registrades. Això suposa que més d'una quarta part de les entitats locals es defineixen com a culturals i es tracta de la categoria que inclou més entitats. Fent una anàlisi més aprofundida d'aquesta informació s'han descartat algunes entitats –bàsicament per no estar actives o per no tenir la cultura com a eix central de la seva activitat– i s'hi han afegit aquelles que tot i no estar inscrites i tractar-se d'entitats informals tenen un paper destacat en la vida cultural local. Així doncs, el nombre final és de 50 entitats culturals actives de caràcter formal i no formal (vegeu taula completa a l'annex).

En els següents gràfics, es pot observar la categorització de les entitats culturals de la ciutat segons l'àmbit artístic i l'estadi funcional de la cadena de valor.

A) Segons l'àmbit artístic

B) Segons l'estadi funcional de la cadena de valor

Per altra banda, cal destacar que en el registre local d'entitats culturals tampoc s'hi troben inscrites les associacions de veïns, tot i que algunes d'elles, com és el cas de l'Associació de Veïns del barri del Remei, tenen un paper destacat en la dinàmica cultural de la ciutat, fet que cal tenir en compte.

Aquestes dades no coincideixen amb les de l'únic registre oficial d'entitats que existeix a Catalunya, competència del Departament de Justícia. Amb tota probabilitat, el registre de VicEntitats s'apropa molt més a la realitat que el del Departament, però aquest registre és l'únic recurs que permet realitzar anàlisis i comparacions entre territoris, tot i que presenta dificultats metodològiques evidents. Com es pot comprovar en la taula 12, el cens català recull més de 400 associacions domiciliades a Vic, de les quals 180 es defineixen com a culturals. Es tracta de dades allunyades tant pel que fa al nombre total d'entitats com en la seva definició, ja que segons el cens català les 180 entitats catalogades com a culturals suposen el 43% del total.

Taula 12 . Nombre d'entitats. Comparativa territorial per cada 1.000 habitants

2016	Entitats	Entitats/1000 h.	Entitats culturals	Entitats culturals/1000 h.
Vic	410	9,47	180	4,16
Osona	1.481	9,52	717	4,61
Província Barcelona	45.657	8,24	20.850	3,76

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya Actualització: **gener 2017**
http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/

Deixant constància d'aquestes dificultats, si ens fixem en la taula 12, en termes relatius, Vic, amb 4,16 entitats per cada mil habitants, se situa per sobre de la mitjana de la demarcació de Barcelona, però per sota de la dada de la comarca. Val a dir, però, que a banda de les dificultats metodològiques esmentades, aquestes dades no permeten anar més enllà d'una observació superficial. No són els nombres ni les ràtios sinó la dimensió i la capacitat d'actuació el que determina el pes del teixit associatiu en el sistema cultural local i la capacitat d'incidència del món associatiu en la realitat cultural de la ciutat.

En aquest sentit, val la pena remarcar que el teixit associatiu és el protagonista d'una part molt important de l'activitat a la ciutat. Aquestes entitats constitueixen, sens dubte, un dels pilars de la cultura local. Algunes programacions significatives

que actualment es desenvolupen a la ciutat han estat promogudes i pilotades per entitats culturals, programacions que serien pràcticament inviàbles si s'haguessin de plantejar des d'una òptica que no incorporés el component cívic i no lucratiu que hi aporta el món associatiu. El següent grup d'entitats han establert convenis amb l'Ajuntament per a la realització de programacions d'abast i interès de ciutat. Entre les programacions concertades n'hi ha de tan importants com els festivals de jazz i de cinema oriental, la programació del Cineclub i de l'Ateneu de Vic, les activitats de l'Espai ETC o del PESO.

Ateneu de Vic

L'Ateneu de Vic va ser fundat l'any 2015 com a centre cultural de la mà de l'Ajuntament de Vic, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya i el Casino de Vic. L'entitat pretén promoure l'activitat intel·lectual, fomentar la creativitat intel·lectual, artística i participativa i contribuir a la cohesió social de la ciutat de Vic i de la comarca d'Osona a través de l'organització de conferències, presentacions, cursos, concerts, exposicions i tot tipus d'actes culturals.

Associació Etcètera Teatre

L'Associació Etcètera Teatre va néixer l'any 2016 amb l'objectiu d'aglutinar i coordinar sota una mateixa entitat les diverses companyies de teatre amateur de la comarca, com el cas de Ventall Teatre, la secció de teatre de l'Orfeó Vigatà i La Palangana. La seva activitat està centrada en la gestió i programació de les propostes escèniques que es desenvolupen a l'Espai ETC, lloc on té la seva seu, en la realització dels Pastorets i en l'impuls de creacions i produccions pròpies.

Associació Nits de Cinema Oriental

L'Associació Nits de Cinema Oriental va ser creada per tal d'impulsar i organitzar el Festival Nits de Cinema Oriental. La primera edició del Festival va tenir lloc l'any 2004 i té com a objectiu apropar a la ciutadania la cultura asiàtica a través del cinema i d'altres activitats paral·leles com la gastronomia, les arts plàstiques i escèniques, a partir de la programació d'exposicions, tallers, mostres d'arts marcial i representacions de contes populars, entre altres.

Cineclub Vic

Cineclub és una entitat històrica que va ser creada l'any 1958, formant part del moviment associatiu dels cineclubs que es va estendre per tot Catalunya en els

anys de postguerra. L'associació col·labora de forma habitual amb altres entitats i col·lectius de la comarca d'Osona i es dedica a la projecció periòdica de films, apostant per la millor programació en versió original: títols recents de qualitat, clàssics de filmoteca, cinema infantil, documentals... A més, és promotora del Festival Julius, un concurs de curtmetratges amb una llarga trajectòria en el territori. Finalment, cal destacar que l'entitat disposa de seu pròpia, situada a l'Espai ETC, i en l'actualitat té aproximadament 200 socis.

Fòrum de Debats

Fòrum de Debats és una associació que va ser fundada el 1990 amb la finalitat de promoure el pensament i organitzar activitats entorn a qüestions d'interès cultural i social. L'associació organitza debats, conferències, exposicions, projeccions i altres activitats relacionades amb aspectes d'interès de caràcter polític, social, històric i filosòfic, relacionades amb el pensament en general. L'àmbit d'actuació del Fòrum de Debats és, bàsicament, la comarca d'Osona i la major part de les activitats es fan a la ciutat de Vic, tot i que manté relacions de col·laboració amb altres entitats del país i d'arreu del món que comparteixen objectius semblants als de l'entitat.

Orfeó Vigatà

L'Orfeó Vigatà és una entitat centenària que va néixer l'any 1902 i que ha representat un important esglaió en la vida cultural de la ciutat, esdevenint un referent en el món associatiu de tota la comarca. Tot i que al llarg de la seva trajectòria la seva activitat també ha estat centrada en el teatre, avui aquesta es troba bàsicament relacionada amb la música coral popular. Actualment la ciutat de Vic té quatre conjunts orquestrals, dins l'Escola de Música, i un bon nombre de cors i corals, el degà de les quals és l'Orfeó Vigatà. Per altra banda, cal destacar la tasca formativa que realitza l'entitat a través de la coral infantil i que, a més, n'assegura el relleu generacional.

Patronat d'Estudis Osonencs

El Patronat d'Estudis Osonencs és una entitat acadèmica fundada l'any 1952, propietària del Temple Romà de Vic, lloc on té la seu. La seva finalitat és fomentar els valors culturals, impulsant l'estudi i la investigació de temes relacionats amb la comarca d'Osona, i potenciant el coneixement i la valorització del seu patrimoni cultural artístic i monumental. La seva actuació es concreta en l'organització

d'actes culturals, com és el cas de conferències i exposicions, i la promoció i publicació d'estudis.

Vic Bang Jazz Cava

És una entitat cultural sense ànim de lucre fundada l'any 1991, dedicada a difondre la música de jazz en particular i tota la música creativa en general. Tanmateix, també organitza altres activitats de rellevància per a la ciutat, com és el cas del Voll-Damm Festival de Jazz o el Festival Foramuralla. Cal destacar que aquesta entitat té seu pròpia i local social, la Jazz Cava.

El conjunt d'aquestes entitats ha rebut prop de 180.000€ en el darrer pressupost. Aquesta aportació a activitat concertada amb el tercer sector s'incrementa amb les aportacions a un altre grup d'entitats que rep aportacions directes per part de l'Ajuntament, en aquest cas uns 80.000€ en conjunt. Aquest seria el cas del Festival de Cantonigròs i altres activitats relacionades sobretot amb el cicle festiu.

- Les fórmules i metodologies de **suport públic** a les entitats culturals sempre són un aspecte crític per a l'articulació dels sistemes culturals. En aquest cas, l'Ajuntament ha optat preferentment per la fórmula de subvencions nominals i contractes-programa. El **contracte-programa** és una eina que facilita als agents culturals el desenvolupament de processos culturals estables i continuats, però dificulta l'oportunitat de dur a terme projectes singulars.
- No obstant això, entre els agents culturals es detecta una **certa indefinició** de com s'han de distribuir els recursos públics als agents culturals. Tenint en compte que és una qüestió que depèn dels criteris de cada mandat, **és prioritari donar suport a aquelles entitats que tenen valor públic** davant d'aquelles que desenvolupen propostes per a la seva autosatisfacció.

La fortalesa de la cultura cívica i associativa no pot fer perdre de vista les **dificultats i febleses** que afecten l'associacionisme cultural. Unes febleses que en cap cas són patrimoni exclusiu de l'associacionisme local, sinó que són una mostra il·lustrativa d'una tendència que sobrepassa l'àmbit local i es reproduïx amb major o menor grau a nivell de país.

Problemàtiques com l'atomització, la dificultat de mobilitzar efectius o la dependència de les administracions, que afecten en més o menys intensitat bona part del teixit associatiu, o d'altres qüestions que afecten de forma més específica

les entitats més tradicionals. Qüestions com la gestió del patrimoni, la manca de relleu generacional, la dificultat de connectar amb els nous hàbits i demandes de la ciutadania, l'adaptació a les noves formes de participació cultural i als canals de comunicació i difusió en l'univers digital. Els efectes de la crisi es van deixar sentir en la dificultat de les entitats per mantenir els ingressos necessaris a causa de la baixada de les subvencions públiques i de les quotes de socis, també en davallada.

A Vic aquestes problemàtiques es fan paleses sobretot a les entitats de l'àmbit de la cultura popular i tradicional, que mostren preocupacions pel relleu generacional i la manca de base social. El gruix d'entitats de cultura popular, malgrat reconèixer que el seguiment de les propostes en aquest àmbit ha millorat els darrers anys, creuen que encara podrien aconseguir més impacte social. Un factor que els ha afavorit ha estat la creació de la comissió de Festa Major, que ha esdevingut una plataforma per organitzar-se. Entre els casos de bona praxis hi ha el de la Colla dels Castellans Sagals d'Osona, que han assolit crear base social, tenir seguiment de públic i fins i tot presència als mitjans.

En el tercer sector, un actor de primer ordre dins els sistemes culturals el formen les **fundacions**, i aquí cal fer un incís especial en les relacionades amb el **sector bancari**. En aquest cas, **a Vic l'evolució no ha estat gens positiva**, ans al contrari, s'ha produït un retrocés significatiu en els últims anys.

Fins fa no massa anys, Vic disposava d'una presència rellevant de l'acció cultural de les entitats bancàries. Per una banda, disposava d'un Centre Cultural de la Fundació La Caixa amb un alt nivell de programació i propostes culturals. La presència d'aquest centre a Vic constituïa un fet excepcional atès que es tractava de la ciutat de menys dimensió que disposava d'un d'aquests centres. Però la política de la Fundació va virar cap a la centralització de recursos amb la creació d'un nucli reduït de CaixaForums. L'equipament es va cedir a l'Ajuntament de Vic, de forma que s'ha pogut mantenir aquest actiu, però no pas el nivell d'injecció de recursos provinents de la gestió directa de l'equipament per part de la Fundació.

L'altre actor de referència al territori era la Caixa de Manlleu, referent territorial de la comarca d'Osona tant per la localització de la seva seu social com pel seu nivell d'implantació. Com ja és història coneguda, aquesta caixa es va integrar a Unnim però va estar intervinguda i finalment adquirida pel grup BBVA. L'obra social d'aquesta caixa s'ha traslladat a dues noves fundacions: la Fundació Antiga Caixa Manlleu i la Fundació Antiques Caixes Catalanes. La Fundació de la Caixa Manlleu patrocina activitats culturals importants a la comarca, com el Festival Internacional de Cinema de Muntanya de Torelló o el Cicle de Música Religiosa de Vic. La nova fundació de l'Antiga Caixa Manlleu continua en el nucli organitzador del Cicle de Música Religiosa i disposa de la sala d'actes-auditori

Ramon d'Abadal i de Vinyal, a més de donar suport a altres iniciatives culturals com la revista *Reduccions*, el Premi Plana de Vic del Patronat d'Estudis Osonencs, el Premi de Teatre de Manlleu, el projecte "Parelles artístiques" i les activitats culturals que es programen a Sant Pere de Casserres.

4.3. El sector privat i professional

En l'anàlisi de la cultura en l'àmbit privat i professional a escala local cal tenir en compte una consideració prèvia important. Cal distingir entre les empreses i professionals que desenvolupen una activitat econòmica dins el sector cultural, o dit d'altra forma el que s'engloba en la denominació **d'indústries culturals i creatives (ICC)**, i, d'altra banda, les organitzacions empresarials o professionals que independentment del sector o sectors econòmics on s'inscriu la seva activitat actuen com a agents culturals del territori.

La primera accepció no presenta aparentment dificultats de delimitació, atès que normalment s'utilitza la norma estadística derivada de la classificació vigent d'activitats econòmiques (CNAE). Pel que fa a la segona definició, afectaria aquelles empreses, professionals o agents econòmics que porten a terme algun tipus de programa cultural o iniciativa de suport a la cultura des de l'àmbit del patrocini o mecenatge. En aquest cas, i a banda de l'acció de les fundacions, la implicació del sector privat en la dinamització cultural del territori, es poden esmentar en primer terme les intervencions o programacions d'esdeveniments culturals com ara les programacions artístiques de bars o locals de lleure (presentacions, exposicions, lectures en llibreries...), que tot i que normalment es tracti de propostes modestes ocupen un espai significatiu en la dinàmica cultural de la ciutat.

Pel que fa al **sector industrial**, malgrat que les tendències de localització de les indústries culturals i creatives apunten cap a elevats nivells de concentració, a la ciutat de Vic es donarien *a priori* condicions que poden afavorir la implantació d'empreses relacionades amb la creació de continguts: presència de grups de comunicació i empreses editorials, seu de la universitat i d'ensenyaments artístics especialitzats, persones i col·lectius vinculats a la creació artística... Però les xifres només confirmen parcialment aquesta hipòtesi.

Les dades del tercer trimestre de 2016 suposen **120 empreses i prop de 1.100 treballadors** (sumant treballadors assalariats i autònoms). A nivell intrasectorial, hi ha presència de gairebé tots els epígrafs (subsectors) però amb un fort pes dels **serveis TIC** (20 empreses i 318 treballadors) i els **serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria** (43 empreses i 282 treballadors).

Taula 13. Indústries culturals i creatives. Dades d'empreses i treballadors. 3r trim. de 2016.

ACTIVITATS	EMPRESSES	TREBALLADORS		
		ASSALARIATS	AUTÒNOMS	TOTAL
581 - Edició de llibres, periòdics i altres d'edició	12	102	11	113
582 - Edició de programes informàtics	0	0	3	3
591 - Activitats cinematogràfiques, de vídeo i televisió	5	43	5	48
592 - Activitats d'enregistrament de so i edició musical	0	0	0	0
601 - Activitats de radiodifusió	3	11	0	11
602 - Activitats de programació i emissió de televisió	0	0	0	0
620 - Serveis de tecnologies de la informació	20	276	42	318
631 -Processament de dades, hostatge, web	0	0	8	8
639 -Altres serveis d'informació	1	1	5	6
711 -Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria	43	215	67	282
712 -Anàlisis i assajos tècnics	7	39	8	47
731 -Publicitat	11	26	32	58
732 -Estudis de mercat i enquestes d'opinió pública	1	1	1	2
741 -Activitats de disseny especialitzat	1	1	16	17
742 -Activitats de fotografia	2	2	6	8
743 -Activitats de traducció i d'interpretació	0	0	11	11
749 -Altres act. professionals, científiques i tècniques	8	70	17	87
900 -Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	3	27	45	72
910 -Biblioteques, arxius, museus i altres cultura	3	3	3	6
TOTAL Indústries Culturals i Creatives (ICC)	120	817	280	1.097
TOTAL SECTORS VIC	2.053	18.461	5.260	23.721

Font: Departament de Treball

A banda d'aquests dos grups, cal remarcar el pes del nucli més convencional de les indústries culturals com l'**edició**, amb 113 persones ocupades; les activitats de **creació artística**, amb 72; **publicitat**, amb 58, i l'**audiovisual**, amb 48. Pel que fa

a l'epígraf 910, que agrupa el gruix d'equipaments culturals com biblioteques, museus i arxius, la baixa ocupació resultant –tan sols 6 persones– està molt lluny de la realitat i es deu a un problema metodològic¹⁵.

Una presència significativa del **sector editorial** –tant pel que fa a llibres com a premsa escrita i continguts multimèdia– resulta important, ja que, a banda de l'impacte econòmic directe, desenvolupa un paper fonamental en la configuració de la realitat cultural local, que per una lògica de proximitat pot facilitar la sortida a les produccions en clau local. En aquest sentit, la presència d'editorials i mitjans de comunicació locals i comarcals solvents esdevé sovint un factor crític que contribueix de forma notable a l'hora d'establir diferències entre ciutats i territoris.

En termes percentuals el **conjunt de les ICC suposa el 5,8% de les empreses** de la ciutat, amb una mitjana de 6,9 treballadors per empresa, una xifra per sota de la dimensió mitjana global a la ciutat, que és de 9 treballadors. Es confirma, doncs, un perfil de petita i microempresa en el sector, tot i que amb algunes excepcions significatives¹⁶.

Quant al pes de l'ocupació, entre treballadors assalariats i autònoms suposen el 4,6% del total de l'ocupació a la ciutat. Es tracta d'una dada significativa, però òbviament no permet qualificar les ICC com un dels sectors clau de l'economia local. Contextualitzant una mica més aquesta dada, el pes de les ICC a capitals comarcals de dimensió similar a Vic és de tan sols 3,3% a Vilafranca del Penedès, però puja fins a 6,2% a Igualada. En el conjunt de la demarcació de Barcelona, el pes de les ICC és de 7,5%, amb una concentració notable a la ciutat de Barcelona, mentre que pel conjunt de Catalunya la dada baixa fins al 5%¹⁷.

- Les ICC són un sector important en l'economia i l'ocupació de la ciutat, amb prop del 5% de les persones ocupades.
- És significativa la presència i el pes de les indústries culturals *convencionals* com edició, publicitat, audiovisual i activitat artística i creativa.
- Però potser no s'acaben de capitalitzar potencialitats com la presència de la universitat o del gruix dels recursos i la dinàmica de l'activitat cultural a la

¹⁵ Per una banda, els treballadors dels equipaments municipals s'ubiquen en els epígrafs d'empleats públics sense distinció sectorial; per altra banda, els empleats d'empreses grans amb delegacions o institucions d'àmbit supralocal com la Generalitat o la Diputació s'atribueixen al municipi on hi ha la seu institucional o fiscal. Es tracta d'una qüestió metodològica difícil de resoldre amb l'explotació de dades de l'afiliació a la Seguretat Social.

¹⁶ Per exemple, el grup Seidor, ubicat a Vic i especialitzat en consultoria digital, es pot considerar una multinacional del sector que opera en diferents països: <http://www.seidor.es/content/seidorweb/es.html>
<http://www.idescat.cat/economia/inec?tc=3&id=0333>.

ciutat en termes de creació i participació i consum culturals. En aquest sentit no s'acaba de visualitzar la potència de sectors creatius com la música en termes d'indústria cultural.

4.4. Espais de coordinació i governança

Tal com ja s'ha avançat, els sistemes culturals complexos com és el cas de Vic es basen en la interacció dels diferents agents que actuant des dels àmbits respectius acaben conformant la dinàmica cultural de la ciutat. Aquesta diversitat d'actors fa que sigui molt convenient establir espais de confluència on es puguin crear dinàmiques de concertació i en un pas més endavant establir dispositius que facilitin la participació i la implicació dels diferents actors en la governança de la cultura a les ciutats.

En el cas de Vic, s'han establert alguns dispositius que han passat per diferents situacions d'activitat, però que en l'actualitat es troben en una **situació d'escassa operativitat o directament d'inactivitat**. Aquest seria el cas del **Consell de Cultura** i també de la Comissió del Patrimoni de Cultura Tradicional d'Arrel Popular, que no han estat convocats durant tota la legislatura vigent. Per contra, la **comissió de Festa Major** resta operativa. Es convoca regularment a principis d'any i va desenvolupant la seva tasca fins a la celebració de la festa. D'aquesta comissió se'n deriva també una subcomissió, la de la Crida.

Sembla evident que actualment el sistema cultural de la ciutat no disposa d'un marc operatiu de governança. Això situa les relacions entre els diferents actors que interactuen en el sistema en un marc informal i tàcit de concertació. El debat sobre l'oportunitat o la idoneïtat dels consells de cultura o dispositius similars resta lluny d'estar tancat i els dubtes sobre l'operativitat i la capacitat d'incidència d'aquests dispositius són més que raonables. No obstant això, en un marc de demanda creixent d'assumpció de responsabilitat per part dels protagonistes de l'acció cultural, de reivindicació de la participació i l'horitzontalitat, resulta inevitable la recerca de solucions que permetin construir marcs acceptables de concertació i governança dels sistemes culturals locals.

En el cas de Vic, atesa la riquesa i complexitat dels actors que hi conflueixen, la delimitació d'aquest marc és fonamental i hauria de donar cabuda a les diferents institucions que operen a la ciutat, a les diferents àrees del govern de Vic que intervenen en l'acció cultural i dels agents socials i econòmics amb una mirada incloent.

I en aquest sentit, des d'alguns sectors dels agents culturals es posa de manifest l'absència d'una plataforma o òrgan de participació i trobada que hauria de permetre la confluència entre els agents culturals locals de tots els àmbits i condicions i les formacions polítiques amb representació al consistori. I això ha conduït que les polítiques i l'acció cultural local no s'hagin construït des del consens i el diàleg.

A més, s'ha detectat una manca de centralitat i de valor públic de la cultura per part de les formacions polítiques i els agents socioeconòmics. La cultura ha de ser entesa com un actiu clau per al desenvolupament de la comunitat territorial i un factor bàsic per a la construcció de la identitat col·lectiva i la cohesió social, tenint en compte el paradigma de la diversitat. Aquesta qüestió s'ha de fomentar amb l'acció sinèrgica amb altres àrees municipals que hi incideixen, com és el cas d'educació, joventut i festes.

5. Equipaments culturals.

5.1. Ciutat i sistema d'equipaments culturals

Vic disposa d'un sistema d'equipaments culturals considerable. Es tracta fonamentalment d'equipaments de titularitat pública, dependents de diferents administracions, però amb un fort predomini de l'Ajuntament. La nòmina d'equipaments privats o vinculats a altres institucions com l'Església catòlica també és important, atès que inclou llocs emblemàtics com el MEV o l'Arxiu Episcopal.

La formació del parc d'equipaments públics ha seguit una gènesi similar a la d'altres ciutats catalanes. En una primera fase, durant els anys 80 i 90 del segle XX, les necessitats de disposar de nous equipaments públics de qualitat per part de les administracions públiques es va produir en paral·lel a la necessitat de preservació i recuperació d'espais emblemàtics amb un alt valor patrimonial, habilitant-los per a usos culturals.

Aquestes actuacions van permetre compatibilitzar la preservació d'aquests espais amb la seva funció com a equipaments culturals especialitzats, unes actuacions que inclouen intervencions certament espectaculars, com la que en el cas de Vic va fer possible habilitar el claustre del Carme per allotjar la Biblioteca Joan Triadú i l'Arxiu Històric Comarcal.

Aquest model va entrar parcialment en crisi quan les demandes de nous equipaments especialitzats com equipaments escènics i musicals, biblioteques o equipaments patrimonials es van haver d'enfrontar amb l'establiment de nous

estàndards d'edificació més exigents –dimensió, accessibilitat, seguretat– que dificultaven la conciliació amb antics espais patrimonials desafectats de les seves funcions originals. Això va donar lloc a la construcció d'equipaments de bell nou. En el cas de Vic en serien exemples el nou Arxiu i el complex de L'Atlàntida.

En paral·lel a aquesta via de formació dels parcs d'equipaments públics, les administracions es van veure implicades en l'assumpció de la titularitat o la participació en la gestió d'equipaments de titularitat privada de diferent natura, vinculats bàsicament bé a les caixes d'estalvis, bé a entitats associatives. A Vic hi concorren exemples de les dues situacions amb els casos de l'antic centre cultural de La Caixa transformat en l'Espai ETC, o dels casos de l'Orfeo, i, en certa mesura, del Casino de Vic.

Però el procés de formació del parc d'equipaments no es pot donar per tancat. El creixement demogràfic sostingut de la ciutat i el seu component sociodemogràfic, i l'evolució dels hàbits culturals de la ciutadania, genera noves necessitats i demandes d'equipaments. Demandes que incorporen dos debats: d'una banda, quina solució s'aplica a la reformulació d'equipaments que han quedat desbordats com seria la Biblioteca Joan Triadú. D'altra banda, l'expansió demogràfica i urbanística de la ciutat planteja la necessitat d'abordar la distribució espacial de les infraestructures d'una ciutat que s'acosta als 50.000 habitants.

Més enllà de les infraestructures i espais específics, Vic adopta com a pràctica habitual el desenvolupament de propostes de caràcter cultural i social a l'espai públic, fet que es fa evident amb les diverses fires i mercats que tenen lloc a la ciutat. Tot i això, algunes zones no estan suficientment habilitades per desenvolupar-hi activitats, com és el cas de la zona del riu Mèder, i d'altres es troben excessivament sobreexplotades, com és el cas de la plaça Major. A més, els equipaments culturals de la ciutat no acostumen a fer extensiva la seva proposta a l'espai públic com a complement de les del seu interior i es considera que cal augmentar el nombre de propostes culturals al carrer. És evident, doncs, que en el marc de la planificació dels espais aptes per a usos culturals s'ha de considerar el paper de primer ordre que hi juguen els espais públics

5.2. Relació d'infraestructures per a usos culturals

A continuació es presenta la relació d'aquests espais a partir de **l'actualització de l'inventari** que es va realitzar l'any 2010 quan es va confeccionar el **Pla d'Equipaments Culturals (PLEC)** en el marc del **Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCat 2010-20)**.

El PLEC va servir per fer un inventari-diagnòstic de la situació del parc d'equipaments de Vic i fer la detecció de necessitats d'equipaments segons el programa d'estàndards del PECCat.

Aquest document pot resultar d'utilitat com a punt de partida de l'anàlisi actual, però d'antuvi cal constatar que hi ha hagut variacions molt significatives entre el moment que descriu el PLEC de 2010 i el moment actual. En especial, la inauguració del complex cultural de L'Atlàntida, així com la rehabilitació de L'Orfeo i La Farinera Catalana i l'obertura del Centre Cívic de Can Pau Raba. A continuació es presenta el llistat amb la situació que establí l'inventari del PLEC de 2010 i la correspondència amb la situació actual dels espais¹⁸:

Taula 14. Relació d'equipaments culturals inventariats

TIPOLOGIA	Inventari PLEC 2010	Inventari actual PAC 2017
Arxius	Arxiu Municipal i Comarcal de Vic (pendent)	Arxiu Municipal i Comarcal de Vic (PUB)
	Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic	Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic (PR)
		Servei de Gestió Documental i Arxiu de la UVic - UCC (PR)
Biblioteques	Biblioteca Joan Triadú	Biblioteca Joan Triadú (PUB)
		Biblioteca del Seminari Vic (PR)
		Dixit Vic Centre de Documentació de Serveis Socials. UVic - UCC (PR)
		Biblioteca del Campus de Miramarges. UVic - UCC (PR)
		Biblioteca del Campus de la Torre dels Frares. UVic - UCC (PR)
		Biblioteca de l'Institut del Teatre (PUB)
		Biblioteca Daniel Giralt-Miracle (Escola d'Art)
		Biblioteca Episcopal de Vic (PR)
	Biblioteca dels Habitatges Montseny (PUB)	

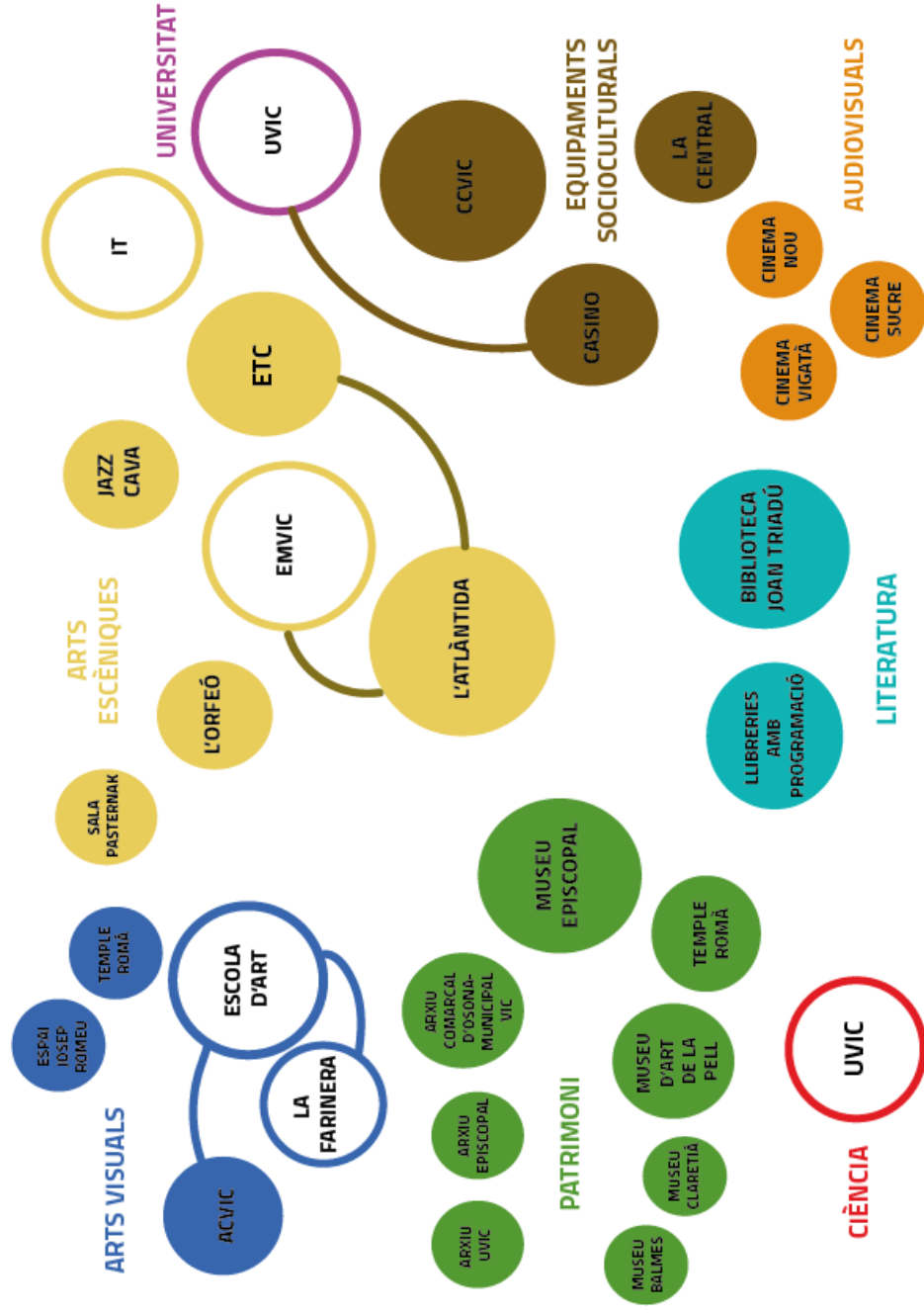
¹⁸ L'inventari actual del PAC 2017-15 inclou més tipologies d'equipaments que no pas l'inventari del PLEC 2010 que se circumscriu a les tipologies del PECCat 2010-20. No es tracta d'equipaments nous sinó, sobretot, d'espais específics ubicats en altres equipaments com ara sales d'exposició.

Museus col·leccions	Museu de l'Art de la Pell	Museu de l'Art de la Pell (PUB)
	Museu Episcopal de Vic	Museu Episcopal de Vic (PR)
	Museu Claretjà	Museu Claretjà (PR)
		Museu Balmes (PUB)
		Capella Fonda(?)
Espais d'art	Llotja del Blat	
		Espai Romeu (PUB)
	Centre d'Arts Contemporànies	AC Vic, Centre d'Arts Contemporànies (PUB)
	L'Albergueria	L'Albergueria (PR)
		Espai del CCVIC de la Guixa (PUB)
		Espai del CCVIC de Santa Anna (PUB)
		Sala petita de l'ETC (PUB)
		Bar Restaurant l'Atlàntida (PR)
		Sala d'exposicions de l'Escola d'Art i Superior de Disseny(PUB)
		Sala del Col·legi d'Arquitectes (PR)
		Temple Romà (PR)
		La Pietat (PR)
		Sala del Col·legi d'Aparelladors (PR)
		Sala Fund. Antiga Caixa Manlleu (PR)
		El Mur del Vicjove (PUB)
		Sala d'exposicions d'Aigües Vic (PR)
		Sala d'exposicions del Casino de Vic (PR)
		El Carme. Galeria d'art (PR)
		Biblioteca Joan Triadú (PUB)
		Espai Josep Vernis (UVic-UCC) (PR)
	Espai Torre dels Frares (UVic-UCC) (PR)	
	Sala d'art de la Fundació Mil·lenari (PR)	
	Espai expositiu del Seminari Vic (PR)	
	Casa Convalescència (?)	
Espais escenicomusicals	Complex Cultural L'Atlàntida (en construcció)	L'Atlàntida 1: Sala Ramon Montanyà (PUB)
		L'Atlàntida 2: Sala Joaquim Maideu (PUB)
		L'Atlàntida 3: Sala Joan Anglada (PUB)
	Centre d'Osona de	Centre d'Osona de l'Institut del Teatre

	l'Institut del Teatre	(PUB)
	Jazz Cava	Jazz Cava (PR)
	Els Trinitaris (Orfeó Vigatà)	L'Orfeó (PUB)
	Església de la Pietat	Església de la Pietat (PR)
		Espai ETC (PUB)
		Casino de Vic (PR)
		Centre Cívic Can Pau Raba (PUB)
		Centre Cívic La Guixa (PUB)
		Centre Cívic Serra-de-senferm (PUB)
		Sala Pasternak (PR)
		Cinema Nou (?)
Centres culturals	Centre Cívic Remei - Estadi	Espai ETC (PUB)
	Centre Cívic Can Pau Raba (en obres)	Centre Cívic Can Pau Raba (PUB)
		Centre Cívic Santa Anna (PUB)
		Centre Cívic Serra-de-senferm (PUB)
		Centre Cívic Plaça d'Osona (PUB)
		Centre Cívic La Guixa (PUB)
		Centre Cívic El Montseny (PUB)
	La Central	La Central (PUB)
	Temple Romà de Vic	Temple Romà (PR)
	Casino de Vic	Ateneu de Vic (PR)
	La Farinera (en obres)	La Farinera, Centre d'Arts Visuals (PUB)
	Fàbrica de Somnis (?)	
Espai potencials amb usos culturals	Mercat Municipal	(?)
	Les Adoberies	Les Adoberies
		Sala Marià Vila d'Abadal (Ed. Sucre) (PUB)
		Sala Coll i Bardolet (Ed. Sucre) (PUB)
		Recinte Firal del Sucre (PUB)
		Sala d'actes de la Fundació Antiga Caixa Manlleu (PR)

Per aprofundir en aquesta evolució, en **l'annex 1** es presenta una **síntesi** de la situació actual i les perspectives del sistema d'equipaments, on s'estableix un esquema de necessitats a partir de la relació entre els estàndards del PECCat corresponents a la ciutat de Vic, l'anàlisi de les necessitats establertes en el PLEC de 2010 i la seva actualització. De fet, aquest annex es pot considerar una posada al dia del document de 2010, de forma que se li vol donar un tractament específic.

MAPA DELS EQUIPAMENTS CULTURALS DE VIC I LES SEVES COOPERACIONS

LLEGENDA:

- cada àmbit artístic està representat amb un color diferent
- la mida de cada cercle es correspon amb el pes de cada equipament
- els equipaments formatius es distingeixen per tenir colorejat només el contorn
- les línies que uneixen els cercles expliquen cooperacions entre equipaments

6. Dinàmiques culturals

6.1. Educació i creació artística

L'educació actua com un element determinant en dos dels vèrtexs bàsics del procés cultural: d'una banda, en l'adquisició de les habilitats creatives i el domini dels llenguatges artístics, i d'altra banda, en l'educació de les actituds i sensibilitats de la ciutadania envers la creació artística i la cultura en general. És per això que l'articulació entre cultura i educació ha de ser umbilical, primigeni. Però aquest encaix essencial sovint no resulta tan evident. Tant és així que en l'informe anual del Consell de la Cultura i les Arts de Catalunya (CoNCA) de 2015 s'apunta que malgrat l'aposta de les administracions per la cultura "s'han negligit aspectes importants necessaris per mantenir un sector cultural fort"¹⁹. I entre aquests aspectes el CoNCA situa el "binomi cultura-educació" com una de les negligències més flagrants a què cal donar una atenció prioritària. En la celebració de la XV edició d'Interacció, es va tornar a posar l'accent en la necessària trobada entre les polítiques culturals i educatives, una confluència insistentment demanada des de la comunitat cultural, però mai del tot ben resolta.

Aquesta relació a Vic posa en evidència, d'una banda, uns actius innegables, i, d'altra banda, uns reptes que poden ser afrontats com a oportunitats de desenvolupament, però també com a amenaces en clau estratègica. Entre els actius cal esmentar en primer lloc una oferta de formació artística de primer ordre, amb una dimensió i diversitat que pràcticament no tenen parangó en cap altra ciutat mitjana de Catalunya. Pel que fa a l'educació de sensibilitats i creació de nous públics, la ciutat disposa també d'una sòlida implantació d'iniciatives en aquest camp d'actuació. La solvència que atorga l'experiència pionera a Catalunya en l'àmbit d'educació i immigració que ha protagonitzat la ciutat obre la porta a aprofundir en aquesta direcció, incorporant-hi o, més ben dit, refermant-hi la dimensió cultural.

6.2. Educació artística

La formació artística especialitzada abasta en major o menor grau tots els vehicles creatius amb oferta de formació en arts escèniques, música, i arts visuals. L'abast i la diversitat de l'oferta educativa a la ciutat és molt elevat, tal com ja s'ha afirmat. El fet que una part important dels usuaris de l'oferta local d'educació artística sigui de fora de la ciutat, i en alguns casos, com els postgraus

¹⁹ Informe anual sobre l'estat de la Cultura i de les Arts 2015. Repensant les polítiques culturals. Reptes i reflexions. CoNCA.

de l'Institut del Teatre, la procedència sigui majoritàriament forània²⁰. Es tracta sens dubte d'una singularitat de Vic, i constitueix un actiu impressionant que pot nodrir la creació, la participació i l'experimentació cultural i permet establir ponts amb el món de la producció i el treball en l'àmbit de les indústries culturals i creatives.

El volum i la diversitat d'aquesta oferta està en consonància amb la demanda, la qual cosa suposa que un nombre molt elevat de persones tant de la ciutat com de la comarca puguin participar en els processos d'aprenentatge i de creació associats a l'educació artística. L'oferta s'estén des de formació de grau universitària fins a diverses fórmules i propostes de formació no reglada, passant per batxillerats artístics i formació professional de grau mitjà i superior. Es tracta en tots els casos de centres de titularitat pública.

No obstant això, als grups de debat s'ha posat sobre la taula que el fet que els centres de formació artística depenguin de diferents administracions públiques, com ara l'Escola d'Arts o l'Institut del Teatre, dificulta la seva articulació i alineació amb uns objectius i una visió compartida de ciutat i dificulta explotar totes les seves potencialitats, sobretot tenint en compte que aquests centres de formació han generat un enorme pòsit cultural a la ciutat i que, per tant, caldria donar-los més visibilitat i més valor social.

Taula 16. Educació artística. Curs 2015-16

TIPOLOGIA	CENTRE	OFERTA EDUCATIVA	ESPECIALITATS	ALUMNES
Escèniques	Institut del Teatre	Postgraus	Teatre i Educació	
			Moviment i Educació	
		Altres	Projecte VIC	1
Visuals	Escola d'Art i Superior de Disseny	Batxillerat	Arts plàstiques, imatge i disseny	172
			Arts escèniques, música i dansa	
		Formació Professional	Assistència producte gràfic imprès	184
			Forja artística	
			Fosa i galvanoplàstia	
			Arts aplicades al mur	
			Tècniques escultòriques	
Ceràmica artística				

²⁰ Entre els estudiants hi ha alumnes de Mèxic, Alemanya, Itàlia, Noruega i de diversos locs de l'Estat.

			Ceràmica i terrisseria (2x3) ²¹	
			Gràfica interactiva	
			Arquitectura efímera	
		Ensenyaments artístics superiors	Disseny gràfic i disseny d'interiors	119
		Aula Oberta	Diversos. No reglats	500
	La Farinera. Centre d'Arts Visuals	Arts Plàstiques	Diversos. No reglats	
		Imatge Digital	Diversos. No reglats	
Música	Escola de Música i Conservatori	Escola de Música	Grau elemental i mitjà	1049
			Aula d'adults	
			Aula + Música	
			Aula Tradicional	
		Conservatori	Coneix la música	161

Font: Departament d'Ensenyament

En conjunt, més de 1.600 persones es van inscriure en cursos de formació reglada –sols l'escola de música va atreure més de 1.200 alumnes– als quals caldria afegir tothom qui va seguir algun curs, taller o activitat no reglada, que probablement superen amb escreix aquesta xifra. Es tracta d'un capital impressionant i una oportunitat per canalitzar aquest flux a alimentar els processos culturals i artístics de la ciutat.

I aquesta oferta més especialitzada es complementa també amb l'oferta de pràctica formativa dels centres cívics, que també són òbviament espais necessaris i complementaris per a la creació i les pràctiques culturals més diverses.

Les entitats i els grup aficionats de música, cant coral, teatre, pintura, fotografia, audiovisual, recerca idivulgació, dansa... que actuen ensems com a espais de formació i creació i com a plataformes de difusió que permeten canalitzar les propostes creatives dels diferents àmbits culturals i artístics.

²¹ Es cursen dos cicles en 3 anys

Arts escèniques: teatre i dansa

La institució de referència en aquesta branca artística és l'**Institut del Teatre**. El centre d'Osona de l'Institut del Teatre va ser creat l'any 1976 per un conveni entre la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Vic. Des de la seva creació, aquesta institució ha passat per diverses etapes, de moments brillants fins a situacions molt compromeses com la que va estar a punt de provocar la seva desaparició a començaments dels anys noranta.

Durant una etapa, l'Institut va acollir el Centre Dramàtic d'Osona, però aquest es va tancar l'any 1998. Amb la inauguració de la nova seu el 2002, sembla que es van deixar enrere les incerteses i el centre de moment ha trobat un nínxol d'especialització en els postgraus relacionats amb les arts escèniques. A banda dels programes formatius cal esmentar la utilització dels seus espais per a activitats de difusió cultural, entre les quals també de formatives com **Escènic Vic**, cursos de teatre i formació actoral dedicats preferentment al segment jove.

A banda de l'Institut del Teatre, cal esmentar en aquest apartat el batxillerat artístic en arts escèniques, dansa i música que imparteix l'Escola d'Art i Superior de Disseny. I a un altre nivell, cal parlar també de les escoles privades que actuen sobretot en l'àmbit de la dansa, algunes amb una llarga trajectòria a la ciutat. En aquest bloc, Tahis Dansa és l'únic centre autoritzat pel Departament d'Ensenyament, però també cal fer esment d'altres centres com Act'in, especialitzada en dansa moderna, TLS i l'Escola de Ball Neus Gaja.

Arts escèniques: música

La formació musical es desenvolupa a l'**Escola Municipal de Música (EMVIC)**. Des de la seva fundació l'any 1981, el centre ha tingut un creixement gradual, ampliant l'oferta d'ensenyaments i incorporant nous programes i serveis. El trasllat al complex de L'Atlàntida va permetre superar els problemes d'espai i poder disposar d'unes instal·lacions actualitzades.

A banda dels ensenyaments reglats d'escola de música de nivell elemental i mitjà i de conservatori professional, el centre té vocació d'incorporar tot tipus de sensibilitats musicals i de projectes oberts a la ciutadania amb programes no reglats i propostes diverses: aula d'adults, aula tradicional, conèixer la música... Més de 1.200 estudiants en programes reglats la converteixen en un dels centres amb més matrícula de Catalunya.

L'escola ha esdevingut un centre de referència territorial en assumir la gestió d'un seguit de centres associats i actua com un nucli d'irradiació d'activitat musical a la ciutat i el territori.

Arts visuals

En el cas de les arts visuals la ciutat disposa de dos centres de diferent natura que permeten complementar una oferta molt sòlida que atrau un volum important d'inscripcions de fora la ciutat. Com en el cas de l'escola de música, l'existència d'aquests centres constitueix un important suport per a la creació en aquest àmbit, ja sigui a través de les mateixes institucions o dels professionals que hi desenvolupen la seva activitat, promovent o participant en diverses activitats i iniciatives –premis, certàmens, biennals, accions, etc.– per impulsar la creació i la difusió artística a la ciutat i la comarca.

El nombre d'alumnes entre els dos centres se situa al voltant dels 1.000 inscrits, amb un percentatge important d'alumnes procedents de poblacions de la comarca. Tots dos centres tenen un nivell de demanda superior a les places que poden oferir, de forma que el nombre de persones que reben formació en aquestes àrees es podria incrementar de manera significativa si es pogués fer front a la demanda actual.

L'Escola d'Art i Superior de Disseny imparteix actualment batxillerats artístics, cicles formatius de grau mitjà i superior i estudis superiors de disseny i acull prop de 500 estudiants només en programes reglats. Es tracta d'una xifra molt elevada per a una ciutat de la dimensió de Vic. Pel que fa a La Farinera, l'habilitació d'aquest espai monumental per a l'activitat formativa va permetre deixar enrere els problemes crònics de manca d'espai i idoneïtat de l'antiga seu a la Casa Masferrer.

El nou **Centre d'Arts de La Farinera** porta a terme una activitat especialitzada en la iniciació a les pràctiques artístiques i el disseny que es complementa amb la formació reglada de l'altre centre.

6.2.1. Participació cultural, creació i educació de públics

Les estratègies de promoció i difusió cultural adreçades a la creació de nous públics resulten essencials per assegurar la **participació cultural** de la ciutadania, i de forma molt particular en aquells sectors que es veuen afectats per barreres de diferent tipus que dificulten la seva participació i el gaudi de l'oferta cultural de la ciutat. De forma genèrica, l'accés i la participació cultural de la ciutadania constitueix un dels objectius permanents de les polítiques contemporànies, i un dels reptes de l'acció cultural pública.

La **creació de nous públics** constitueix tot un repte, una tasca que requereix un esforç considerable i sostingut, del qual sovint només es poden esperar resultats a llarg termini, i encara més sovint difícils de visualitzar.

En aquest àmbit, cal destacar que l'Escola Municipal de Música de Vic (EMVIC) ha creat un programa educatiu per solucionar aquest dèficit, anomenat "Recerca Musical". L'objectiu del programa és assolir la culturització dels alumnes des d'una participació activa per tal que adquireixin sensibilitat vers la cultura musical. Tot i això, manquen estratègies més concretes i transversals. I en aquesta mateixa línia, també cal destacar que l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic i L'Atlàntida estan treballant conjuntament per tal que el seu alumnat realitzi sortides i participi en altres propostes i pràctiques culturals de la ciutat.

Tal com ja s'ha avançat, en l'actualitat una de les estratègies més habituals en aquesta direcció passa per accentuar la interrelació entre educació i cultura, i fer-ho partint des del nivell més bàsic on es pot produir aquesta relació: l'escola. En aquest sentit la construcció de lligams entre les institucions culturals i educatives resulta essencial. En l'àmbit cultural anglosaxó, **els programes educatius** de les institucions culturals tenen un rol determinant en la seva visió i és un dels criteris més importants a l'hora de determinar el finançament públic per part de les administracions. Els programes educatius de l'**ACVic** se situen clarament en aquest enfocament.

En aquest mateix marc s'inscriuen les accions de **mediació cultural**, de **cultura de proximitat** i de **creació cultural comunitària**, que cerquen la participació de col·lectius de diferents perfils en accions culturals i creatives que alhora posen l'accent en el vessant més social i de transformació. Aquest seria el cas d'un projecte molt consolidat a Vic com és "**Intervenció Comunitària Intercultural**".

Es tracta, doncs, d'un àmbit d'intervenció molt ampli que en el cas de Vic es pot concretar en projectes de diferent natura i abast:

Programacions preferentment adreçades a públic familiar dins la temporada d'arts escèniques de L'Atlàntida. També cal destacar:

- El programa "L'Atlàntida Educa", a través del qual es treballa amb alguns dels instituts de secundària del territori i altres propostes com "Apropa cultura", "Butaques per a tothom", "Osona en Dansa"...
- Programes educatius i de mediació de l'ACVic: Programa Art i Escola.
- Activitats a la Biblioteca Joan Triadú: hora del conte, tallers infantils, visites escolars de formació d'usuaris...
- Activitats d'extensió cultural de la universitat: Aula d'Extensió Universitària Gent Gran d'Osona, cicle de xerrades setmanals, club de lectura, sortides culturals..
- El programa Intervenció Comunitària Intercultural suara esmentat, conduït per la Fundació Tapís de Vic amb el suport de l'Ajuntament de Vic i la Fundació La Caixa.

- Els programes culturals de la xarxa de centres cívics.
- El CineClub Vic, que realitza propostes adreçades al públic infantil, programant activitats complementàries a les projeccions de les pel·lícules, i porta a terme un assessorament a les escoles del territori en l'àmbit del cinema.
- El proper curs Vic s'incorporarà al programa "Anem al Teatre", promogut per l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona.

L'existència d'aquests actius no amaga, però, que estem davant d'un dels aspectes crítics i un dels punts que ha generat més debat entre els agents culturals de la ciutat. Hi ha la percepció que la majoria d'agents culturals de la ciutat no incorporen en la seva acció la dimensió educativa. Tot i això, es detecten alguns casos de bones pràctiques que seria convenient documentar, fomentar i generalitzar, proveint dels recursos necessaris per assegurar-ne la viabilitat, per tal que tots els ciutadans tinguin oportunitats de beneficiar-se'n tenint en compte la diversitat social i cultural de la ciutadania.

Els agents educatius dels centres de formació artística tendeixen a centrar la seva tasca en l'aprenentatge de la pràctica artística individual i grupal, però no promouen ni desenvolupen estratègies per a la formació de públics, promovent en els seus alumnes la formació d'interessos i hàbits culturals, gustos estètics i sentit crític.

En general, els agents culturals de Vic demostren estar mancats d'eines o bé tenir dificultats per fer treball de públics i, d'entre els diferents participants als grups de debat on s'ha tractat el tema, sorgien diferents visions sobre la relació de l'agent programador amb el públic i el no-públic. El fet que no existeixi cap espai de trobada i diàleg entre agents culturals dificulta la creació d'estratègies unificades de programació i de treball dels públics.

Hi ha una manca de coneixement per part dels centres d'educació infantil, primària i secundària dels recursos culturals de la ciutat, que podrien esdevenir oportunitats educatives i pedagògiques de rellevància. A més, cal tenir en compte la manca d'especialistes dels diferents àmbits artístics presents als centres educatius i la falta de recursos didàctics de què disposa el professorat. Amb tot, cal destacar que l'itinerari cultural que facilita als escolars el coneixement dels actius de la ciutat està centrat en els principals equipaments culturals i ignora altres propostes de rellevància que es desenvolupen a la ciutat. Per això, cal fomentar una major cooperació entre els agents culturals i els centres educatius del territori.

Es considera que els centres de formació artística han de ser els motors i dinamitzadors de la implicació i participació dels centres d'educació infantil, primària i secundària en la definició i programació de les propostes culturals adreçades als seus alumnes i en el desenvolupament de les prioritats culturals col·lectives que s'estableixin en cada mandat.

Finalment, es considera que els infants i adolescents han de poder desenvolupar una vivència activa de la creació, plantejant propostes que facilitin la participació d'aquest segment de la població en la dinàmica cultural i la gestió de la vida col·lectiva.

6.2.2. Cultura, creativitat, innovació

Vic disposa d'una sèrie d'actius molt importants que actuen de suport per a la canalització del potencial creatiu de les persones i els col·lectius de la ciutat. La tradició cultural de la ciutat li ha permès consolidar un ecosistema amb una dilatada trajectòria, un ecosistema al qual s'incorporen constantment noves propostes més o menys reeixides.

Els sistemes o ecosistemes culturals rics han d'afavorir els processos de creació, producció i circulació d'expressions i continguts culturals. Però com en els ecosistemes naturals aquesta riquesa se sustenta en fràgils equilibris.

La dimensió, la qualitat i la diversitat de l'oferta educativa en general, i de l'educació artística en particular, constitueix un pilar fonamental en l'ecosistema de la creació cultural. L'oferta formativa actual de Vic permet entrar en contacte amb un ampli ventall de vehicles creatius i artístics, iniciar les persones en les pràctiques artístiques i fer-ho amb perspectives i expectatives diverses: vies professionalitzadores, pràctiques lúdiques i amateurs. Però més enllà de ser centres d'aprenentatge, l'educació artística s'orienta cada vegada més cap a l'experiència artística: les persones aprenen, practiquen, interpreten, comparteixen, i ho fan en diàleg amb la comunitat. Una constel·lació d'espais d'educació artística, començant pels grans centres de referència –EMVic, Farinera–, oberts a la ciutat és el millor substrat per a la creació cultural.

La creació artística té uns suports interessants en els **concursos, certàmens i premis** a l'excel·lència. El debat sobre l'abast dels impactes d'aquests certàmens és ja un clàssic, i en alguns sectors com el literari són freqüents les polèmiques al voltant dels treballs premiats. Però més enllà de les polèmiques i els debats sobre si aquestes convocatòries són el recurs més idoni per incentivar i donar suport a la creació, és evident que constitueixen una plataforma de suport i difusió per a artistes i professionals. Pel que fa a les convocatòries d'abast local, haurien de ser

un primer pas per facilitar la promoció dels treballs premiats i obrir la porta a noves oportunitats. En el cas de Vic, l'inventari és significatiu i abasta un ampli ventall de dominis culturals i artístics, com seria la Beca Ciutat de Vic, que s'adreça a projectes de qualsevol llenguatge artístic, o d'altres més especialitzades com el Vivace, per a estudiants de música.

Taula 17. Convocatòries, premis, beques atorgats a Vic

Convocatòria	Dotació
Beca Vivace (neix al ViCCC 2016)	12.000
Premi Puig-Porret (MMVV)	10.000
Ddansa (neix al ViCCC 2016)	7.000
Beca Ciutat de Vic a la Creació Artística 2016-17	6.000
Beques cursos 'Escènic Vic'	1.800
Concurs Pintura Ràpida Mercat del Ram	1.600
Concurs cartell Festa Major	800
Total	39.200

Algunes de les convocatòries han sorgit sota l'aixopluc de ViCCC 2016; d'altres, com el Premi Puig-Porret, ha esdevingut un dels referents indiscutibles en l'àmbit de la música popular a Catalunya. En el cas de les beques, les dotacions no són extraordinàries però són suficientment dotades per atreure participació del conjunt del país, i sens dubte constitueixen un incentiu innegable de suport a la creació emergent. Algunes d'aquestes convocatòries van néixer al redós del ViCCC 2016, però seria molt positiu que es poguessin consolidar.

Les **publicacions especialitzades d'àmbit local i comarcal**, com la revista **AUSA** i les col·leccions del Patronat d'Estudis Osonencs, ocupen un espai imprescindible en els sistemes culturals comarcals com el d'Osona i qualifiquen sens dubte les realitats culturals que les emparen. AUSA dona sortida a la producció científica relacionada amb la comarca per autoria i/o per temàtica des de 1952. La seva inclusió a la plataforma **RACO** –Revistes Catalanes d'Accés Obert– va permetre situar els seus continguts en un entorn digital on es troba el gruix de les publicacions científiques catalanes de més prestigi.

En aquesta mateixa direcció la ciutat té una editorial –**EUMO**– molt adreçada al món educatiu, però també connectada a la creació d'autors vinculats amb la ciutat i la comarca. Aquest seria el cas de la revista **Reduccions**, de periodicitat anual i un dels referents en les publicacions literàries a nivell de país.

Tot aquest entorn ha contribuït sens dubte al fet que la producció editorial vinculada amb la comarca hagi estat tradicionalment molt elevada. Fins l'any 2014 la Biblioteca Joan Triadú elaborava un inventari d'aquesta activitat editorial, que normalment recollia més de 100 novetats anuals. L'existència d'un marc de comunicació específic també pot facilitar plataformes de difusió de l'activitat creativa dels autors locals, i de producció de determinats formats i productes culturals.

Els professionals i les empreses relacionades amb diferents àmbits de la creació cultural, tal com ja s'ha avançat en el capítol corresponent, en el qual també s'ha fet esment al paper de la UVic-UCC com a marc catalitzador d'un important capital cultural.

Per part dels agents culturals de la ciutat, es reconeixen els potencials de l'ecosistema creatiu local, però s'insisteix que també cal dedicar-hi recursos i vetllar perquè la tasca dels creadors locals tingui projecció. Les percepcions dels participants al grup de debat són que la creació local no té prou valor ni visibilitat dins la ciutat i que és necessari donar més suport al capital creatiu local. D'una banda, es reclama més implicació per part de l'Ajuntament de Vic a l'hora de donar més ressò del treball dels creadors de la ciutat vinculant-los a projectes de ciutat, donant-los suport amb infraestructures per a la creació i oferint-los un circuit d'exhibició local i comarcal. D'altra banda, caldria reforçar la connexió entre els espais de creació, els espais d'exhibició i els centres de formació artística per tal d'assegurar el seu recorregut artístic. Així com també, des de la institució i des dels centres de formació, donar-los assessorament per projectar la seva carrera professional.

6.3. Participació, oferta i consum cultural

6.3.1. Oferta cultural

Vic disposa d'una oferta cultural intensa i diversificada. La ciutat compta, d'entrada, amb programacions de primer ordre com el Mercat de Música Viva, però l'oferta cultural de la ciutat no s'esgota, ni de bon tros, en aquest tipus de programacions, ans al contrari, l'oferta cultural és àmplia, diversificada i dilatada en termes de calendari.

Per tant, malgrat el pes que els grans esdeveniments com el MMVV, o altres convocatòries d'abast menor com el Festival de Jazz o el Festival de Cantonigròs, puguin tenir en la conformació de l'activitat cultural local, les programacions regulars i les activitats esporàdiques engreixen amb periodicitat diària l'agenda

local. Com en qualsevol sistema cultural sòlid, el model de programació inclou episodis d'intensitat màxima, programacions de temporada, cicles estacionals i temàtics i actes diversos que s'estenen al llarg de l'any. A continuació es presenta el nucli d'activitats culturals que compten amb participació dels serveis de cultura al llarg de l'any.

Taula 18. Programa d'activitats principals amb participació dels serveis de cultura

Esdeveniment	Serveis Cultura	Calendari
Mercat del Ram	Col·laboració	Març
Cantada de Caramelles	Col·laboració	S. Santa
Festival Música Religiosa	Coorganització	S. Santa
Diada de Sant Jordi	Organització	Abril
Dia de la Dansa	Coorganització	Abril
Mostra d'Entitats	Organització	Maig
Pacte dels Vigatans	Coorganització	Maig
Festival de Jazz	Col·laboració	Maig
Artdepas	Organització	Maig-Agost
El so de les cases	Organització	Juny
Foc de Sant Joan	Coorganització	Juny
Festa Major	Organització	Juny-Juliol
Festival de Cantonigròs	Col·laboració	Juliol
Festival Cinema Oriental	Col·laboració	Juliol
Diada Nacional	Organització	Setembre
Marxa dels Vigatans	Coorganització	Setembre
Mercat de Música Viva	Col·laboració	Setembre
Festival Protesta	Col·laboració	Octubre
Festival Foramuralla	Col·laboració	Novembre
Festival Julius	Col·laboració	Desembre

Font: Ajuntament de Vic

Aquestes activitats de natura més o menys puntual o estacional en el cas dels festivals es complementa amb les programacions de cicles i temporades estables promogudes pels serveis locals de cultura.

- Programació L'Atlàntida (música i arts escèniques)
- Programació Espai ETC (cinema i arts escèniques)
- Programació centres cívics (diverses disciplines)

- Activitats a l'Orfeó (diverses disciplines)
- Programació i activitats Institut del Teatre
- Programació i activitats: ACVic (diverses disciplines)
- Activitats Biblioteca Joan Triadú

Les programacions estables públiques es complementen amb els cicles de les entitats:

- Programació i activitats Temple Romà (PEO)
- Programació i activitats Ateneu de Vic / Casino
- Programació Fòrum de Debats
- Programació Cava de Jazz
- Activitats de cultura popular i tradicional

Una oferta que reflecteix criteris de diversificació –programació familiar, gent gran– i que combina propostes de vocació més popular i majoritària amb les d'una pretensió més específica o especialitzada. La taula pretén ser un reflex d'aquesta oferta, tot i que molt centrada en la difusió artística, i amb el perill d'oblidar o ometre altres propostes que nodreixen la vida cultural de la ciutat. Passant al nivell de detall, **l'agenda cultural** de la ciutat aconsegueix aplegar al voltant d'un miler d'entrades per any (concretament 923 el 2016). Això suposa prop de 100 activitats mensuals –tenint en compte l'aturada estival– i per tant un mínim de 2 o 3 activitats diàries. Val a dir que l'activitat real és molt superior, atès que no s'aconsegueix reflectir tota l'activitat realitzada. L'agenda dels centres cívics, que apleguen un paquet important d'activitat cultural, va superar les 7.000 entrades el 2016 per al conjunt d'activitats.

Estem davant d'una oferta global d'una dimensió i diversificació que se situa sens dubte entre les més prolífiques a nivell de país en el context de realitats culturals anàlogues de les ciutats mitjanes dels centres comarcals. En aquest sentit, cal remarcar que el programa oficial del **MMVV supera els 50 espectacles** (concretament l'edició del 2017 són 56) i el **Festival de Cantonigròs els 25**, això només en tres o quatre dies. Al seu torn, el **Vic Bang Jazz** en la darrera edició va programar 15 actuacions.

Pel que fa als àmbits i tipologies d'activitats, l'agenda no permet apreciar distincions importants, ja que per exemple inclou les musicals dins el grup d'arts escèniques. Amb aquesta limitació, són precisament les activitats escèniques les que protagonitzen el gruix de les entrades amb pràcticament el 37% del total. A continuació tant les arts visuals com les conferències i actes literaris –tampoc desagregats– suposen prop del 13%, i ja per sota del 10% el cinema, fires i festes, cursos, i activitats familiars –que suposen el 4% del total

Taula 19. Resum programacions agenda cultural. Agrupació per sectors

Categoria	ACTES	%
Arts escèniques	341	36,9
Miscel·lània	120	13,0
Conferències i actes literaris	118	12,8
Arts plàstiques i visuals	117	12,7
Cinema	83	9,0
Festes i fires	65	7,0
Cursos i tallers	43	4,7
Activitats familiars	37	4,0
TOTAL	924	100

Font: Ajuntament de Vic

Pel que fa als espais on es porten a terme les activitats –sempre segons les dades de l’Agenda Cultural– s’imposa la lògica dels equipaments de referència: l’Espai ETC i L’Atlàntida sobresurten entre el grup capdavanter. Val a dir, però, que una part molt important de l’activitat es dissemina per un nombre elevadíssim d’espais de tot tipus i formats. I encara més, una part molt important d’aquesta activitat s’escampa per carrers i places de Vic

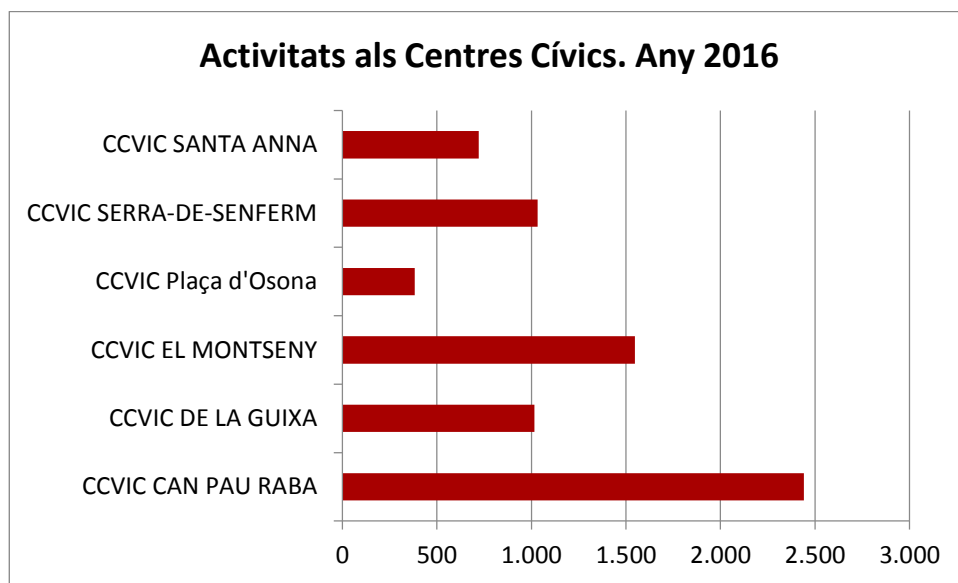
Taula 20. Resum programacions agenda cultural. Agrupació per espais

ESPAI	ACTES	%
Espai ETC	99	10,7
L’Atlàntida	89	9,6
Casino de Vic	54	5,8
Jazz Cava	38	4,1
Museu Episcopal de Vic	37	4,0
Biblioteca Joan Triadú	37	4,0
Temple Romà	21	2,3
Institut del Teatre de Vic	21	2,3
Museu de l’Art de la Pell	17	1,8
Llibreria Muntanya de llibres	17	1,8
Orfeó	17	1,8
ACVIC	15	1,6

Resta	462	50,0
TOTAL	924	100,0

Font: Ajuntament de Vic

Menció i valoració a part requereix l'activitat als centres cívics. Aquests tenen agenda pròpia, val a dir que de difícil classificació i taxonomia d'activitats²². El gruix de la seva activitat no se situa en l'àmbit artístic, sinó en un perímetre ampli d'activitat sociocultural, amb un contingent important d'activitat programada per entitats i col·lectius i amb formats oberts i participatius, per la qual cosa s'han de considerar recursos de primer ordre en la dinamització cultural de la ciutat. L'agenda recull més de 7.100 entrades en un any pel conjunt dels centres cívics, és a dir una mitjana de més de 1.000 activitats amb la següent distribució:

Font: Ajuntament de Vic

Per establir comparacions amb altres realitats culturals més o menys properes, l'agenda cultural no és l'instrument més adequat. Per bé que es tracta d'un recurs molt generalitzat, no hi ha cap indicador contrastat que permeti mesurar el nivell real d'activitats publicitades respecte a les realment executades. D'altra banda, tampoc resulta fàcil conciliar les diferents tipologies d'actes que s'incorporen per establir agrupacions i categories.

En no poder disposar d'aquest instrument, es pot recórrer a altres mesures que tot i que de forma parcial poden aportar elements més o menys homogenis de valoració. D'entrada, es pot recórrer a diversos recursos dels serveis de la

²² Inclou reunions i altres activitats d'ordre intern dels centres i d'entitats

Diputació de Barcelona i dels Cercles de Comparació Intermunicipal²³, començant per una mirada a un dels recursos culturals bàsics com són les biblioteques. En aquest cas, la **Biblioteca Joan Triadú**.

Taula 21. Biblioteca Joan Triadú. Indicadors de servei

	2014	2015	EVO 14-15
Fons documental	88.251	90.980	3,09
Dies de servei	281	281	=
Hores de servei	2.202	2.213	0,50

Font: Gerència del Servei de Biblioteques. DIBA

Com es pot veure a la taula, s'ha produït un increment del fons documental i les dades de servei s'han mantingut estables en els dos darrers anys. Si es completa aquest llistat amb la comparació d'alguns indicadors de recursos i producció de serveis procedents dels Cercles de Comparació Intermunicipal es posa de relleu que les limitacions que constrenyen l'equipament bibliotecari impacten en la seva capacitat operativa.

Taula 22. Indicadors de recursos i activitats bibliotecàries. 2015

	VIC	MITJANA
Nombre de biblioteques al municipi	1,0	3,0
Habitants per biblioteca	42.498	36.201
M2 de superfície bibliotecària per cada 1.000 habitants	30,1	38,7
Fons documental a la biblioteca pública x habitant	2,1	1,5
Índex de renovació de la col·lecció %	3,3	7,4
Ordinadors per a accés a Internet x 1.000 habitants	0,4	0,5
Activitats de dinamització cultural per cada 10.000 habitants	29,4	59,5

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

En el cas de les **programacions escèniques i musicals**, es pot recórrer a les dades del Circuit d'Espectacles Professionals de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona (Circuit ODA). Situats en aquest marc, **la programació a Vic se situa en la banda més alta, ja que el nombre d'espectacles programats dins el Circuit pràcticament triplica la mitjana tant dels municipis del Circuit com**

²³Vegeu nota anterior

dels que tenen una població similar, tal com es pot observar (taula 23) tant en nombres absoluts com en termes relatius

Taula 23. Circuit d'espectacles de l'Oficina de Difusió Artística 2014-2015. Programació

	Funcions		Funcions/1.000 hab	
	2014	2015	2014	2015
Vic	75	71	2,0	2,0
Mitjana municipis tram de població	25	21	0,8	0,7
Mitjana total municipis Circuit	26	24	0,6	0,6

Font: Oficina de Difusió Artística

En aquest cas, les dades dels Cercles de Comparació pel que fa a oferta de servei segueixen un patró similar a les de l'ODA, amb els indicadors de L'Atlàntida clarament per sobre de la mitjana del conjunt, llevat dels usos anuals de sales.

Taula 24. Indicadors d'oferta de l'equipament escenicomusical. 2015

	VIC	MITJANA
Butaques en espais escènics per cada 1.000 habitants	26,8	9,8
Places ofertes en espais escènics (aforament anual x nombre de funcions) per cada 1.000 habitants	1.060,5	405,3
Nombre de dies anuals amb ús per sala	124,5	143,3
Funcions professionals d'iniciativa municipal a l'espai escènic per cada 1.000 habitants	2,2	1,0
Total de funcions a l'espai escènic per cada 1.000 habitants	3,2	1,7
Funcions professionals d'iniciativa municipal en altres espais x 1.000 habitants	0,3	0,1

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

En l'àmbit del **patrimoni i les arts visuals**, com ja hem vist, l'agenda cultural situa els dos grans museus de la ciutat i l'ACVic entre les institucions amb més presència d'activitat programada. Per situar-nos en un marc de referència, tornant altra vegada als Cercles de Comparació Intermunicipal, **els indicadors d'oferta de l'ACVic destaquen respecte al conjunt de municipis comparats**. Tots els indicadors utilitzats se situen clarament per sobre de la mitjana del conjunt, partint d'una superfície similar, la qual cosa indica que s'obté un alt rendiment de l'espai en termes de producció. I en termes de qualitat destaca el fet que el centre la totalitat de les exposicions temporals que produeix o coprodueix són amb vocació

de ser exportades, quan la mitjana del conjunt va ser del 18% l'any 2014 i del 12% el 2015.

Taula 25. Indicadors d'oferta del centre d'art. 2015

	VIC	MITJANA
M2 de superfície de centres d'art per 1.000 habitants	7,0	6,0
Exposicions temporals d'art per cada 100.000 habitants	35,3	13,0
% d'exposicions de producció pròpia o coproduïdes s/total d'exposicions temporals als centres d'art	100,0	72,0
% de dies amb exposicions temporals als centres d'art	90,0	57,0
Activitats culturals realitzades al Centre per 10.000 habitants	13,2	3,0
% d'exposicions temporals de producció pròpia o coproduïdes amb vocació d'exportació	100,0	12,0

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

En l'àmbit del patrimoni cultural, l'oferta d'activitats als dos grans museus de la ciutat presenta un panorama clarament diferenciat. La programació d'aquestes activitats marca el pols, la projecció i l'obertura del projecte museístic més enllà de les funcions de conservació, documentació i exhibició de les col·leccions. Com es pot veure a la taula 26, aquests tipus d'activitats són molt elevades al Museu Episcopal, mentre que al Museu de l'Art de la Pell les programacions se situen en mínims.

Taula 26. Programació d'activitats als museus de Vic 2014-2015

	Museu Art de la Pell				Museu Episcopal			
	Activitats	Tallers Educatius	Rutes Itineraris	Conferències	Activitats	Tallers Educatius	Rutes Itineraris	Conferències
2014	19	12			231	216	6	17
2015	14	15		4	242	192	22	17

Font: Estadístiques de Museus. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya

Encara en els museus, els Cercles només incorporen el Museu de l'Art de la Pell, ja que el Museu Episcopal no és de titularitat municipal. El MAP presenta, en

general, indicadors d'estructura i servei positius, però això no es tradueix en un nivell equivalent de programació d'activitats tal com s'ha vist en la taula anterior.

Taula 27. Indicadors de servei del MAP. 2015

	VIC	MITJANA
Superfície total per cada 1.000 habitants	63,5	78,4
% de superfície visitable sobre la superfície total del museu	61,0	52,0
% de temps d'obertura del museu (hores d'obertura reals sobre hores d'obertura potencials)	50,0	40,0
% d'objectes registrats s/ total estimat d'objectes del fons	100,0	74,0
% d'objectes exposats a l'exposició permanent sobre el total d'objectes registrats	30,0	10,0

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

I encara dins els equipaments de patrimoni, l'Arxiu reflecteix el tomb positiu derivat de la nova ubicació. Amb un 30% d'ocupació sobre el 80% de la mitjana del conjunt de municipis, el servei té un recorregut garantit sense problemes de saturació.

Taula 28. Indicadors d'oferta de l'Arxiu Municipal. 2015

	VIC	MITJANA
M2 de superfície de l'arxiu per cada 1.000 habitants	26,2	7,7
Metres lineals de documentació per cada 1.000 habitants	45,7	29,9
% d'ocupació dels arxius municipals	30,4	80,0

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

Si d'una mesura estrictament quantitativa es passa a una observació més qualitativa es pot utilitzar un indicador de presència que mesura el nombre d'aparicions en una selecció de premsa. En aquest cas, la font correspon al Dossier de Premsa que confecciona des de fa més de 15 anys el Centre de Documentació de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona. Cal remarcar que el tractament de les programacions "de comarques" en la premsa d'abast nacional tendeix a ser molt escàs, normalment molt limitat a grans convocatòries i esdeveniments. En el cas de Vic, programacions com el Festival de Jazz o sobretot el MMVV entrarien en aquesta categoria, la qual cosa

explicaria que els mitjans nacionals incorporin habitualment un nombre significatiu de referències a Vic. La taula 29 així ho reflecteix:

Taula 29. Articles de premsa on es recull informació cultural del municipi

	2015	2016
Premsa comarcal	48	33
Premsa nacional	99	44

Font: Dossier Premsa Àrea de Cultura DIBA

Malgrat que la informació analitzada sigui bàsicament d'ordre descriptiu, i en determinats aspectes difícil de contrastar, es poden apuntar alguns elements sobre l'oferta cultural de la ciutat. Si es pren com a referència l'activitat al conjunt de municipis d'una dimensió similar, l'oferta cultural és molt elevada en termes quantitativus, però també amb un alt nivell de qualificació i força diversificada.

L'oferta és especialment generosa en alguns sectors com la cultura artística, on no es detecta pràcticament cap dels àmbits convencionals d'intervenció sense la corresponent proposta. Vic disposa de programacions culturals i artístiques de primer ordre que suposen un alt nivell d'especialització i constitueixen un element de projecció externa i de posicionament territorial de la ciutat.

L'oferta cultural ha seguit una trajectòria ascendent en els darrers anys, accentuada de forma excepcional amb la capitalitat cultural del 2016. Aquesta tendència s'ha notat especialment en alguns sectors com les programacions escèniques i de forma específica amb la música, amb el suport de les programacions de L'Atlàntida i dels altres equipaments com l'ETC, la Cava de Jazz, l'Orfeó o el Casino. En canvi les activitats literàries, les de difusió del patrimoni històric i les científiques tenen una menor presència a la ciutat respecte a la música, les arts escèniques, les arts visuals i la cultura popular.

6.4. Participació i consum cultural

Si la dimensió de l'oferta cultural no estigués en sintonia amb el nivell d'ús i freqüentació dels serveis culturals i la resposta dels públics i usuaris no encaixés amb aquesta oferta, ens trobaríem davant d'una situació compromesa. A continuació es presenten dades referents a les principals activitats i programacions que es porten a terme a la ciutat.

Començant pels serveis bibliotecaris, com ja s'ha comentat anteriorment, les dificultats associades a les condicions de la **biblioteca pública** han influït, i han portat a un cert estancament pel que fa als usuaris i en general a uns resultats discrets. Els indicadors bàsics de servei en són reflex:

Taula 30. Biblioteca Joan Triadú. Indicador d'usos de servei

DADES DE SERVEI	2014	2015	EVO 14-15
Visites	136.748	115.862	-15,27
Usos d'accés a Internet-ofimàtica	20.464	14.937	-27,01
Préstecs	27.568	26.270	-4,71
Usuaris amb carnet biblioteca	25.180	25.074	-0,42
% usuaris inscrits sobre població atesa	60,0	59,0	-1,67

Font: Gerència del Servei de Biblioteques. DIBA

Com es pot comprovar, les dades dels darrers dos anys posen de relleu un descens important tant del nombre de visites com de l'accés a Internet, mentre que el nivell de préstecs s'ha mantingut en xifres similars amb un descens molt més lleu. Pel que fa als usuaris potencials (població amb carnet), s'ha produït també un lleuger descens. Aquestes mateixes dades en termes relatius considerant els dies de servei també reflecteixen aquesta davallada (taula 31).

Taula 31. Biblioteca Joan Triadú. Indicador d'usos per dies de servei

MITJANES PER DIA DE SERVEI	2014	2015	EVO 14-15
Visites	487	412	-15,40
Usos d'accés a Internet-ofimàtica	73	53	-27,40
Préstecs	98	93	-5,10

Font: Gerència del Servei de Biblioteques. DIBA

Les dades dels Cercles de Comparació Intermunicipal ratifiquen aquesta dinàmica i confirmen la necessitat d'una nova dotació bibliotecària al municipi. Tot i així, els indicadors d'usos resulten més equilibrats que no pas els d'oferta, i la **valoració de la ciutadania del servei bibliotecari es manté molt alta**.

Taula 32. Indicadors d'usos bibliotecaris

	VIC	MITJANA
% de la població del municipi que ha fet ús de la biblioteca	15,0	14,6
Visites presencials a la biblioteca pública per habitant	2,7	3,2
Préstecs de documents de la biblioteca pública per habitant	2,0	1,9
Grau de satisfacció amb els serveis bibliotecaris	7,9	8,1

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

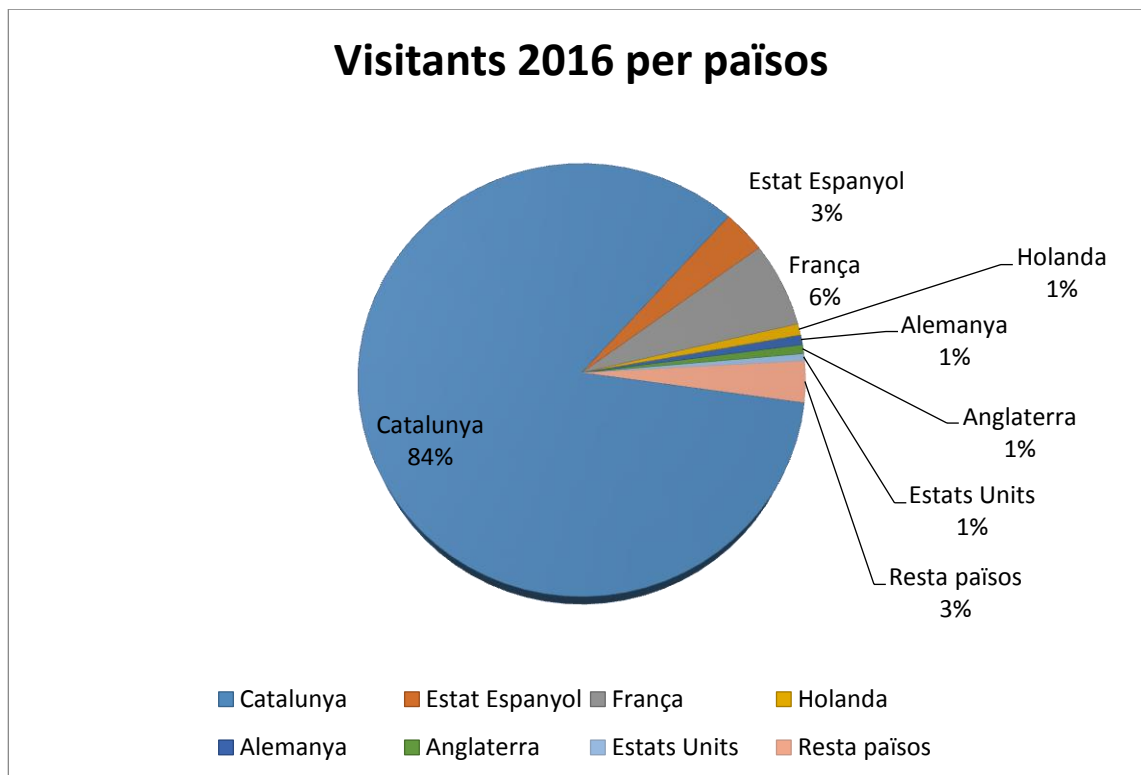
Entrant en l'àmbit del **patrimoni**, els dos grans equipaments museístics presenten dades d'usuaris i evolucions sensiblement diferents. L'evolució dels visitants al MEV es va situar entre 2011 i 2012 en la banda més baixa de la seva trajectòria, mentre que en els darrers dos anys s'ha situat al voltant dels 30.000 visitants en la banda més alta. Les dades del 2016 han suposat un fort increment de visitants, amb unes xifres que se situen entre els millors registres històrics.

Font: Museu Episcopal del Vic

Aquestes xifres situen el MEV en la banda alta dels museus de ciutats mitjanes que queden fora de zones de vocació turística intensiva, però atès la singularitat i el valor dels fons exposats potser es podria aspirar a impactes superiors. Un dels punts clau d'aquest hipotètic impacte caldria situar-lo en l'encara dimensió

bàsicament domèstica dels visitants del museu: prop del 85% dels usuaris són residents a Catalunya.

Al seu torn les dades del MAP dibuixen una trajectòria un pèl erràtica en aquest període, amb màxims d'uns 10.000 visitants i amb mínims de poc més de 4.000, dada aquesta excessivament modesta per a un equipament del seu format.

Taula 33. Visitants als museus de Vic 2011-15

	Museu Art de la Pell			Museu Episcopal		
	Temporal	Permanent	Total	Temporal	Permanent	Total
2011			10.091	3.380	17.824	21.204
2012	3.056	7.483	10.539		20.625	20.625
2013	2.455	1.893	4.348	1.161	22.159	23.320
2014	2.229	8.006	10.235	5.639	24.665	30.304
2015	2.223	2.087	4.310	3.748	24.127	27.875

Font: Estadístiques de Museus. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya

Continuant en els museus, i entrant a les activitats de difusió i dinamització, les dades d'usuaris estableixen clares diferències que reflecteixen bàsicament el

desigual nivell de programació entre les dues institucions. Altra vegada, les dades del MAP són excessivament discretes.

Taula 34. Usuaris a les activitats programades als museus de Vic 2011-15

	Museu Art de la Pell				Museu Episcopal			
	Visites guiades	Tallers educatius	Rutes itineraris	Conferències	Visites guiades	Tallers educatius	Rutes itineraris	Conferències
2014	56	78			1.557	4.975	546	673
2015	462	176		330	2.489	4.716	556	512

Font: Estadístiques de Museus. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya

I encara en els museus, des de 2015 les estadístiques de la Generalitat recullen els usos relacionats amb Internet i les xarxes socials. De nou, escenaris oposats: mentre que el MEV va registrar prop de 30.000 visites virtuals, situant-se de nou en la franja alta entre museus de ciutats anàlogues, del MAP no es recullen dades, tot i que té presència a Internet i a les xarxes socials.

Pel que fa a l'assistència de públics a les propostes culturals i artístiques, en l'àmbit de les **programacions escèniques**, si es pren com a referència les dades del Circuit ODA, es podria dir que les xifres de Vic gairebé "pulveritzen" els registres, ja que l'assistència a Vic arriba a triplicar o fins i tot quadruplicar les mitjanes tant del conjunt dels municipis que participen al Circuit com del grup de municipis del seu tram demogràfic (taula 35).

Taula 35. Circuit d'espectacles de l'Oficina de Difusió Artística 2014-2015. Dades assistència

	Assistència		Assistents/1000 hab	
	2014	2015	2014	2015
Vic	29.182	27.995	696	659
Mitjana municipis tram de població	5.795	4.756	181	153
Mitjana total municipis del Circuit	6.062	9.556	151	151

Font: Oficina de Difusió Artística

Les dades d'assistents a les sessions del Programa.Cat indiquen que l'assistència a Vic s'acosta als 30.000 espectadors anuals, mentre que als del seu tram demogràfic aquesta dada se situa entre els 5.000 i els 6.000. Aquests registres

suposen al seu torn una assistència mitjana de prop de 400 espectadors per funció a Vic mentre que als municipis del seu tram demogràfic aquesta se situa per sota dels 250 (taula 36).

Taula 36. Circuit d'espectacles ODA 2014-2015. Mitjana d'assistència per funció

	Assistència mitjana	
	2014	2015
Vic	389,1	394,3
Mitjana municipis tram de població	231,8	226,5
Mitjana total municipis Circuit	233,2	398,2

Font: Oficina de Difusió Artística

Pel que fa a les **assistències als festivals i cicles especialitzats**, resulta complicat presentar dades atès que les programacions de carrer i activitats sense taquilla hi tenen un pes molt important. A nivell indicatiu es poden considerar les següents assistències en xifres aproximades:

Taula 37. Assistència festivals i cicles especialitzats 2012-2016 (xifres aproximades)

Festival	Assistència
Mercat Música Viva	100.000-120.000
Festiva de Cantonigròs	11.000-19.000
Nits de Cinema Oriental	7.000-9.200
Músiques Religioses	800-1.200
Vic Bang Jazz	4.000

Font: Ajuntament de Vic

L'evolució en els darrers anys ha estat positiva en la majoria de festivals. Així, el de Cantonigròs ha passat d'una estimació d'11.000 en l'edició de 2012 als 19.000 de la darrera el 2016. En aquest mateix període, les Nits de Cinema Oriental van passar de 7.200 a 9.000 espectadors.

6.5. Comunicació i connectivitat de la cultura a Vic

El propòsit o, encara més, la necessitat d'enfortir la relació entre la multiplicitat d'actors que intervenen en la dinamització de la vida cultural a les ciutats ha estat un argument recurrent en la immensa majoria dels processos de reflexió i planificació estratègica que s'han portat a terme en els darrers anys a Catalunya, i Vic no n'és una excepció. Hi ha una percepció molt compartida que la connectivitat d'aquestes xarxes d'actors és deficient o molt deficient, i que això constitueix una de les febleses que frena la capacitat d'actuació dels actors i, com a conseqüència, obstaculitza el desenvolupament cultural local. La connectivitat deficient es pot expressar amb la fórmula “-3C” (menys 3C), que sintetitza les dificultats associades a deficiències de coordinació, col·laboració i comunicació entre els agents culturals locals en tant que promotors i productors de cultura i entre la producció cultural que emana d'aquests agents i la seva recepció per part de la ciutadania.

Amb l'avanç de la digitalització s'ha consolidat un escenari de canvi radical en la connectivitat de les xarxes d'actors i, tan o més important, en la forma de produir, comunicar o exhibir les seves propostes i en la manera de canalitzar la recepció d'aquestes propostes. Les taules de treball han posat de relleu aquestes dificultats a Vic, sovint concretades amb aspectes com les mancances que presenta l'agenda cultural, que podria ser una plataforma privilegiada per comunicar el batec cultural de la ciutat. Es pot accedir a l'agenda des del portal de cultura de l'Ajuntament (<http://www.culturavic.cat>). A més, el consistori envia un butlletí electrònic amb informació d'entitats cada dues setmanes al qual s'hi pot inscriure tothom, però que no està segmentat segons els públics.

No obstant això, i tal com ja s'ha avançat, la ciutat disposa d'un ecosistema comunicatiu sòlid, que tot i que amb limitacions delimita un marc de referència propi que s'estén a l'àrea territorial d'influència. Val a dir que aquest ecosistema no ha quedat exempt de la sacsejada que ha afectat en els darrers anys el sector dels mitjans de comunicació i que ha deixat un bon nombre de baixes pel camí. Tot i així, es mantenen una sèrie de mitjans operant en diferents canals i formats (taula 38).

Taula 38. Mitjans de comunicació amb seu a Vic

MITJÀ	CANAL
El9nou.cat	Digital
Osona.com	Digital

Vilaweb Osona	Digital
EI 9 Nou	Paper
Revista Mà	Paper
Revista Més	Paper
EI 9 FM	Ràdio
Ràdio Vic	Ràdio
Canal Taronja Osona	Televisió
EI 9 TV	Televisió

En aquest marc destaca el grup Prosa, que integra els diversos canals de la marca “El 9”, una de les capçaleres pioneres de la premsa comarcal al país. La densitat d’aquest sistema de comunicació i la seva relació amb la difusió de l’activitat cultural es pot valorar mitjançant un dels indicadors dels Centres de Comparació Intermunicipal que estableixen la mitjana d’aparicions dels serveis de cultura dels diferents municipis a la premsa comarcal (en paper o digital). Segons les dades dels Cercles, els serveis de cultura de Vic durant l’any 2015 van tenir una mitjana de 6,5 aparicions mensuals, triplicant pràcticament la mitjana de 2,3 aparicions del conjunt de municipis. Encara dins els Cercles, les dades sobre penetració de les institucions culturals municipals en les xarxes socials posen també de relleu un posicionant destacat de Vic respecte als indicadors del conjunt de municipis.

Taula 39. Presència de les institucions culturals a les xarxes. Any 2015

	VIC	MITJANA
Nombre de perfils actius a les xarxes socials per cada 10.000 hab.	7,1	2,6
Nombre total de seguidors a les xarxes socials per 1.000 habitants	1.160,2	347,3
Nombre de descàrregues d'aplicacions de l'àmbit de la cultura municipal per cada 1.000 habitants	47,1	11,5

Font: Cercles de Comparació Intermunicipals DIBA

Tornant a la percepció dels agents culturals manifestada en les taules de treball del pla, les principals mancances que es plantegen en l'àmbit de la comunicació de la cultura vigatana es relacionen en primer lloc, i tal com ja s’ha avançat, amb la gestió de l’agenda cultural, i, de forma més general, a la difusió de la programació; el desconeixement per part de la ciutadania dels actius de la ciutat com ara l’oferta de formació artística, el capital creatiu

i les infraestructures culturals, i la manca de recursos del teixit associatiu per donar-se a conèixer i promoure les seves activitats.

Es considera que des de l'Ajuntament no es dediquen prou recursos –ni humans ni econòmics– a la comunicació. El resultat és una agenda cultural de difícil consulta que no integra tota l'activitat cultural de la ciutat i que no és còmoda per a l'usuari perquè no té l'opció de filtrar les propostes (per àmbits, equipaments, preus, dies...). Caldria disposar d'altres suports digitals com aplicacions per a dispositius mòbils així com també suports físics de paper. Com a capital de comarca, tampoc disposa d'una agenda cultural d'abast comarcal que fomenti la mobilitat de la ciutadania a la resta de propostes culturals que es desenvolupen al territori.

Els agents culturals es troben amb poc suport institucional en la difusió de les seves propostes. Cadascú treballa per acostar-se als públics amb els seus mitjans, però és clar que si es vol augmentar el públic cultural de la ciutat caldrà establir estratègies de comunicació i prescripció conjuntes entre els diferents agents. La problemàtica s'agreuja si parlem del tercer sector, ja que té menys recursos per millorar la difusió de les seves propostes i hi ha casos en què fins i tot asseguren que es troben amb dificultats per donar-se a conèixer com a entitat.

Així mateix, la comunicació és una eina essencial a utilitzar per resoldre temes com la promoció del capital creatiu de la ciutat, de les infraestructures i equipaments culturals així com dels centres de formació artística.

7. Una mirada sectorial

Com a complement de la visió i l'anàlisi dels actors, els recursos i les dinàmiques culturals de la ciutat, es presenta una mirada des de l'òptica sectorial que permet encaixar els elements de diagnòstic que s'identifiquen amb aquesta lògica d'actuació i interpretació. Sense anar més lluny, els agents culturals s'acaben identificant sovint amb el sector o sectors on situen el seu marc d'acció. Aquesta mirada s'ha confeccionat procurant incorporar les aportacions i valoracions realitzades en les sessions de les taules de treball del PAC.

7.1. Arts escèniques i música

Arts escèniques

La ciutat disposa d'un sistema local d'arts escèniques que està basat fonamentalment en les següents institucions: L'Atlàntida, l'equipament que pot acollir en millors condicions l'exhibició de propostes de gran format; l'Espai ETC, un viver per a la creació i la producció amateur i professional, i l'Institut del Teatre, infraestructura dependent de la Diputació de Barcelona centrada en la formació en l'àmbit de les arts escèniques.

Tot i que cadascun té un projecte i una proposta de programació diferenciada, cal reflexionar entorn a la seva complementaritat i en com s'ha de configurar aquest sistema local, ja que es detecta una manca de col·laboració i treball en xarxa entre els principals equipaments d'arts escèniques de la ciutat.

També cal establir estratègies que fomentin l'hàbit de consum escènic, i per això és necessari intensificar les relacions amb el sistema educatiu i fomentar que els equipaments programin activitats complementàries.

Per altra banda, tot i que hi ha certa presència de companyies professionals i amateurs en el territori, es considera que caldria fomentar el sorgiment de noves formacions a la ciutat, aprofitant les possibilitats que ofereixen els centres de formació en arts escèniques. A més, caldria augmentar el nombre d'espais i recursos per a la creació, assaig i producció de les seves propostes.

Finalment, cal destacar que com a únic equipament que assumeix la funció de viver de creació, l'equip gestor de l'ETC ha patit cert desgast en el desenvolupament d'aquesta tasca, ja que consideren que la coordinació de grups de teatre amateur s'ha de desenvolupar des de l'administració pública i implementar estratègies conjuntes per a una major presència i visibilitat social de les companyies.

Música

Dins les arts escèniques, la música és el subsector més actiu i amb major presència a Vic, i segurament el que contribueix en major mesura en la construcció de la marca que dona projecció exterior a la ciutat, a través de propostes com el MMVV. L'alt grau de desenvolupament que presenta aquest sector es relaciona amb la tasca de professionalització que va viure a escala local a través de l'elaboració d'un pla estratègic, que va permetre assolir fites determinants com ara la implementació d'un projecte d'educació musical al territori. L'organització i la planificació van ser dos elements clau per al

desenvolupament d'aquest sector, com també per a la consolidació de l'actual EMVIC (Escola Municipal de Música i Conservatori de Vic), una institució amb un destacable arrelament a la comarca d'Osona, que possibilita la formació musical de base a un nombre molt elevat de persones i obre la via per a la professionalització.

Tanmateix, agents individuals i del tercer sector també han contribuït a la creació d'un viver musical i al planter de bandes existents, que han trobat els seus canals d'exhibició en propostes de projecció nacional i internacional, com és el cas del MMVV, L'Atlàntida, el Festival Foramura, el Voll-Damm Festival de Jazz i el Festival Internacional de Cantonigròs i en les sales de concerts presents a la ciutat, com és el cas de la Jazz Cava i la Sala Pasternak.

La "Liverpool catalana" no ha quedat com un record de l'eclosió musical dels anys 90 a la ciutat, sinó que s'ha consolidat un ecosistema creatiu que ha continuat propiciant bones collites. No obstant això, es detecten necessitats i oportunitats de millora. Per una banda, un dèficit d'equipaments per a la creació musical amb espais específics i recursos adients per a l'assaig i la producció. A més, en els grups de debat ciutadà s'ha plantejat la necessitat de més espais per a la programació de música amplificada en viu. D'altra banda, el sector en termes d'economia i ocupació potser no reflecteix el potencial que exhibeix en la dimensió creativa i performativa.

7.2. Arts visuals

L'àmbit de les arts visuals presenta una sòlida trajectòria a la ciutat, que disposa de dos equipaments de referència en el camp de la formació: l'Escola d'Art i Disseny Superior de Vic (EARTVIC) i La Farinera, i d'un equipament de referència pel que fa a producció i exhibició: ACVic. I sobretot, compta amb la presència d'actors locals que s'han caracteritzat per una tasca constant d'intentar establir connexió amb el pensament i la creació contemporània.

No obstant això, la situació es pot qualificar d'ambivalent partint de la base que l'accés a aquest sector presenta a escala global uns nivells de penetració social molt menys evidents que propostes de factura més popular com poden ser els de les músiques amplificades. Les valoracions recollides als grups de debat plantegen que aquesta qüestió és deguda a la manca de planificació estratègica, que no ha permès articular el sector tot i les rellevants potencialitats que presenta. Tot i l'existència de projectes de col·laboració entre els diversos equipaments d'arts visuals de la ciutat, no hi ha hagut una aposta clara i coordinada entre els diversos agents per a l'impuls de les arts visuals. En els debats, també es

considera que un dels factors que poden dificultar aquest impuls és el fet que els equipaments depenguin de diverses administracions públiques (Generalitat de Catalunya i Ajuntament) i dins aquestes administracions, de diferents departaments.

Es detecta també una manca d'espais de creació en aquest àmbit, com també d'equipaments per a l'exhibició que ofereixin un recorregut que fomenti la professionalització del sector.

7.3. Patrimoni cultural

El pas de la història ha deixat un llegat impressionant a la ciutat i la comarca. De fet, Osona és la tercera comarca amb més béns catalogats al registre de béns nacionals d'interès cultural de Catalunya, amb més de 100 elements, dels quals 11 a la ciutat de Vic. Un recorregut per la capital d'Osona permet assistir a un conjunt d'indrets que resulten fonamentals per entendre alguns dels episodis determinants de la història de Catalunya. Fets i personatges clau d'algunes etapes històriques han deixat impregnada la seva traça en la memòria d'aquesta ciutat.

Una traça que es pot reconèixer en forma d'edificacions o altres elements arquitectònics que conjuntament amb altres elements materials o immaterials formen el valuós patrimoni cultural de la ciutat. L'inventari abasta des l'època antiga –Temple Romà– fins a elements d'arquitectura industrial i contemporània. La darrera incorporació al catàleg de BCIN ha estat el de les Adoberies, un conjunt impressionant que planteja un repte de transformació urbana i que requereix d'una actuació d'urgència pel mal estat arquitectònic en què es troben els edificis, que posen en perill la seva supervivència.

Taula 40. Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN)

NOM	CRONOLOGIA
TEMPLE ROMÀ	I-II
NUCLI ANTIC DE VIC	II-XX
MURALLES DE VIC	XIV
CASTELL DELS MONTCADA	XI-XII
LA TORRE VELLA	VIII-XV
EL PONT D'EN BRUGUER	XIV-XV
CATEDRAL DE SANT PERE	XI, XVIII, XIX

CASA DE MALLOLES	XVII
BARRI DE LES ADOBERIES	XVIII-XX
CASTELL D'EN PLANES	XIX-XX
CASTELL DE SENTFORES	No determinada

Font. Departament de Cultura Generalitat

El catàleg de BCIN es completa amb un impressionant fons de 186 elements arquitectònics catalogats amb la figura de Béns d'Interès Cultural Local (BICL) i 84 elements inclosos a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.

Conjuntament amb els béns immobles descrits, la ciutat disposa d'un llegat impressionant d'elements patrimonials mobles, alguns de primera magnitud, com les pintures de J. M. Sert o les col·leccions dels museus privats –especialment del Museu Episcopal de Vic–. Aquesta institució conjuntament amb altres institucions com l'Arxiu Històric Comarcal d'Osona i Municipal de Vic, l'Arxiu i Biblioteca Episcopal o entitats com el Patronat d'Estudis Osonencs constitueixen uns suports importantíssims en la tasca de la recerca, conservació i difusió del patrimoni.

El patrimoni local es relaciona també a través de vincles temporals i/o temàtics amb altres elements patrimonials localitzats en diversos indrets de la comarca, i per extensió, amb altres llocs del país en aspectes com el romànic, el barroc o el llegat verdaguerià.

En conclusió, i com a elements clau d'anàlisi i reflexió sobre aquest apartat, es poden destacar:

- La ciutat ocupa una posició central en un entorn territorial que ofereix una combinació impressionant de patrimoni cultural i natural i disposa d'elements com el Museu Episcopal que poden exercir el paper de catalitzador en projectes d'interpretació i difusió del patrimoni.
- El patrimoni, la memòria en un sentit més ampli, constitueix sens dubte un dels actius fonamentals de la cultura de Vic, alhora que n'és també un dels elements clau del seu desenvolupament futur.
- Però a hores d'ara, la ciutat no ha aconseguit embastar un discurs patrimonial integrat i unes estratègies que permetin una millor articulació dels elements patrimonials a escala local (i comarcal, museus comarcals), quelcom que resulta paradoxal en una ciutat que té uns actius patrimonials importantíssims. Ciutats amb actius patrimonials menys evidents han desenvolupat programes de patrimoni molt més decidits.
- En aquest sentit, en la visió dels agents culturals locals, es detecta una manca de política patrimonial local integrada i la majoria de propostes que

en fomenten la difusió i posada en valor provenen de l'acció que desenvolupen determinats agents i entitats des del voluntariat, com és el cas del CIAO (Centre d'Investigacions Arqueològiques d'Osona).

- En aquest àmbit, cal tenir en compte el paper del Patronat de la Ciutat Antiga, que en l'actualitat no es troba en funcionament, però que va néixer per reivindicar i preservar el patrimoni històric i monumental de la ciutat. Per això, potser caldria redefinir el seu paper i atorgar-li funcions relatives a la difusió dels actius patrimonials de la ciutat.

7.4. Lectura pública

En el cas de la lectura pública, la construcció del nou equipament suposarà una oportunitat històrica per dotar la ciutat d'un recurs que permeti donar resposta a les necessitats de la ciutat en aquest sector. La missió de la biblioteca és fomentar el gust per la lectura i l'accés crític a la informació i al coneixement, tot esdevenint un agent prescriptor enmig de l'allau informativa de la societat actual. La Biblioteca Joan Triadú treballa amb els centres educatius del territori, des de les escoles bressol fins als cicles de secundària i batxillerat, però és necessari intensificar aquesta relació i millorar les estratègies d'aproximació i coordinació amb les escoles per tal que aquestes posin en valor els serveis que ofereix aquest equipament.

La biblioteca també ha de dur a terme, complementàriament, una programació diversificada de manera coordinada amb altres agents culturals locals i amb dues finalitats: formar nous públics per augmentar el nombre d'usuaris que accedeixen a la informació i al coneixement, i projectar els seus lectors cap a altres pràctiques culturals, amb l'objectiu d'ampliar i diversificar els seus interessos i hàbits culturals. En aquest sentit, cal destacar que es detecta una manca de coordinació i interacció entre la biblioteca i la resta d'equipaments del territori.

Amb la creació de la nova biblioteca, caldrà evitar que això comporti una reducció del nombre d'usuaris actuals a causa de la seva ubicació a la zona sud de la ciutat, i aprofitar l'oportunitat de contribuir a la dinamització dels barris situats més enllà del riu Mèder tenint en compte el paradigma de la diversitat cultural.

El nou edifici ha de disposar d'espais polivalents i mòbils per tal que pugui acollir satisfactòriament tots els usos apuntats. A més, determinats espais han d'estar insonoritzats per facilitar la convivència de les diverses activitats. La biblioteca ha de ser un espai còmode i confortable, diàfan, obert i adaptat a les noves tecnologies.

La biblioteca també ha de disposar d'una sala infantil i un espai diferenciat per als joves, de caràcter polivalent, que permeti la seva socialització, ja que es detecten certes dificultats per captar aquest segment de la població. Altres aspectes a millorar són el procediment d'exposició dels llibres i el fet de generar un ambient propici a la trobada amb aquests i al descobriment de lectures, tot realitzant una tasca de prescripció.

7.5. Cultura d'arrel popular i tradicional

En aquest sector, on se situa una bona part de l'associacionisme cultural de la ciutat –i en general del país–, hi ha la percepció d'una certa pèrdua de pes i de centralitat en l'ecosistema cultural de la ciutat. Afloren les febleses estructurals, les dificultats d'adaptació al nou marc d'identificació i implicació de la ciutadania amb la cultura, amb les formes de participació i consum de l'era digital.

Però és evident que aquest sector té uns recursos i unes potencialitats innegables i que està cridat a jugar un paper determinant en la transformació de la cultura de la ciutat en aspectes clau com la incorporació dels actius que suposa la diversitat cultural de la població. I en aquest sentit, s'esmenten casos concrets d'entitats que han sabut llegir el nou escenari i ubicar-s'hi per tal de poder donar el millor de si mateixes com seria el cas de la colla castellera dels Sagals d'Osona.

Les entitats i els grups de cultura popular i tradicional han de fer la feina, però si la ciutat es dota d'uns dispositius i mecanismes que facilitin la col·laboració i coordinació, la difusió de les seves activitats i projectes, aquest sector n'hauria de sortir especialment beneficiat.

7.6. Visió de conjunt

Als grups de debat es va parlar també d'altres àmbits culturals com ara la literatura, la ciència o l'audiovisual. La següent infografia permet visualitzar la situació dels diferents àmbits d'acció culturals presents a la ciutat de Vic segons la percepció dels agents culturals. Tal com es pot observar, la música i les arts visuals són els sectors que compten amb més agents i propostes i que, alhora, tenen un grau de desenvolupament més alt. Es tracta de sectors organitzats que han tingut una visió estratègica i han anat assolint certs objectius que els han permès créixer.

Per altra banda, les arts escèniques –música a banda– i el patrimoni es valoren com a dos sectors amb molta potencialitat a la ciutat. En el cas de les escèniques, el potencial de L'Atlàntida podria tenir un major impacte en el sistema local aprofundint en el treball en xarxa. Pel que fa al patrimoni, es detecta també manca de visibilitat, i seguiment de públics... i que, per tant, encara els queda un recorregut per desenvolupar-se; la cultura popular i els audiovisuals són àmbits que no tenen un nombre tan significatiu de propostes però que són estables i tenen el seu públic fidel; la literatura i la ciència són els sectors que disposen de menys quantitat d'agents promotors i, per tant, que estan menys desenvolupats.

DESENVOLUPAMENT ACTUAL	<ul style="list-style-type: none"> • Pla estratègic 1987 • Sector professionalitzat • Escola de Música i Conservatori • Creació d'un <i>hub</i> entorn l'escola • Projectes Educació-Cultura • MMVV • Programació musical a L'Atlàntida • Grups musicals de la ciutat • Marca de ciutat 		<ul style="list-style-type: none"> • El potencial s'adequa a l'estat actual d'aquest àmbit 	DESENVOLUPAMENT POTENCIAL
	<ul style="list-style-type: none"> • Dos centres de formació (Generalitat i Ajuntament) • Galeria d'art • Artistes locals 		<ul style="list-style-type: none"> • Oferir espais d'exhibició d'arts contemporànies • Obtenir més visibilitat • Coordinació entre agents • Pla estratègic 	
	<ul style="list-style-type: none"> • IT: centre de formació i exhibició • ETC: centre d'exhibició i creació • L'Atlàntida: centre d'exhibició i creació 		<ul style="list-style-type: none"> • Coordinació entre equipaments • Oferir més espais de creació • Incrementar el nombre de companyies amb seu a la ciutat 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ciutat amb molta riquesa de patrimoni arquitectònic i urbanístic • Programació portada pel sector associatiu 		<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un discurs patrimonial de ciutat • Oferir programació per a la difusió del patrimoni 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre considerable d'entitats de cultura tradicional popular 		<ul style="list-style-type: none"> • Sector oblidat durant molt de temps, en procés de dinamització • Promoure el relleu generacional 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Festival de cinema Oriental i Festival Protesta • El Cineclub té activitat regular i públic fidel 		<ul style="list-style-type: none"> • El potencial s'adequa a l'estat actual d'aquest àmbit 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Programació biblioteca • Programació llibreries 		<ul style="list-style-type: none"> • Coordinació de la programació de biblioteca i centres cívics • Millora de l'accés a biblioteques privades • Augment de la programació literària 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Té representació al sector associatiu • Patronat Estudis Osonencs 		<ul style="list-style-type: none"> • Àmbit que es divulga molt poc 	
Llegenda			<i>Grau de desenvolupament de l'àmbit</i>	
			<i>Grau de potencial que pot assolir. La mida del cercle indica el grau de desenvolupament que podrà arribar a assolir en cada àmbit</i>	

8. A manera de síntesi

Una ciutat amb una **demografia dinàmica, diversa i complexa**. Una ciutat que **creix**, que fa temps que manté un creixement sostingut, que va continuar creixent durant la crisi i que tot apunta que continuarà creixent. S'acosta als 45.000 habitants, al tombar de segle tot just passava dels 30.000. Creix en nombre, **sobretot gràcies a la immigració**, i per tant creix en diversitat, una quarta part dels residents són de nacionalitat estrangera.

Diversitat és riquesa, però també és complexitat. Una part important dels nouvinguts pertany a tradicions allunyades de l'autòctona i plantegen necessitats d'atenció i d'acollida que suposen un plus d'intensitat per a les polítiques públiques. La política cultural ha de jugar un paper determinant en el procés d'assentament d'aquesta població, situant la cohesió social com un dels seus pilars.

La diversitat és obviament molt més que origen, adscripció i identitat cultural. Malgrat els progressos en **polítiques de gènere i identitat sexual**, les resistències, deliberades o inconscients, són persistents també en el món de l'art i la cultura. Per això la governança i l'acció cultural a la ciutat no pot donar per amortitzada la necessitat de vetllar per l'erradicació definitiva de les discriminacions en aquests àmbits. En aquest sentit, el debat sobre identitat sexual i de gènere va posar de relleu les discriminacions històriques que s'han produït en el món de l'art i la persistència d'estereotips i prejudicis sexistes i es troben a faltar polítiques culturals que afavoreixin la normalització i la inclusió.

L'acció cultural comunitària, el treball sociocultural, el treball amb col·lectius específics, en els **centres culturals de proximitat** o **centres cívics** que ja s'està desenvolupant actualment, de ben segur formarà part del paisatge cultural de ciutat en els propers anys. No hi ha lloc per a la inacció en aquesta qüestió.

Però aquesta acció també ha de permetre **abatre les barreres visibles i, sobretot, les invisibles** que obstaculitzen l'accés d'aquests i altres col·lectius als grans estendards de la cultura a la ciutat. **Hi ha voluntat implícita de fer-ho, però sovint no és suficient o no es troba la via per fer-la explícita**: la visió dels joves nouvinguts a les taules de treball així ho evidencia. La política cultural de la ciutat necessita aquest plus.

La **ciutat també creix amb la universitat**: una comunitat universitària de més 5.000 persones, una part important va i ve cada dia, una part hi passa alguna nit, una part hi resideix una temporada, una part hi acabarà instal·lada. Es tracta

d'una població estacional que en números reals supera les 3.000 persones, que al seu torn suposen un capital cultural i educatiu amb un potencial enorme: un potencial de creativitat i innovació, de participació i consum cultural.

Però hi ha la percepció que la ciutat no acaba de treure un rendiment prou adequat d'aquest potencial. Fins i tot hi ha la percepció que ciutat i universitat viuen d'esquenes. **Si la universitat és un diamant en brut**, la política cultural té el repte de trobar les eines adequades per polir aquesta pedra preciosa. La **universitat és al cor d'un clúster educatiu** on també excel·leixen diversos centres de **formació artística**: EASD, Farinera, EMMV, IT. Es tracta d'una **oferta sense comparació a ciutats de l'escala de Vic** i la resposta de la demanda se situa a l'alçada: més d'un miler d'alumnes en cursos reglats a l'EMMV, més de mig miler a La Farinera, a més dels diferents batxillerats i graus de l'EASD. La natura de l'oferta dels postgraus de l'IT situa la participació molt per sota d'aquestes xifres, però per contra atreu alumnes de tot Catalunya i altres països.

El capital cultural i creatiu que aporten aquestes institucions és enorme, i així ho reconeix el gruix dels agents culturals que ha participat al pla. Però també emergeixen els dubtes i les percepcions sobre la **deficient connectivitat entre les institucions i entre aquestes i els sectors creatius de la ciutat**. Hi ha la percepció, o fins i tot la convicció, que institucions com l'IT haurien de tenir un impacte molt més marcat en la fesomia i la dinàmica cultural de la ciutat.

Els equipaments educatius es complementen amb un **sistema potent d'equipaments culturals de referència dels diferents sectors culturals i creatius**. Es tracta en la seva gran majoria d'equipaments públics o sufragats amb fons públics: Arxiu Comarcal i Municipal de Vic, complex de L'Atlàntida, ACVic, Biblioteca Joan Triadú i els museus Episcopal i de l'Art de la Pell.

Aquests equipaments concentren una part substancial dels actius de la cultura local pel que fa als recursos humans i als pressupostos i canalitzen també una part essencial del flux d'activitat.

La construcció de la **nova seu de la biblioteca** ja decidida permetrà superar els dèficits d'un equipament molt rellevant que va quedar desbordat ben aviat per les virtuts i les necessitats d'una demografia en expansió. Caldrà **decidir també si el nou mapa de lectura pública d'una ciutat que albira els 50.000 habitants** s'ha de basar en una única infraestructura o es decanta cap a una estructura més sistèmica, i alhora definir com aquest sistema interpreta el paradigma digital.

L'Atlàntida s'ha consolidat com a gran equipament escenicomusical públic de referència, i s'ha dotat d'un model de gestió que li garanteix autonomia i viabilitat a mitjà termini. Per això, té i ha de tenir un paper molt rellevant en el sistema local

d'arts escèniques de Vic com **un dels tres epicentres escènics** proposats en l'annex 3, juntament amb l'Institut del Teatre i l'Espai ETC.

Els dos **grans museus** presenten situacions diferenciades. El MEV, de titularitat del Bisbat però sufragat per l'Ajuntament i la Generalitat, es troba ben posicionat en el context dels equipaments museístics de ciutats mitjanes de Catalunya. Però no es pot dir el mateix del **MAP**. Aquest equipament municipal **necessita una reformulació general** de tot el projecte, començant pel model de gestió.

Al seu torn **l'ACVIC** s'ha consolidat com un espai de referència en el mapa català de centres d'art. Es tracta també d'un equipament públic, participat per l'Ajuntament i la Generalitat, i s'ha dotat d'un model de gestió independent que de moment li permet funcionar.

Hom té la sensació, però, que **aquest conjunt de grans equipaments no ha estat el resultat d'una visió estratègica** i un pla d'acció premeditat sinó que s'ha **format per agregació de les diferents parts**. I això en dificulta la coherència i l'articulació com un sistema integrat amb una visió i uns objectius estratègics compartits.

La **dependència d'aquestes institucions de diferents administracions públiques –Ajuntament, Generalitat, Diputació–** s'insinua com una de les causes d'aquesta deficient connexió. I de moment no s'han articulat dispositius de concertació i governança prou adequats que delimitin espais de trobada interinstitucionals. La presència física de les administracions provincial i nacional a la ciutat amb infraestructures rellevants constitueix una de les singularitats del sistema cultural vigatà. Però no és l'única: el **Bisbat de Vic**, representant d'una història mil·lenària, atresora algunes de les joies de la cultura local: catedral, Biblioteca i Arxiu Episcopal, Museu Episcopal... I això el converteix en un actor rellevant del sistema cultural local.

En contrast amb aquest bloc de grans equipaments, ens trobem amb una **estructura central de la Regidoria de Cultura amb una dimensió escassa** quant a recursos i humans i una estructura directiva de baix perfil. A les taules de treball aquest ha estat un dels temes que ha generat més consens: cal reforçar el nucli operatiu de la regidoria en els dos aspectes: recursos i capacitat de lideratge, i això al seu torn ha **d'enfortir el Departament de Cultura dins el govern local**. I aquí es remarca que alguna de les fites de la cultura local com és el MMVV no té dependència orgànica del Departament de Cultura.

La capacitat operativa del nucli de la Regidoria de Cultura ha de permetre avançar en un altre dels factors crítics de la cultura a la ciutat: l'establiment de **mecanismes efectius de coordinació** entre els nombrosos agents de natura ben diferenciada –Ajuntament, Generalitat, Diputació, Bisbat, Universitat, entitats,

grups amateurs... – es poden complementar amb **l'establiment de dispositius basats en la implicació i la participació dels diferents agents en governança del sistema cultural.**

De fet, des de les taules de treball del pla es planteja la necessitat de dotar els serveis de cultura d'una figura de perfil directiu fort o gerencial i d'una altra d'un perfil específic de **facilitació de la tasca de les entitats i organitzacions culturals.**

I un dels aspectes clau d'aquest aspecte *facilitador* recau en la **coordinació** i molt especialment en la **comunicació**. Comunicació per difondre activitats i propostes i comunicació entre els mateixos promotors de les activitats. I aquesta comunicació és ara mateix un altre punt crític. **L'agenda cultural** de l'Ajuntament es veu com **un recurs poc efectiu** de forma gairebé unànime. Com unànime és la demanda que l'Ajuntament habiliti un recurs que permeti superar la situació actual.

La ciutat, i per extensió la comarca, disposa d'un marc de comunicació propi –diaris en paper i digitals, portals web, ràdio i TV– i això és determinant com a factor d'articulació del sistema cultural. No obstant això moltes **entitats manifesten que tenen dificultats per difondre les seves actuacions i per arribar a públics i usuaris més enllà dels seus cercles d'actuació.**

I això porta moltes **entitats**, per exemple en el sector de la **cultura tradicional**, a autodetectar mancances i **dificultats per desenvolupar la seva acció i compartir-la amb la ciutadania.** Tot i així, es destaca també l'existència d'entitats que han sabut adaptar-se i connectar amb les noves percepcions i sensibilitats de la ciutadania com seria el cas de la colla castellera.

Connectar amb la ciutadania des de la proximitat sovint comença per la via més directa: per **l'escola.** I aquí hi ha un dels punts **d'una confluència fonamental educació-cultura.** ACVic, EMMVIC, ETC, Atlàntida, MEV treballen en aquesta confluència, però es detecta que hi ha molt camí per recórrer: començant per **fomentar la implicació i la participació** de la ciutadania.

La *facilitació* té també, òbviament, de manera directa o indirecta, una dimensió econòmica en forma de transferència, ajut o subvenció. I això reporta directament a **l'esforç cultural de les institucions.** La presència directa a la ciutat d'institucions com la Generalitat o la Diputació suposa un plus per a Vic, però en darrera instància el pes del finançament cultural recau sobre l'Ajuntament.

L'anàlisi pressupostària posa de relleu **que la cultura local està relativament ben finançada** si es compara amb realitats culturals anàlogues, però també evidencia que algunes partides com les transferències a **un grup dels grans equipaments –Atlàntida, museus, ACVic– s'emporten un bon tall del pastís.** I

la ciutat haurà d'afrontar necessitats futures –nova biblioteca, centres cívics i cultura de proximitat, relat patrimonial...– que comportaran bé increments bé redistribucions. I **caldrà trobar una complicada fórmula win-win** que faciliti el desenvolupament equilibrat dels diferents actors i sectors.

En relació amb els **sectors**, es veuen ben posicionats els àmbits de les **arts visuals i les escèniques**, emparats per recursos potents –Atlàntida, ACVic, IT– i trajectòries sòlides a la ciutat, però la visió dels agents locals situa la **música** com a **sector més ben posicionat en el sistema local**: ben encorat en totes les baules de la cadena de valor, educació, equipaments, programació, creació i participació professional i amateur, festivals, MMVV... i potser el que és més important, un **relat** al voltant de la música i Vic. I per això també se'l situa amb un cert consens com un dels pilars de la **projecció de la ciutat**.

En aquesta també es veu un **gran potencial** en el **patrimoni cultural**, però en aquest cas es detecta un llarg camí per recórrer. **Es troba a faltar la definició d'una estratègia global amb respecte al patrimoni cultural** local i fer-ho **incorporant la dimensió comarcal** d'aquest potencial cercant sinergies amb els operadors culturals i turístics de la ciutat i la comarca.

La projecció de la ciutat comença pel seu **àmbit natural**, el seu entorn més immediat, el **comarcal**, i en aquest punt es **demana cosir aquest àmbit mitjançant una xarxa de complicitats** amb el conjunt de municipis i actors comarcals.

I encara en la **projecció** de la ciutat, cal no perdre mai de vista el **clúster universitari-educatiu-artístic**, que ja és una realitat palpable i amb un fort impacte econòmic a la ciutat.

Un impacte econòmic en el qual **no acaben de sobresortir les indústries culturals i creatives**. La ciutat se situa en aquest sector en una posició mitjana en aspectes com l'ocupació generada. Però els recursos existents al territori permeten augurar un creixement del sector si es concreten accions específiques d'impuls.

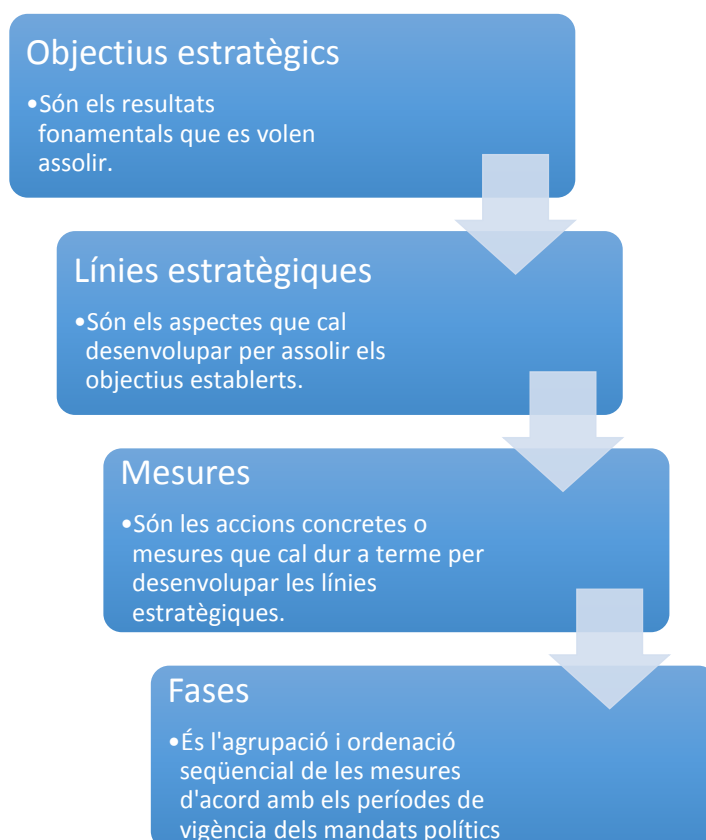
I en relació amb aquests sectors, **no s'hauria de deixar de banda** tot allò relacionat amb noves formes de creació i la cultura digital: els **espais de producció i creació**, cultura *maker*... i potser associar-hi finestres d'oportunitat que es podrien obrir en entorns com les Adoberies.

Proposta d'objectius, línies estratègiques i mesures

Introducció

Un cop fet la diagnosi del sistema cultural de la ciutat de Vic s'ha procedit a projectar l'acció cultural que es vol desenvolupar durant els propers anys.

El pla d'actuació 2018-2025 s'estructura en quatre nivells:

De cada objectiu se'n deriven diverses línies estratègiques i cada línia estratègica es desenvolupa a través d'un conjunt de mesures o accions concretes que són agrupades en fases d'aplicació. **El pla d'acció conté 3 objectius, 16 línies estratègiques i 60 mesures.**

Els objectius i línies estratègiques es consideren vàlids durant els **5-8 anys de vigència** previsible del PAC. Les mesures, agrupades en fases d'acord amb els mandats polítics, són susceptibles de prioritització i ajust a cada mandat en funció dels respectius programes de govern.

Seria convenient que les diferents formacions polítiques que concorrin a properes convocatòries electorals²⁴ defineixin les seves prioritats culturals en el marc dels objectius i eixos estratègics establerts en el PAC.

9. Elements del sistema cultural

a. Els agents culturals

Els agents del sistema cultural són les **persones, entitats, col·lectius i equipaments que promouen i organitzen pràctiques culturals obertes a la ciutadania.**

Els agents culturals poden ser públics, privats o del tercer sector. Poden tenir personalitat jurídica pròpia, formar part d'ens que en són titulars jurídics o operar com a persones físiques o conjunts organitzats de persones físiques. Poden tenir infraestructura pròpia o desenvolupar les seves activitats al carrer o en infraestructures de tercers. Formen part del sistema cultural local si interactuen amb els altres agents.

Els agents cobreixen diferents funcions seqüencials en el sistema cultural a manera de cadena tròfica. Podem establir diferents estadis en la cadena de valor del sistema: formació, recerca i creació, producció, distribució i difusió o exhibició. Cada estadi afegeix valor al procés desenvolupat en l'estadi anterior. La cadena de valor pot ser endogàmica o oberta als agents d'altres sistemes (per exemple, en la programació es poden incloure propostes dels agents locals o del mercat).

El consum (o apropiació ciutadana) és l'estadi final de la cadena de valor. Cal vetllar per tal que els ciutadans puguin accedir a propostes culturals diverses buscant un equilibri entre les creacions i produccions locals (que reforcen la identitat i cohesió social) i les propostes del mercat que tenen més valor (per enriquir al màxim l'experiència cultural dels ciutadans).

Cal vetllar que hi hagi el màxim flux entre els diversos estadis de la cadena de valor per tal que els agents centrats en la producció aprofitin al màxim les propostes creatives dels agents locals (i evitar la fuga de talent) i que l'exhibició o difusió inclogui el màxim de produccions locals. Això permet que la comunitat territorial aprofita al màxim l'energia que destina a la cadena de valor. El flux òptim s'aconsegueix quan:

²⁴ Segons l'actual ordenació jurídica, hi haurà eleccions municipals el 2019 i el 2023. L'any 2025, a mig mandat, caldria elaborar un PAC sobre la base de l'actual.

- Cada estadi té capacitat per acollir i transformar totes les propostes de l'estadi anterior.
- No hi ha factors que obstaculitzin el flux entre els diferents estadis.

Els agents poden operar en un sol estadi, en diversos o poden gestionar tota una cadena de valor. L'especialització funcional en un estadi afavoreix la qualitat, però la concentració vertical en una cadena de valor li permet generar economies d'escala.

Tradicionalment els agents s'han estructurat en **sectors** que han funcionat com a sistemes independents. Els habituals són:

- La música
- Les arts escèniques
- Les arts visuals
- El cinema i altres arts audiovisuals
- La lectura i el coneixement
- El patrimoni museològic, arquitectònic i immaterial
- La sociocultura
- Les pràctiques culturals d'arrel tradicional

Aquest àmbits, a efectes operatius, es poden agregar en **5 macroàmbits**:

- a. Les arts escèniques i la música
- b. Les arts visuals i audiovisuals
- c. La lectura i el coneixement
- d. El patrimoni
- e. La sociocultura i la cultura tradicional

Fins ara, cada subsistema ha funcionat de manera autònoma i els agents s'han relacionat habitualment amb els altres agents del subsistema, operant en infraestructures específiques (teatres i auditoris, galeries, museus, biblioteques, etc.).

La digitalització i internet han intensificat i afavorit les interaccions entre els sistemes tradicionals i han facilitat les propostes multisectorials i transversals, per la qual cosa els subsectors cada vegada són més oberts i deixen de ser elements estructurals de la cultura.

b. Les infraestructures

Les infraestructures són les instal·lacions o espais que acullen les pràctiques que organitzen els agents culturals. Els agents poden tenir infraestructures

pròpies o ubicar les seves activitats en infraestructures de tercers (públiques o privades) o al carrer. Podem diferenciar dos tipus d'equipaments:

- Els **equipaments culturals de proximitat** (com els centres cívics) són infraestructures polivalents que acullen les iniciatives dels agents culturals que operen en el seu entorn.
- En canvi, els **equipaments culturals de centralitat** són infraestructures especialitzades en algun àmbit d'activitat que ofereixen propostes més complexes d'àmbit ciutadà o supralocal.

Un sistema cultural local és una xarxa d'agents o operadors culturals interconnectats. Els equipaments són agents que disposen d'infraestructures pròpies i esdevenen els **nodes del sistema cultural**. Tots els agents operen, d'una manera o altra, a través dels equipaments.

La majoria d'equipaments han entrat en funcionament buscant l'autosuficiència funcional. Però cada vegada es considera més que cal aplicar un **model sinàptic** basat en la **connectivitat**, de la mateixa manera que la intel·ligència humana es desenvolupa a partir de les xarxes bioelèctriques del cervell i les sinapsis o unions que es formen entre les neurones. La connectivitat es desenvolupa a partir de la consciència, en una societat tan especialitzada com l'actual, que **cada equipament necessita els altres** per dur a terme, de manera òptima, la seva funció.

Un **sistema cultural intel·ligent** necessita una **xarxa d'equipaments interconnectats**. Podem establir dues menes de connexions:

- **Connexions bilaterals** entre equipaments (acords de coordinació i col·laboració).
- **Taules sinàptiques** en les quals es produeixen connexions múltiples sincròniques (taules de debat i coordinació).

D'altra banda, un sistema cultural és un **ecosistema** en el qual cada element o agent desenvolupa una funció. El sistema és dinàmic si es donen tres factors:

- Que **totes les funcions siguin satisfetes** per algun agent.
- Que cada agent tingui un **nínxol funcional** ben definit.
- Que les connexions sinàptiques entre els agents facilitin que s'alimentin recíprocament.

La **regulació** del sistema cultural es pot fer, bàsicament, de dues maneres:

- a. En un sistema cultural construït d'acord amb un model feudal és necessari un **staff central** jeràrquic que tingui visió de conjunt i es

comuniqui radialment amb cada agent o equipament per impulsar o donar suport a les seves accions.

b. En un **model neuronal**, en canvi, calen només dues coses:

- Que **cada node o equipament tingui capacitat d'iniciativa** (autonomia i energia o recursos).
- Que **els nodes o equipaments estableixin connexions sinàptiques** per alimentar-se de manera recíproca i autoregular-se.

La intel·ligència del sistema cultural dependrà de la quantitat de connexions establertes entre els diferents agents. En un model neuronal l'*staff* central ha de ser un **nucli de neurones que vetlla per les sinapsis entre els nodes** assumint tres funcions:

- Gestiona un **observatori** que recull indicadors de l'activitat del sistema, els processa i els comunica als nodes a manera de *feedback*.
- **Convoca i dinamitza les taules sinàptiques** per tal de facilitar l'autoregulació del sistema.
- **Aporta energia** al sistema en forma de recursos financers.

Per les raons exposades, es pot considerar que els equipaments són els nodes del sistema cultural de la ciutat.

c. La regulació de l'acció cultural

Els agents produeixen, promouen i organitzen pràctiques culturals que ofereixen a la ciutadania. Del conjunt de pràctiques culturals organitzades pels agents locals en un determinat període temporal en diem **programació o oferta cultural**.

Hi ha ciutadans interessats per les propostes culturals ofertes, que anomenem **demanda**. Hi ha una demanda activa (els ciutadans que hi participen) i una demanda latent (els ciutadans que, tot i que els interessen determinades propostes ofertes, no hi poden assistir per diferents motius o barreres d'accés). Les barreres d'accés poden ser mentals (prejudicis) o objectives (manca de temps, recursos econòmics, mobilitat, informació...).

La regulació entre oferta i demanda es pot fer de manera espontània (aplicant els mecanismes de mercat) **o intencional** (a través de plataformes de regulació dels mateixos agents o a través de polítiques públiques).

En aquest sentit, el **govern local pot operar a quatre nivells**:

- Com a **regulador** de l'activitat dels agents culturals (establint normes que limitin els drets dels operadors en favor del bé comú).
- Com a **promotor** de l'acció cultural de determinats agents (a través d'ajuts econòmics o de la cessió d'ús d'infraestructures).
- Com a **dinamitzador** de demanda, oferint primeres experiències i acompanyament a col·lectius ciutadans sense interessos culturals o d'altres orígens culturals.
- Com a **proveïdor** de serveis culturals bàsics als ciutadans (gestionant, de manera directa o indirecta, determinats serveis de titularitat municipal).

D'aquesta manera el govern local opera en dues dimensions:

- Com un **regulador** de l'acció cultural local (definint el marc de l'acció, fomentant la iniciativa dels agents o dinamitzant la demanda).
- Com un **agent cultural** més que proveeix determinats serveis culturals (en monopoli o en concurrència competitiva amb altres agents).

10. Principis d'actuació

La cultura és democratitzadora i esdevé un motor important dins de la societat vigatana. La seva accessibilitat i impuls des de la base popular emergeixen com a dos pilars vitals per entendre que la gènesi cultural només té sentit si neix en aquesta direcció. La importància recau sobretot en la productivitat creativa que apareix espontàniament des d'un col·lectiu o a títol individual; per aquest motiu la ciutat de Vic, en els propers anys, ha d'estar preparada per sedimentar els fonaments d'aquests espais públics existents -interns i externs- i sembrar amb generositat un ecosistema cultural que faciliti la creativitat artística més enllà de la gestió tècnica i política.

En aquesta voluntat gira el document del Pla d'Acció Cultural de Vic (2018-2025), convertint-se en una eina útil encarrilada a llaurar la ciutat amb un potencial d'esplendor i reflex cultural.

a. Aportació de la cultura al desenvolupament social

En la societat actual es constata, d'una banda, un afebliment de la consciència col·lectiva i, d'altra banda, un predomini dels valors individuals per sobre dels comunitaris.

Cada vegada es considera més necessari desenvolupar, a escala local, polítiques que millorin i reforcin la cohesió social. És evident que el sistema educatiu i els dispositius d'acompanyament dels adolescents a la vida adulta hi tenen molt a dir i que els serveis socials han de pal·liar les situacions de carència vital que portin a l'exclusió i al conflicte social. Per això els sistemes cultural, educatiu i social han d'operar amb la màxima coordinació.

També cal tenir en compte que cada vegada hi ha més consens en considerar que **les pràctiques culturals compartides són l'eina que millor afavoreix el coneixement mutu, la consciència col·lectiva i la cohesió social**. Per això convé que la política cultural sigui una de les prioritats de govern.

La política cultural ha de vetllar per tal que les pràctiques que s'ofereixen als ciutadans tinguin la màxima qualitat i excel·lència, però sobretot ha de buscar la màxima **participació de la ciutadania en l'acció cultural, especialment dels sectors en risc d'exclusió** que participen menys en les pràctiques culturals i en la presa de decisions col·lectives.

- Cal vetllar, de manera especial, en el context actual, per la **participació dels adolescents i joves en pràctiques culturals** que siguin del seu interès i encaixin en el seu estil de vida, ja que, a causa de l'impacte de la revolució digital i les tendències derivades de la globalització, participen escassament en les pràctiques culturals presencials del seu entorn territorial. La cultura els pot ajudar a esdevenir ciutadans actius i responsables en una societat que els ofereix poques oportunitats de sentir-se realitzats i, a tal efecte, necessiten l'acompanyament de mediadors socials.
- També cal vetllar per la **participació cultural dels nouvinguts**, que, tot i que el sistema social els obre formalment les portes per accedir a la vida col·lectiva, les seves referències culturals són menystingudes, són víctimes de prejudicis i, en moltes ocasions, pateixen una certa marginació latent que bloqueja la relació amb la resta de la ciutadania. Convé promoure que comparteixin les seves pràctiques culturals d'origen amb les de la societat que els ha acollit buscant la interculturalitat i el mestissatge cultural.

Les pràctiques culturals compartides tenen una dimensió estètica i una dimensió relacional. L'anomenada sociocultura, és a dir, **la que prioritza la dimensió relacional en l'experiència cultural, esdevé una prioritat social per reforçar la cohesió** i, per tant, cal **superar el dualisme tradicional entre alta cultura i cultura popular**.

Els centres cívics i les pràctiques de cultura tradicional ofereixen experiències socioculturals de proximitat que poden ser el **primer graó d'accés al sistema cultural local** de molts ciutadans i, juntament amb els **centres educatius**, poden ser considerades la base del sistema cultural local sobre la qual es construeix l'excel·lència. El diàleg i la cooperació entre els agents que promouen pràctiques d'excel·lència i els que promouen pràctiques socioculturals de totes les formes culturals presents a la ciutat ajuda a desenvolupar i consolidar el sistema social.

b. Construcció d'una democràcia cultural

El paradigma de la democratització cultural, que ha estat dominant en la configuració de les polítiques culturals del nostre país fins al moment actual, té com a objectiu l'accés de la ciutadania a pràctiques culturals considerades d'excel·lència segons els cànons dominants per tal que les comprenguin i les puguin gaudir com a consumidors, usuaris o receptors. Tot i que el consum cultural és necessari per incorporar nutrients en el desenvolupament personal, convé democratitzar la presa de decisions sobre els continguts de les programacions a partir del diàleg permanent entre els professionals de la gestió cultural i els públics.

Però, més enllà de facilitar a la ciutadania l'accés a l'oferta cultural, cal promoure que **els ciutadans esdevinguin agents culturals actius**, s'agrupin en comunitats de valor per compartir interessos culturals, prenguin iniciatives i les autogestionin esdevenint **subjectes actius de la seva història personal i col·lectiva**, d'acord amb el paradigma de la **democràcia cultural**. Com deia Paulo Freire, la cultura no és un atribut exclusiu de la burgesia, els anomenats "ignorants" són homes i dones cults als quals els ha estat negat el dret d'expressar-se i, per això, han estat sotmesos a viure en una "cultura del silenci".

Per construir una **democràcia cultural** cal tenir en compte els criteris següents:

- **Garantir l'accés universal de la ciutadania a una oferta de formació bàsica en els diversos àmbits de les arts i la cultura** que elimini els condicionaments restrictius del grup social d'origen i garanteixi la **igualtat d'oportunitats**. La formació ha de tenir com a objecte el coneixement i interiorització del patrimoni cultural local i universal, l'aprenentatge dels llenguatges artístics que faciliten la interpretació de la realitat i l'expressió d'emocions i punts de vista, el desenvolupament

de les competències personals en recerca, creació i innovació, i la capacitat d'iniciativa i d'anàlisi crítica de l'entorn.

- Promoure que tots els ciutadans tinguin a la seva disposició **espais i recursos tecnològics i materials per dur a terme pràctiques de creació i producció de propostes artístiques i culturals**, a nivell amateur o professional, i que puguin **compartir-les** amb tercers.
- Promoure que **les programacions culturals** incloguin no sols les propostes de **creadors universals reconeguts sinó també la dels creadors locals, professionals i amateurs**, per tal que tinguin la mateixa visibilitat social i les mateixes oportunitats de ser compartides.

En aquest sentit cal **trobar en l'oferta cultural de la ciutat un equilibri òptim** entre les pràctiques de difusió i exhibició de continguts culturals i les de formació i de suport a la creació i producció que són, de fet, **les bases d'un sistema cultural fort i autònom**.

c. Construcció d'una xarxa d'equipaments culturals

En els anys anteriors l'acció cultural pública s'ha desenvolupat de manera espontània d'acord amb les prioritats de cada equip de govern. D'aquesta manera s'han posat en funcionament equipaments culturals per cobrir una determinada missió sense tenir gaire en compte la interacció amb la resta dels ja existents. Un cop la ciutat disposa d'una dotació important d'infraestructures culturals, convé fer una **ordenació funcional i territorial** dels equipaments culturals de la ciutat, buscant la creació de sinergies, tenint en compte **dos nivells complementaris**:

- **Equipaments culturals pròxims** als llocs de residència dels ciutadans, inserits en els seus itineraris quotidians, que els permetin **accedir a un primer nivell d'oferta cultural**.
 - La podem considerar una **programació cultural transversal de proximitat** que possibilita **primeres experiències en una gran diversitat de pràctiques culturals**, sense esforç logístic per accedir-hi.
 - Les primeres experiències culturals han de ser **de qualitat** per tal que siguin significatives i despertin les ganes de repetir.
 - Han d'acollir tant la **programació pròpia** com, sobretot, les **propostes dels agents culturals locals** que, habitualment, atrauran públics dels seus entorns relacionals i el contacte entre agents farà possible la creació de **sinergies** en la seva activitat.

- Convé que acullin pràctiques culturals **amateurs i professionals** per promoure l'enriquiment mutu.
- Les **infraestructures** han de ser, necessàriament, polivalents per la diversitat de pràctiques que han de poder acollir, però la polivalència ha de garantir l'adequació funcional a les diverses pràctiques que ubica.
- **Equipaments** que ofereixin **pràctiques culturals especialitzades o de segon nivell** a ciutadans que tenen interessos consolidats en aquestes pràctiques, ubicats en qualsevol part de la ciutat.
 - En aquest cas, l'esforç de desplaçament a l'equipament ja no és cap obstacle perquè l'interès és superior a l'esforç (sobretot en el cas d'una magnitud urbana com la de Vic).
 - La podem considerar una **programació cultural especialitzada** o de segon nivell.
 - Les infraestructures han de ser **especialitzades** d'acord amb la capacitat d'especialització sostenible per la massa crítica de públics potencials existents.

Els espais de primer nivell han d'interactuar i cooperar amb els de segon nivell, ja que ambdós són constituents del sistema cultural. Els de primer nivell proporcionen públics als de segon nivell i aquests proporcionen continguts de qualitat als de primer nivell.

El carrer (**els espais a l'aire lliure de domini públic**) són, en la nostra climatologia, una infraestructura cultural important. Cal propiciar les pràctiques culturals al carrer perquè donen visibilitat a l'acció cultural i, en molts casos, ofereixen experiències casuals als vianants que els desperten interessos culturals i promouen la formació de nous públics. Per això cal definir quins espais de domini públic poden acollir habitualment pràctiques culturals (creant un itinerari o xarxa) per tal d'adequar-los per acollir públics i per resoldre els requisits tècnics de les pràctiques que s'hi vulguin desenvolupar.

Les pràctiques especialitzades o de segon nivell poden estar distribuïdes en els diversos barris de la ciutat (d'acord amb un model policèntric) o poden estar concentrades en una àrea determinada (d'acord amb un model urbà basat en *clústers* d'activitat). L'existència d'una **àrea de concentració d'oferta cultural especialitzada** (en forma d'eix, circuit o itinerari) atreu més públics interessats per les pràctiques culturals que el model policèntric o dispers i propicia dos tipus d'encontres:

- Les **trobades casuals dels vianants amb propostes culturals** al carrer o en els equipaments que en formen part, que els permeten fer

un “fast” i descobrir pràctiques culturals que no formen part dels seus interessos conscients.

- Les **trobades casuals entre públics** culturals actius que intercanvien les seves experiències culturals i, de forma espontània, fan de prescriptors de tercers perquè els recomanen determinades pràctiques a les quals han assistit.

En l'àrea de concentració cultural hi pot haver:

- **Equipaments** de centralitat que ofereixin una programació regular i diversa tant en les seves instal·lacions com a l'aire lliure.
- **Espais a l'aire lliure condicionats** per acollir pràctiques programades o espontànies d'altres agents culturals.

d. La vertebració territorial de l'acció cultural local

Vic, per a molts, és una ciutat comarca. És la capital de l'Osona i des de sempre ha expressat la seva vocació comarcal. Però cal evitar que la capitalitat, que comporta major concentració de serveis, vagi en contra de l'equilibri territorial i de la igualtat d'oportunitats culturals dels ciutadans a causa del lloc de residència.

Cal definir com s'exerceix la capitalitat cultural i la vocació de ciutat comarca. I trobar uns dispositius que permetin aplicar-ho d'acord amb dos criteris:

- **L'intercanvi i la reciprocitat** per tal que les programacions culturals dels diferents municipis siguin singulars i complementàries i afavoreixin la **mobilitat dels ciutadans** per tot el territori per tal d'assistir a pràctiques culturals del seu interès.
- Vertebració del territori a través de **nòduls de concentració d'oferta**. Es tracta d'evitar que Vic sigui l'únic nòdul que ofereix oferta especialitzada de segon nivell i promoure que hi hagi diversos nòduls que l'ofereixin per afavorir una major accessibilitat territorial als ciutadans de tots els municipis.
 - És evident que **Manlleu i Torelló**, juntament amb Vic, poden fer aquesta funció tant per la massa crítica de població com per les infraestructures de què disposen i la tradició cultural dels tres municipis.
 - Es tractaria de **coordinar la programació cultural especialitzada dels tres municipis** per garantir la seva diversitat i complementarietat.

Més enllà de la vertebració comarcal apuntada, hi ha l'oportunitat d'enllaçar el sistema cultural d'Osona amb els del Gironès i el Bages gràcies a la mobilitat que ofereix l'eix transversal i a la distància relativa que tenen els municipis de les tres comarques en relació amb la gran concentració d'oferta de la ciutat de Barcelona.

L'objectiu seria constituir una **àrea territorial supracomarcal que oferís una programació cultural de segon nivell** per tal que la diversitat i densitat de propostes especialitzades que conté no fes necessari als ciutadans anar a Barcelona de forma tan habitual. Aquesta àrea inclouria les comarques del Gironès, Osona, el Bages i la Garrotxa, i tindria com a nòduls de concentració d'oferta **Vic, Girona, Manresa i Olot**.

Els ciutadans amb interessos culturals consolidats no tenen problema a destinar entre 30 i 60 minuts a desplaçar-se a un altre municipi si hi ha programada una pràctica que consideren de valor i que no troben en el seu municipi de residència.

Caldria fer una programació de segon nivell coordinada i un sistema de comunicació i *ticketing* integrat de les programacions de tots els municipis compresos. Caldria veure, també, si els altres municipis apuntats com a nòduls de concentració d'oferta hi tenen interès.

Més enllà de la viabilitat, que cal explorar, és evident que és una oportunitat que caldria aprofitar ja que **un sistema cultural local tancat té poques possibilitats de desenvolupament**.

e. Governança del sistema cultural

En els primers anys de l'actual etapa democràtica calia una intervenció enèrgica de les administracions públiques per construir sistemes culturals dinàmics. En el moment actual, cal **prioritzar el suport a les iniciatives dels agents culturals no governamentals**.

Cada cop més, els estats i les organitzacions internacionals comparteixen l'activitat de governar amb altres agents socials, incloses les empreses privades, les organitzacions no governamentals i els prestadors de serveis no lucratiu. La relació entre l'Estat i la societat ha canviat radicalment al llarg del segle XX i ja no serveixen els models tradicionals de govern basats en el poder jeràrquic de l'Estat sinó que cal aplicar models de **governança participativa**.

Una característica distintiva de la governança²⁵ és “la gamma cada vegada més àmplia i diversa de *stakeholders*, grups d’interès de diferents tipus que ja fa molt temps que són presents en els processos polítics. Tanmateix, una varietat creixent d’organitzacions no governamentals s’estan convertint en participants actives en l’acció de govern. Un dels motius d’aquesta proliferació de *stakeholders* és l’eclosió dels grups de pressió durant el darrer terç del segle XX. Una altra raó és l’ús creixent de terceres organitzacions en la prestació dels serveis estatals. Es podria dir, encara, que un altre motiu és l’augment del nombre de filantrops i d’organitzacions filantròpiques, uns col·lectius que estan adquirint tanta importància com la que van tenir al segle XIX”.

La línia divisòria entre l’acció pública i la privada cada cop és més prima i els operadors públics, privats i del tercer sector cada vegada més operen en xarxa i cooperen en la gestió de molts serveis que, alhora, serveixen l’interès públic i els interessos privats de les empreses que hi participen.

La bona governança es basa en la transparència, la participació i el consens de les parts interessades en la presa de decisions. Es fonamenta en la identificació i reconeixement de quines són les parts interessades en un sistema social (micro, meso o macro) i la creació de plataformes de diàleg i presa de decisions que permetin l’equilibri entre la satisfacció dels interessos particulars de les parts i els interessos comuns.

f. El finançament de l’acció cultural

Les pràctiques culturals generen despeses i poden crear ingressos. Tradicionalment l’acció cultural s’ha finançat bàsicament amb les aportacions dels participants (taquilla o similar) i les subvencions del govern local.

Aquest model de finançament de l’acció cultural s’ha mostrat insuficient a partir de l’impacte de la crisi econòmica en la tresoreria municipal. S’ha considerat que, a imatge i semblança d’altres models financers com els anglosaxons, calia **promoure el mecenatge i el patrocini** com una tercera font de finançament estructural per poder aplicar l’anomenat model dels tres terços:

- Un terç del finançament l’aporten **els ciutadans que participen** en les activitats o s’obté d’altres ingressos d’exploació, buscant la manera

²⁵ Segons **Mark Bevir**, catedràtic de Ciència Política de la Universitat de Califòrnia-Berkeley.

d'ajustar els preus a la diversitat de capacitat adquisitiva per tal que no sigui mai una barrera d'accés.

- Un terç l'aporten **els poders públics** en forma de subvenció a fons perdut, garantint una dotació mínima anual que suposi el finançament dels serveis culturals bàsics, propis o de tercers.
- Un terç s'obté d'acords de **patrocini i mecenatge**.

El patrocini és un intercanvi de valors entre un operador cultural i una empresa o un particular: a canvi de determinats privilegis d'imatge o de participació en una pràctica cultural s'aporten recursos financers buscant un intercanvi de valors similars. El mecenatge és una aportació filantròpica d'una empresa o d'un particular sense rebre cap contraprestació. El *crowdfunding* és un model de microfinançament social que integra, segons cada cas, pràctiques de mecenatge, patrocini, inversió o compra anticipada.

Les principals dificultats per desenvolupar a Catalunya una pràctica de mecenatge i patrocini cultural són, sobretot:

- La manca de diàleg i confiança entre el sector cultural i el món de l'empresa i, complementàriament, de models de gestió del mecenatge i patrocini cultural.
- La manca d'incentius fiscals similars als que estan aplicant altres països, com per exemple França.

Per poder avançar en l'aplicació del model de finançament basat en els tres terços cal emprendre tres tipus d'accions: millorar la gestió de públics culturals, establir una plataforma de diàleg i cooperació entre el sector cultural i el món de l'empresa i assegurar que el govern local garanteix el finançament bàsic dels serveis culturals, propis o de tercers, que serveixen l'interès públic

11. Objectius i línies estratègiques

La diagnosi porta a considerar que els **principals reptes del sistema cultural** de la ciutat de Vic són els següents:

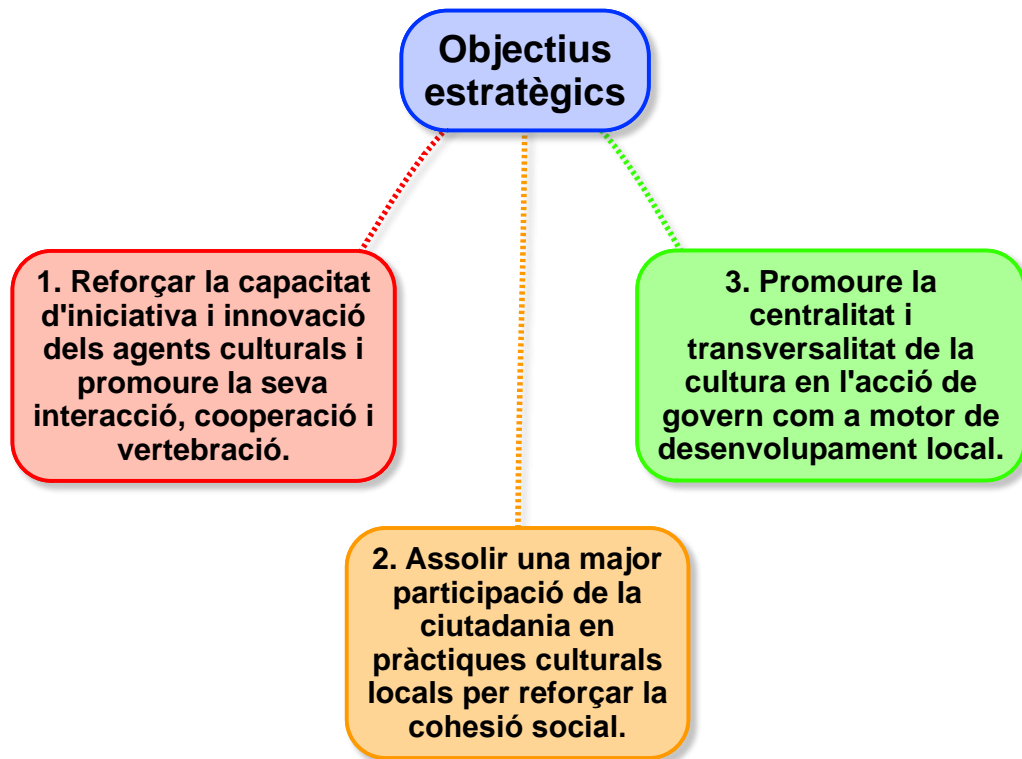
- a) Assolir que els agents culturals apostin, de manera decidida, pel **coneixement, la creació i la innovació**, ja que els ciutadans viuen en una societat complexa en transformació contínua i necessiten entendre-la per poder donar resposta individual i col·lectiva a les noves necessitats.

- b) Assolir que els agents culturals desenvolupin les seves iniciatives amb la màxima **interacció, cooperació i coordinació** per generar efectes sinèrgics i que s'impliquin en la definició i desenvolupament del sistema cultural de la ciutat.
- c) Assolir una **major articulació territorial de la ciutat** amb la comarca i els territoris de l'entorn per facilitar l'intercanvi i la circulació de propostes culturals per tal que la ciutadania tingui al seu abast, de manera sostenible, una major diversitat de pràctiques culturals.
- d) Assolir una **major participació de la ciutadania** en les pràctiques culturals locals de **formació, creació i consum** per millorar la **cohesió social** d'una comunitat territorial cada vegada més diversa i complexa.
- e) Assolir que la **política cultural** recuperi i incrementi la seva **centralitat i transversalitat** en l'acció de govern pel gran valor que pot aportar en el desenvolupament, millora i governança de la realitat social.

D'acord amb els reptes formulats, es pot considerar que **l'objectiu general del PAC 2018-2025 és assolir una major participació cultural de la ciutadania a partir del major equilibri i interacció entre els elements del sistema cultural local, i entre aquests i el seu entorn territorial, per enriquir l'acció cultural i el seu impacte positiu en el desenvolupament local.**

A tal efecte, el Pla d'Acció Cultural vol assolir **tres objectius estratègics**:

Per assolir els objectius formulats, s'estableixen **16 línies estratègiques**.

1. Reforçar la capacitat d'iniciativa i d'innovació dels agents culturals locals i promoure la seva interacció, cooperació i vertebració.

1.1. Millorar l'eficàcia i eficiència de les estructures operatives dels agents culturals.

1.2. Fomentar la interacció, vertebració, cooperació i capacitat d'autoregulació dels agents culturals per millorar la seva capacitat d'iniciativa.

1.3. Implicar i comprometre la comunitat universitària en el desenvolupament de l'acció cultural local aportant el seu coneixement i capacitat d'iniciativa.

- 1.4. **Ajudar els agents culturals a optimitzar i diversificar les fonts de finançament per reforçar la sostenibilitat i continuïtat de les seves iniciatives.**
- 2. Assolir una major participació de la ciutadania en les pràctiques culturals locals per reforçar la cohesió social.**
 - 2.1. **Promoure que la ciutat compti amb una oferta de formació sistemàtica, accessible i de qualitat en els diversos àmbits culturals i disciplines artístiques.**
 - 2.2. **Promoure la creació i la innovació en la producció local com a factors clau de desenvolupament cultural.**
 - 2.3. **Promoure la diversificació de la programació cultural de la ciutat per tal que tots els ciutadans hi trobin propostes que puguin satisfer els seus interessos i necessitats.**
 - 2.4. **Promoure la identificació, conservació i apropiació ciutadana del patrimoni cultural local com un factor clau per a l'enfortiment de la consciència col·lectiva i la cohesió social.**
 - 2.5. **Millorar el sistema de comunicació ciutadana de l'oferta cultural per tal que la ciutadania en tingui ple coneixement i pugui accedir a les pràctiques que donen resposta als seus interessos i necessitats.**
 - 2.6. **Configurar una àrea o eix de concentració d'activitat cultural al voltant del riu Mèder que esdevingui una destinació habitual de residents i visitants i ajudi a integrar la ciutat històrica amb els barris de nova formació.**
- 3. Assolir la centralitat i transversalitat de la cultura en l'acció de govern com a motor de desenvolupament local.**
 - 3.1. **Promoure el coneixement i reconeixement ciutadà de les pràctiques culturals i la seva projecció exterior.**
 - 3.2. **Promoure l'elaboració de plans estratègics en els diferents àmbits d'acció cultural.**
 - 3.3. **Garantir la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals de responsabilitat municipal i la participació de l'Àrea de**

Cultura en els programes de govern que cerquin el desenvolupament local.

3.4. Definir i aplicar un model de bona governança que asseguri la plena participació i el consens de totes les parts interessades en la planificació i desenvolupament de l'acció cultural.

3.5. Vertebrar l'acció cultural local amb la dels territoris pròxims per tal d'afavorir fluxos de cooperació i economies d'escala.

3.6. Garantir el desenvolupament estable i sostenible de les mesures del PAC garantint que els propers anys un percentatge mínim establert del pressupost municipal es destinarà a l'acció cultural.

12. Mesures

Les **16 línies estratègiques** formulades es desenvoluparan a través de les **60 mesures** o accions que es proposen a continuació.

Les mesures indicades només són apuntades i, en cas de ser aprovades, **hauran de ser desenvolupades a nivell operatiu per validar la seva viabilitat, els recursos necessaris i el calendari d'execució.**

Després de descriure les mesures, es proposa una **ordenació en el temps** d'acord amb criteris de prioritat i de seqüenciació.

a. Mesures relatives a l'objectiu 1

1.1 - Millorar l'eficiència de les estructures operatives dels agents culturals.

Consideracions

La majoria d'agents culturals són entitats sense ànim de lucre i tenen **estructures operatives petites i poc eficients**, sobretot en alguns àmbits com el patrimoni i la cultura d'arrel tradicional, degut, en molts casos, a la **dedicació inestable dels voluntaris i a la precarietat dels recursos materials i tecnològics** de què disposen.

Es pot assolir una major eficiència reforçant l'equip de gestió, obtenint més recursos i definint una estratègia de desenvolupament.

Per reforçar i fer més eficient la seva acció, algunes ONL han optat per **professionalitzar el nucli gestor** mantenint l'acció que desenvolupen en mans de socis i voluntaris. Tot i que alguns consideren que la professionalització de l'estructura de gestió d'una entitat basada en el voluntariat pot diluir l'acció d'aquest, l'experiència de les ONL que han professionalitzat la gestió porta a pensar que reforça i fa més eficient l'acció del voluntariat.

D'altra banda, en la distribució de recursos públics caldria **prioritzar els agents del teixit associatiu dels àmbits culturals que compten amb estructures operatives més febles** per assolir un major equilibri de l'acció cultural local.

Finalment, la millora de l'eficiència en la seva acció també es pot afavorir ajudant les entitats del tercer sector a definir una **estratègia de desenvolupament i un model de gestió** que optimitzi els recursos disponibles.

Mesures			Fase
1.1.1	Promoure que els agents culturals locals planifiquin les seves estratègies de desenvolupament .	Promoure que els agents culturals elaborin plans estratègics que defineixin la seva missió, objectius, línies d'activitat i model de gestió i finançament a mitjà i llarg termini.	3
1.1.2	Posar a disposició dels agents culturals una oferta de formació en	Oferir als agents culturals diversos mòduls formatius sobre gestió cultural aplicada al seu context i àmbit d'acció	1

	gestió cultural a mida de les seves necessitats i possibilitats.	per tal d'incrementar les competències dels seus gestors i l'eficiència de les seves iniciatives, a partir d'una consulta prèvia d'interessos i necessitats.	
1.1.3	Facilitar que els agents culturals incorporin tecnologies que optimitzin la gestió.	Assegurar que els agents culturals compten amb eines tecnològiques , pròpies o compartides, per millorar la seva eficiència.	2
1.1.4	Ajudar els agents del tercer sector que ho desitgin a professionalitzar les seves estructures de gestió.	Donar suport tècnic i financer als agents que volen professionalitzar les seves estructures de gestió de manera individual o que volen compartir una estructura professional de gestió amb altres agents per generar economies d'escala.	3
1.1.5	Oferir una línia de suport als agents culturals amb estructures operatives més precàries.	Oferir una línia específica de suport tècnic, infraestructural, logístic i financer als agents culturals que promouen iniciatives culturals amb valor públic i que tenen estructures operatives més precàries, especialment en l'àmbit del patrimoni i de la cultura d'arrel tradicional.	2

1.2 - Fomentar la interacció, vertebració, cooperació i capacitat d'autoregulació dels agents culturals per millorar la seva capacitat d'iniciativa.

Consideracions

El sector cultural a Vic està molt atomitzat. Hi ha molts agents que ofereixen a la ciutadania pràctiques culturals de gran interès en els diversos àmbits culturals. Entre altres, podem destacar:

- L'Ajuntament, l'operador principal
- Les entitats del tercer sector
- Les indústries culturals i altres agents privats
- La Universitat
- Les altres administracions que hi presten serveis directes: el Consell Comarcal, la Diputació i la Generalitat

La majoria d'agents, però, desenvolupen la seva activitat de manera autònoma amb el suport de l'Ajuntament. **La interacció entre ells és escassa** i, per tant, hi ha pocs casos de cooperació. La majoria d'agents es coneixen entre ells però no saben gaire què fan i, encara menys, què projecten. Això bloqueja la possibilitat de generar sinergies i assolir un major impacte ciutadà.

En resum, els agents culturals a Vic no funcionen com a elements d'un sistema perquè hi ha poca interacció entre ells. Convençuts que és una oportunitat de millora de l'acció de cadascun i de major impacte de la cultura en la vida ciutadana, caldria promoure una major connectivitat, interacció, vertebració i cooperació. També caldria superar una certa dependència cronificada del suport que reben de part de l'Ajuntament i millorar la seva capacitat d'autoregulació i d'iniciativa autònoma.

Els **equipaments culturals**, d'altra banda, tenen poca connectivitat entre ells, ja que cadascun programa i gestiona la seva activitat sense interaccionar, de forma habitual, amb els del seu àmbit d'activitat.

Això no genera cap problema però **desaprofita les oportunitats** que ofereix un funcionament en xarxa com a comunitat de pràctica:

- L'intercanvi d'experiència i de projectes facilita que cada equipament tingui més coneixement i capacitat d'innovació i millora.
- La gestió d'iniciatives conjuntes (bilaterals o globals) permet generar economies d'escala i optimitzar els recursos.

Els ciutadans que participen habitualment en les propostes d'un equipament tenen més oportunitats d'accedir a les propostes de la resta si estan coordinades.

Mesures			Fase
1.2.1	<p>Promoure la connectivitat i treball en xarxa dels agents i equipaments culturals, sobretot dels que treballen en el mateix àmbit, per tal de facilitar la generació de sinergies i afavorir l'accés dels ciutadans a les seves propostes.</p>	<p>Promoure, en el marc del Consell de Cultura que es proposa més endavant, la constitució de taules sectorials de programació per facilitar la coordinació dels agents que operen en el mateix àmbit.</p> <p>En paral·lel, caldria promoure que els centres cívics i els equipaments culturals especialitzats establissin canals de coordinació per tal que els primers aportin públics als especialitzats i aquests reforcin i qualifiquin la programació polivalent de proximitat que aquells ofereixen.</p>	1
1.2.2	<p>Donar suport a la creació d'una plataforma federativa d'agents culturals com a espai de coneixement, diàleg, consens i cooperació.</p>	<p>La plataforma estaria oberta a tots els agents culturals interessats. Caldria valorar si la forma jurídica federativa és la més adequada. Hi podrien participar ens amb personalitat jurídica i col·lectius organitzats que promouen i organitzen pràctiques culturals.</p> <p>Les seves funcions serien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interlocució amb l'Ajuntament en l'elaboració i desenvolupament de les seves polítiques culturals. • Espai de diàleg entre els agents per afavorir el coneixement mutu, la coordinació i la cooperació. • Realització d'iniciatives conjuntes d'alguns agents o del conjunt dels federats. 	1

		<ul style="list-style-type: none"> • Prestació de serveis als agents federats per generar economies d'escala. 	
1.2.3	<p>Crear una plataforma a internet que contingui informació de tots els espais i instal·lacions de què disposa cada equipament per tal que els agents culturals puguin sol·licitar-ne l'ús.</p>	<p>En la plataforma digital hi podrien publicar informació dels seus espais i instal·lacions tots els equipaments culturals públics i privats, de centralitat i de proximitat, que ho desitgin.</p> <p>Caldria definir una fitxa comú per descriure les característiques, condicions tècniques i requisits de cessió d'ús de cada espai.</p> <p>El portal permetria accedir a una base de dades que contindria tantes fitxes com espais d'ús públic disposin els equipaments.</p> <p>A través del portal es podria fer una sol·licitud d'ús que seria derivada al referent de cada equipament per tal que donés la resposta oportuna.</p> <p>Cada equipament seria responsable de tenir actualitzades les fitxes dels espais del seu equipament.</p> <p>El portal recopilaria indicadors sobre l'ús de cada espai i equipament per tenir-ne coneixement i prendre les decisions oportunes per millorar la seva funcionalitat.</p>	2

1.3 - Implicar i comprometre la comunitat universitària en el desenvolupament de l'acció cultural local aportant el seu coneixement i capacitat d'iniciativa.

Consideracions

L'existència d'un campus i una comunitat universitària, amb estudiants i professors de diversos indrets de Catalunya, sobretot de la Catalunya Central, en l'entramat urbà de la ciutat de Vic és una oportunitat singular per promoure la seva implicació en el desenvolupament cultural de la ciutat.

La comunitat universitària té com a principals actius:

- Una **comunitat de consumidors culturals omnívors** que pot ajudar a la sostenibilitat d'una programació cultural diversificada i de qualitat.
- Una **comunitat de creadors i experts** en diverses àrees de coneixement que pot oferir propostes culturals de qualitat.
- Una **infraestructura** que pot estar al servei de la dinàmica cultural local.

La UVic fa una oferta cultural interna per als membres del campus i participa en alguns projectes culturals de ciutat com l'Ateneu. Segurament es podrien aprofitar millor els seus actius, atès que ha manifestat la seva plena disposició a implicar-se en el sistema cultural local.

Mesures			Fase
1.3.1	Elaborar i formalitzar un conveni marc de cooperació cultural entre la UVic i l'Ajuntament definint les línies de cooperació per als propers anys.	El conveni només formalitza el compromís de col·laboració i defineix en quins àmbits s'aplicarà sense entrar en accions concretes, que seran desenvolupades progressivament en successius annexos.	1
1.3.2	Obrir a la ciutat la programació cultural del campus de la UVic.	Es tracta d'incloure les activitats programades per la UVic en el sistema d'informació cultural de la ciutat i de fomentar que hi participin ciutadans que no formen part de la comunitat	1

		universitària amb la finalitat d'ampliar i diversificar l'oferta cultural de la ciutat.	
1.3.3	Promoure la participació dels alumnes i professors de la comunitat universitària en les pràctiques culturals de la ciutat.	<p>Una part dels alumnes i professors tenen talent creatiu per participar en els processos de creació i producció de propostes, o bé són experts en diverses àrees de coneixement i poden participar en la divulgació de continguts i en les ofertes formatives. Es tracta d'identificar quins actius té la comunitat universitària i a quins projectes dels agents culturals es podrien vincular per establir canals específics d'accés que fomentin la participació en la creació, formació i difusió.</p> <p>A tal efecte, seria convenient fer, abans, un estudi sobre els perfils, interessos i hàbits culturals de la comunitat universitària.</p>	2
1.3.4	Potenciar i consolidar l'Ateneu per oferir una programació estable i extensa de difusió de la literatura, la història, la filosofia i la ciència a la ciutadania.	<p>L'Ateneu, gestionat per l'Ajuntament de Vic, la UVic i el Casino, és un projecte que vol cobrir un buit d'oferta cultural i que té molt recorregut de desenvolupament.</p> <p>Caldria potenciar la programació que ofereix, donar-li més densitat, freqüència i diversitat.</p>	2

1.4 - Ajudar els agents culturals a definir i aplicar un model de finançament viable en el nou context per reforçar la sostenibilitat i continuïtat de les seves iniciatives.

Consideracions

Des de l'inici de l'etapa democràtica actual i fins a l'impacte de la crisi econòmica els ajuntaments han pogut anar incrementant les partides destinades a donar suport als agents culturals. Amb la crisi hi ha hagut un canvi de tendència i una reducció estructural de recursos destinats a l'acció cultural que obliga els agents culturals a definir nous models de finançament i, sobretot, a diversificar les fonts.

D'altra banda, els agents culturals i econòmics fan vides paral·leles, es coneixen poc i gairebé no es relacionen. La majoria d'agents culturals no han definit una estratègia de captació de recursos d'empreses en forma de patrocini i mecenatge, i altres sectors socials com l'esport, l'educació, la salut i la cooperació internacional capten la majoria de recursos solidaris dels ciutadans i de les empreses.

A la cultura li falten arguments per convèncer els agents econòmics i l'absència d'incentius fiscals fa molt difícil la captació de donacions per a projectes culturals, tot i que el *crowdfunding* ha mostrat la seva capacitat de generar la implicació de moltes persones en determinats projectes.

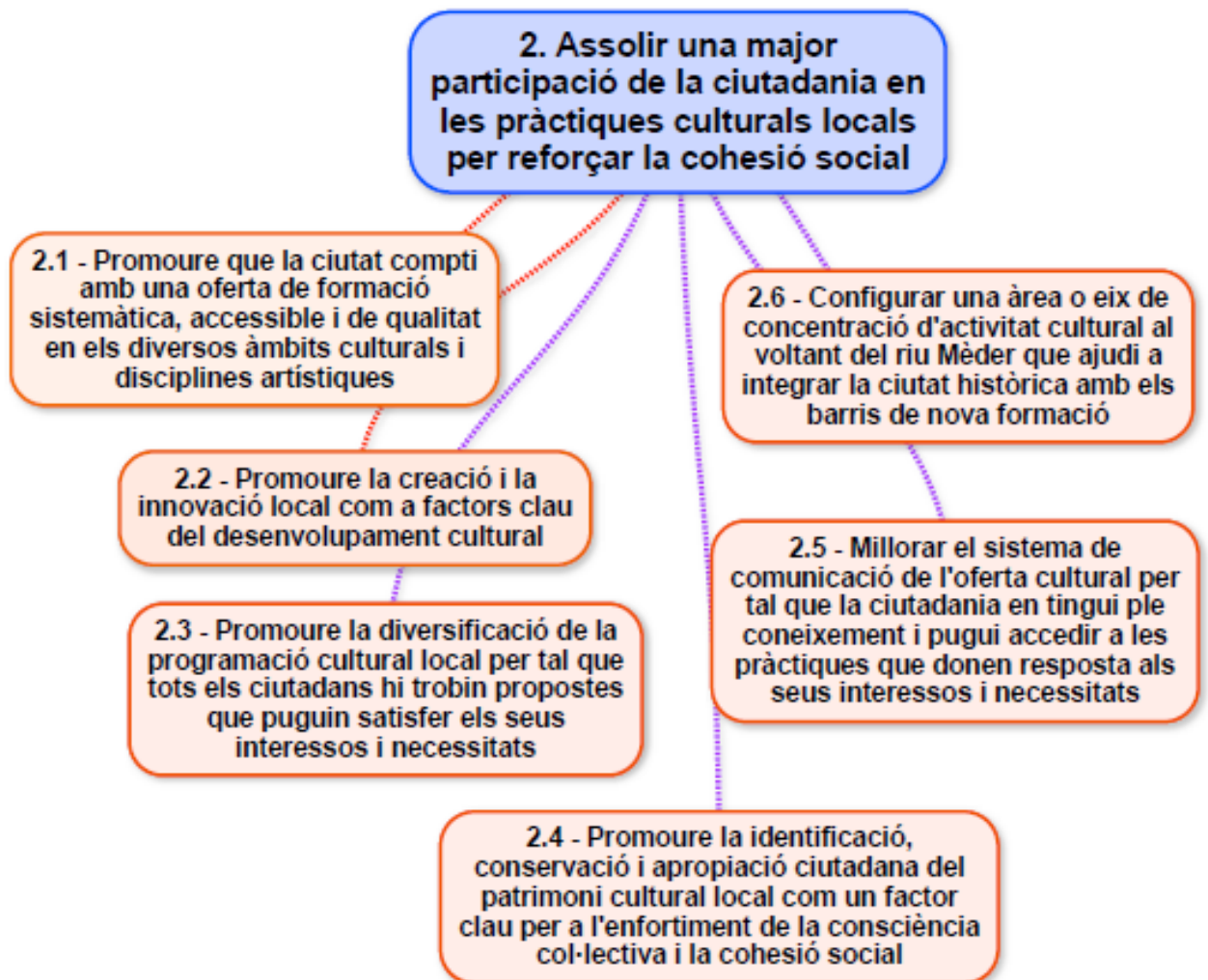
D'altra banda, el suport financer de l'Ajuntament a l'acció dels agents culturals aplica models que han evolucionat poc, en alguns casos s'han enquistat i no atenen de manera eficient les diverses necessitats actuals dels agents culturals, sobretot dels emergents. Caldria fer-ne una revisió en profunditat per optimitzar els recursos públics disponibles.

Mesures			Fase
1.4.1	Revisar l'actual sistema de subvencions i contractes-programa de l'Ajuntament de Vic.	Caldria revisar el sistema de subvencions i convenis per poder donar resposta eficient a les diverses necessitats dels agents culturals i evitar la seva dependència dels recursos públics. Caldria diferenciar tres tipus d'ajuts:	2

		<ul style="list-style-type: none"> • Els que es destinen al sosteniment de les despeses estructurals dels agents culturals (que s'haurien d'aplicar només en períodes excepcionals com l'arrencada o fases de transformació). • Els que es destinen a la viabilitat de les accions que duen a terme (quan són insuficients els ingressos d'explotació i les aportacions de tercers). • Els que permeten finançar una inversió i després es reintegren. <p>Seria convenient centrar l'aportació de recursos públics als agents culturals que hagin elaborat un pla estratègic i definir un model de finançament de la seva estructura i activitat. Cal evitar que l'aportació de recursos públics sigui una inèrcia que esdevingui crònica i generi dependència.</p> <p>L'Ajuntament podria donar suport tècnic als agents que ho demanin per elaborar el seu pla estratègic i model de finançament.</p>	
1.4.2	<p>Oferir assessorament i formació als agents culturals per definir i desenvolupar una estratègia de captació de recursos financers en forma de patrocini i mecenatge.</p>	<p>De manera simultània a la proposta que es formula més endavant de constituir, en el marc del Consell de Cultura, una comissió de mecenatge i patrocini cultural, és necessari que els agents culturals siguin competents per negociar i gestionar acords de mecenatge i patrocini.</p> <p>Ser competents comporta, sobretot:</p>	2

		<ul style="list-style-type: none"> • Ser capaços de dialogar amb els agents econòmics i oferir-los una proposta beneficiosa per a les dues parts. • Ser capaços d'avaluar resultats de manera objectiva i mostrar-los als mecenes i patrocinadors. <p>Per això caldria oferir als agents assessorament i formació per millorar les seves competències en la captació de recursos de patrocini i mecenatge.</p>	
--	--	---	--

b. Mesures relatives a l'objectiu 2

2.1 - Promoure que la ciutat compti amb una oferta de formació sistemàtica, accessible i de qualitat en els diversos àmbits culturals i disciplines artístiques.

Consideracions

Hi ha una notable satisfacció ciutadana per l'existència i bon funcionament de l'EMVIC dins del complex L'Atlàntida. Els mateixos arguments que van justificar la creació d'una Escola de Música són aplicables a l'àmbit de les Arts Escèniques.

L'existència d'una seu a Vic de l'Institut del Teatre, que ja acull una oferta privada de formació en arts escèniques, ofereix moltes oportunitats de col·laboració institucional en aquest àmbit. La creació d'una **Escola Municipal d'Arts Escèniques** pot seguir dos camins:

- Ampliar l'àmbit curricular en l'actual escola de música incorporant les arts escèniques.
- Crear una escola nova en una altra seu, amb la complicitat de l'IT.

La primera opció tindria com a principal inconvenient les previsibles interferències entre dues escoles de formació que estan en estadis de desenvolupament diferents. D'altra banda, desaprofitaria l'oportunitat que ofereix l'existència a la ciutat d'una seu de l'Institut del Teatre que compta amb una infraestructura excel·lent i una ubicació òptima, i que està disposat a implicar-se en la dinamització de les arts escèniques a la ciutat.

L'estratègia considerada més avantatjosa és, doncs, crear una Escola d'Arts Escèniques independent de la de Música que, d'aquí a uns anys, un cop consolidada, faci possible **integrar ambdues escoles en una Escola de les Arts** transversal que abracci totes les disciplines artístiques.

Mesures		Fase
2.1.1	Promoure la creació d'un Centre de Formació en Arts Escèniques que ofereixi a la ciutat	L'Ajuntament de Vic i l'Institut del Teatre podrien establir un acord de col·laboració per posar en funcionament un Centre de Formació en Arts Escèniques que desenvolupi 4 línies

	oportunitats de formació per a professionals i no professionals.	d'activitat: <ul style="list-style-type: none"> a. Una Escola Municipal d'Arts Escèniques que ofereixi formació no reglada, bàsica i superior, per a no professionals. b. Diversos postgraus especialitzats en pedagogia escènica per a professionals. c. Un programa de suport a les pràctiques escèniques de creació que desenvolupen els centres escolars de primària i secundària. d. Una programació de petit format amb intenció formativa. 	
2.1.2	Promoure la creació d'una Escola d'Humanitats que ofereixi una oferta formativa a ciutadans interessats en la literatura, la història, la filosofia, la ciència i altres àrees de coneixement humanista.	Més enllà de la funció de l'Ateneu com a espai divulgador de les humanitats, seria convenient disposar d'un espai de formació en aquestes àrees de coneixement. L'Escola d'Humanitats seria complementària de l'acció divulgadora de l' Ateneu i, per tant, seria una nova línia d'acció de les mateixes entitats.	3
2.1.3	Promoure l'emergència d'una oferta formativa en l'àmbit del cinema i l'audiovisual .	Atès que a la ciutat hi ha notables professionals d'aquest àmbit i que diverses entitats s'hi dediquen, seria convenient promoure l'existència a la ciutat d'una oferta formativa en l'àmbit del cinema, l'audiovisual i els videojocs. Aquests estudis serien d'especial interès per als joves , atès l'interès que tenen per aquestes disciplines.	3
2.1.4	Promoure que els centres de formació artística incorporin	Els centres de formació artística, tradicionalment, estan centrats en la formació de talent creatiu i interpretatiu,	2

	<p>propostes de formació de públics per ajudar-los a tenir més capacitat de gaudi, d'anàlisi i d'elecció crítica de les propostes culturals del seu entorn.</p>	<p>a nivel professional i no professional, i col·laboren a enriquir l'oferta.</p> <p>Però també haurien d'enriquir i qualificar la demanda oferint als ciutadans propostes de formació que els ajudessin a millorar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La capacitat de descodificació de llenguatges artístics per a la seva comprensió i ús. • La capacitat d'anàlisi crítica de les propostes culturals del seu entorn per qualificar la interiorització de l'experiència. • La capacitat d'elecció autònoma de les propostes que poden satisfer millor els seus interessos i necessitats. 	
--	--	---	--

2.2 - Promoure la creació i la innovació en l'acció cultural com a factors clau del desenvolupament cultural.

Consideracions

La creació és el valor fonamental en els processos culturals i, per tant, un actiu imprescindible en qualsevol sistema cultural. Les pràctiques de creació han d'estar a l'abast de tots els ciutadans, amateurs i professionals, en un model basat en la democràcia cultural.

La creació local aprofita la inversió en la formació realitzada i la transforma en propostes culturals que poden retornar a la comunitat local en forma de pràctiques culturals obertes a la participació de tercers.

Els **creadors amateurs, emergents i professionals** necessiten espais i serveis que afavoreixin els seus processos creatius i, si la seva ciutat els ofereix ambdues coses, s'evita que hagin de migrar cap a altres realitats. Si marxen a altres indrets per desenvolupar els seus projectes creatius, la ciutat desaprofita l'esforç que ha fet en formació de talent creatiu.

Un espai, viver o fàbrica de creació és una **infraestructura** preparada per acollir processos de recerca i creació en la qual els creadors que s'hi instal·len disposen de diversos **serveis de suport** (assessorament, comunicació, suport tècnic, connexió a xarxes, etc.) i poden compartir amb altres les seves pràctiques i el seu pensament.

Mesures			Fase
2.2.1	Oferir espais de creació als creadors locals, amateurs, emergents i professionals, de totes les disciplines artístiques, per tal d'optimitzar les seves pràctiques creatives.	Molts creadors locals, sobretot els amateurs i els emergents, desenvolupen els seus processos de creació en condicions precàries. Es podrien habilitar, a tal efecte, espais de la ciutat , preferentment d'arquitectura industrial, que no tenen un ús definit. Les Adoberies serien un indret òptim per acollir espais de creació, si es resolen les dificultats econòmiques i tècniques per garantir la seguretat dels	2

		edificis. La transformació parcial de les Adoberies en un clúster de creació artística multidisciplinària el convertiria en un punt de referència en l'eix cultural del Mèder (que es proposa més endavant) a prop de l'AcVic.	
2.2.2	Promoure residències artístiques en els equipaments culturals de la ciutat.	<p>Les residències artístiques són estades temporals de creadors o companyies professionals en una infraestructura fora del seu entorn habitual per dur-hi a terme un projecte de creació o un cicle artístic.</p> <p>Durant l'estada els creadors o les companyies interaccionen amb la comunitat local, amb creadors i centres educatius, i mostren a la ciutat la seva obra o el resultat del seu procés creatiu.</p> <p>Les residències artístiques s'han mostrat com una excel·lent eina per a la dinamització cultural d'un territori.</p>	1
2.2.3	Promoure la visibilitat social dels creadors locals a través de jornades, mostres i biennals.	<p>Els creadors locals amateurs, emergents i professionals acostumen a tenir poca visibilitat en el seu entorn social i tenen un gran potencial per esdevenir referents simbòlics de la ciutat. Per això cal posar a la seva disposició plataformes de visibilitat com mostres, jornades i biennals.</p> <p>Els objectius són dos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posar-los en valor per tal que els ciutadans els coneguin i reconeguin. • Posar-los en contacte amb productors i promotors locals per tal que puguin convertir les seves 	2

		propostes en experiències compartides.	
2.2.4	Promoure projectes d'art comunitari que incideixin en el desenvolupament social dels territoris de la ciutat.	Promoure, a través d'una convocatòria d'ajuts , que els creadors de les diverses disciplines artístiques presentin projectes que comportin la seva implicació en la transformació i desenvolupament de comunitats i col·lectius territorials , prioritzant les que viuen una situació de marginació, que permeti la realització de propostes artístiques que facilitin la consciència, reflexió i expressió de la realitat personal i col·lectiva dels ciutadans que hi viuen.	2

2.3 - Promoure la diversificació de la programació cultural de la ciutat per tal que tots els ciutadans hi trobin propostes que puguin satisfer els seus interessos i necessitats.

Consideracions

La programació cultural de la ciutat és rica en propostes de qualitat i, en alguns àmbits, assoleix l'excel·lència. Té uns públics assidus amb una freqüència de consum consolidada i l'índex d'ocupació de les propostes que conté és elevat.

Malgrat la satisfacció pels indicadors de consum, com passa a altres municipis, una part important de la ciutadania no participa en les pràctiques culturals programades per diversos motius. Un dels factors de no participació d'alguns perfils de ciutadans, especialment els ciutadans més joves i els nouvinguts, és que consideren que la programació ofereix poques propostes que puguin satisfer els seus interessos.

A banda d'incidir en altres factors (com la comunicació) caldria promoure la **diversificació de les programacions** des d'una perspectiva multicultural i generacional. En els propers anys la programació s'hauria de fer sota el paradigma de la diversitat cultural i la interculturalitat per construir una sòlida cohesió social.

Per assolir la diversificació de continguts el procediment òptim és la **participació dels ciutadans en el procés de programació**, aportant els seus interessos i punts de vista i col·laborant en la seva difusió i gestió. És a dir, passant de públics consumidors a prosumidors com a part interessada i compromesa.

Mesures			Fase
2.3.1	Promoure que els equipaments culturals públics ofereixin programacions més sensibles a la diversitat cultural de la ciutat fomentant la implicació dels públics.	No només convé oferir continguts que donin resposta als seus interessos sinó també cal que els col·lectius de joves i de nouvinguts s'impliquin en la presa de decisions sobre la programació, en la difusió de les propostes programades i en l'acompanyament de ciutadans interessats sense experiència. Sense	1

		aquesta implicació és molt difícil assolir resultats.	
2.3.2	Organitzar, cada any, una Mostra de les Cultures Locals que presenti i posi en comú propostes identitàries dels diferents col·lectius culturals.	La Mostra té per objectiu compartir, d'acord amb el paradigma del relativisme cultural, les pràctiques culturals de les comunitats culturals presents a la ciutat per tal que els altres ciutadans les coneguin i les reconeguin.	2
2.3.3	Promoure la participació de joves de les generacions digitals en les plataformes de presa de decisions sobre la programació dels equipaments de titularitat municipal.	Els joves anomenats <i>millennials</i> i els de la <i>generació Z</i> tenen hàbits culturals diferents dels de les generacions anteriors, sobretot en els continguts, els canals i el lloc de consum. Més que fer una programació “per a ells” caldria fer una programació “amb ells”, no sols perquè tindria més credibilitat sinó també per implicar-los en la seva difusió, prescripció i en l'acompanyament de públics de la seva generació.	2
2.3.4	Ampliar la programació per a públics familiars i adolescents per oferir-los experiències culturals que els ajudin a formar els seus interessos i valors culturals.	La formació de nous públics culturals ha de tenir com a màxima prioritat els infants i adolescents. Per això convé assegurar que tenen accés a una programació estable, diversificada i de qualitat per tal d'oferir-los experiències significatives que els ajudin a formar el seu sistema personal de valors i interessos.	2
2.3.5	Enfortir la Festa Major ja que és una gran oportunitat per oferir propostes culturals a ciutadans que habitualment no	La Festa Major és un dels moments de màxima participació ciutadana, juntament amb el MMVV, el Mercat el Ram i el Mercat Medieval. A les pràctiques culturals de la Festa Major hi assisteixen ciutadans que no participen	2

	participen en les programacions estables.	<p>durant l'any en cap programació estable.</p> <p>Caldria aprofitar aquests primers encontres amb propostes culturals per incloure en la programació pràctiques vinculades a les diferents comunitats culturals de la ciutat. D'aquesta manera es crearien vincles que permetrien, més endavant, fomentar la seva participació en les programacions estables.</p> <p>Caldria garantir que aquesta pràctica transversal compta amb els recursos financers necessaris.</p>	
2.3.6	Promoure que els equipaments culturals incorporin en la seva programació activitats complementàries de caràcter formatiu.	Més enllà de la programació d'activitats artístiques, caldria que els equipaments culturals enfortissin la seva funció educativa ampliant les activitats complementàries que ajudin a interioritzar les experiències artístiques com debats, encontres amb creadors, tallers, postfuncions i altres.	3

2.4 - Promoure la identificació, conservació i apropiació ciutadana del patrimoni cultural local com un factor clau per a l'enfortiment de la consciència col·lectiva i la cohesió social.

Consideracions

El patrimoni cultural de la ciutat és **ric en quantitat i qualitat**. Però és notablement desconegut per la ciutadania. Entre altres factors, perquè **no s'ha construït un relat patrimonial** que les famílies i escoles puguin transmetre a les noves generacions i als nousvinguts.

Els **centres escolars** ofereixen una plataforma estratègica per a l'accés dels escolars al patrimoni cultural de la ciutat. Però cal oferir als responsables dels centres educatius un relat i una **proposta d'itineraris** adequats als diferents nivells curriculars.

D'altra banda, no s'aprofita la riquesa en patrimoni cultural per captar turistes que vulguin descobrir, entre altres, aquest aspecte de la ciutat. La **captació de turisme cultural de qualitat** pot ser molt beneficiosa per al desenvolupament local, però requereix, a més d'un discurs, d'una **estratègia** en la qual participin com a ambaixadors, creadors i experts locals.

Mesures			Fase
2.4.1	Garantir els processos de patrimonialització i conservació del patrimoni cultural local.	Cal garantir que la ciutat manté una dinàmica satisfactòria de patrimonialització (recerca, adquisició, documentació...) en els diversos àmbits (arqueologia, museus, arxiu, etc.) i que conserva i repara els béns patrimonials que ha anat capitalitzant. A tal efecte seria convenient incorporar la figura de l' arqueòleg municipal que treballi de manera coordinada amb les diferents àrees implicades.	3
2.4.2	Construir un relat sobre el patrimoni cultural de la ciutat com a factor	El patrimoni, més enllà dels objectes i rastres de la història local, és un relat sobre la construcció de la ciutat i la	1

	d'identitat i posicionament.	identitat actual basat en els actius més reconeguts i singulars. Més enllà “del que som” és “el que volem explicar que som”, el posicionament de la comunitat cultural en un món global a partir dels seus actius.	
2.4.3	Oferir als centres educatius un recorregut pel patrimoni cultural local ajustat als diferents nivells curriculars.	Els centres educatius ofereixen l'oportunitat que tots els escolars coneguin i interioritzin el patrimoni cultural de la ciutat com un factor d'identitat i cohesió social. Cal, però, oferir un recorregut ordenat per cicles educatius vinculat als continguts curriculars.	1
2.4.4	Millorar la senyalètica dels punts d'interès patrimonial i aplicar un sistema de georeferenciació.	L'accés dels ciutadans als elements patrimonials de la ciutat és més fàcil si s'incorpora una senyalètica precisa, visible, completa i de fàcil comprensió. En aquest sentit caldria revisar la senyalètica actual i completar-la d'acord amb el relat patrimonial que es construeixi. Caldria també elaborar un projecte de georeferenciació que permeti analitzar i sistematitzar dades històriques amb la participació dels agents culturals.	2
2.4.5	Definir una estratègia de captació i gestió de turisme cultural a partir del patrimoni cultural de la ciutat.	El turisme cultural acostuma a ser un turisme de qualitat que aporta valor a la seva visita o estada a la ciutat. A més de tenir un relat, cal elaborar una estratègia de captació , d'àmbit nacional i internacional, per tal de donar arguments sobre l'interès d'anar a Vic. En l'estratègia de captació es poden integrar els actius patrimonials amb altres propostes de cultura en viu (especialment la música) i amb altres	1

		<p>actius locals com la gastronomia i l'entorn.</p> <p>Fomentar que els guies turístics tinguin coneixement especialitzat de patrimoni cultural i puguin transmetre un discurs patrimonial comú.</p>	
--	--	---	--

2.5 - Millorar el sistema de comunicació ciutadana de l'oferta cultural per tal que la ciutadania en tingui ple coneixement i pugui accedir a les pràctiques que donen resposta als seus interessos i necessitats.

Consideracions

El sistema d'informació sobre l'oferta cultural actual no assegura el coneixement ciutadà de les oportunitats culturals que els ofereix la ciutat, i per tant hauria de ser revisat a partir de casos de bones pràctiques.

Internet i la digitalització han canviat els hàbits dels ciutadans, especialment en la manera d'informar-se i de participar en les propostes culturals del seu entorn. Caldria tenir en compte els següents **critèris**:

- La **diversificació de les fonts d'informació**, tenint en compte els hàbits dels nadius i dels emigrants digitals.
- La demanda, per part dels públics, d'**interactivitat** amb creadors i ofertants.
- La necessitat d'oferir, més enllà d'informació, dispositius o plataformes de **prescripció** que ajudin a escollir les propostes de més valor.
- La **gestió dels temps**, atès que hi ha persones que prenen les decisions sobre l'ocupació del seu lleure amb antel·lació i altres que tot ho decideixen a l'últim moment.
- La **diversitat dels beneficis buscats** per cada persona: discurs intel·lectual, emocions, relat d'històries, divertiment, compartir moments amb determinades persones, etc.

Mesures			Fase
2.5.1	Posar en funcionament un nou portal cultural que inclogui tota l'oferta cultural de la ciutat.	El portal cultural oferiria informació completa i anticipada de tota l'oferta cultural de la ciutat. També ha d'incloure informació sobre els equipaments i agents culturals . Ha de promoure, més enllà de la	1

		<p>informació, la interacció entre els ciutadans i els operadors.</p> <p>A nivell de procediment, es podria arribar a acords amb cada operador per tal que puguin publicar-hi la seva programació sense cap intermediació per garantir la màxima eficàcia.</p> <p>Ha de tenir un cercador que permeti una cerca ràpida per data, per contingut, per lloc i per agent organitzador.</p> <p>El portal ha de generar una base de dades amb l'històric de les pràctiques ofertes que permet ser analitzada per generar coneixement com a base de la planificació de propers períodes.</p>	
2.5.2	<p>Constituir un club cultural virtual que posi en contacte persones amb interessos culturals.</p>	<p>El club, que podria denominar-se "Vic Cultura", ha de ser una plataforma d'interacció entre els seus membres (fòrum <i>online</i>) que genera una base de dades que permet analitzar els seus hàbits i interessos i oferir-los propostes que s'hi ajustin en condicions preferents, aplicant metodologies de màrqueting relacional.</p> <p>Dins el club es podria constituir un nucli de joves que escollissin propostes de major interès per a joves, que en fessin difusió a les xarxes socials i que operessin a manera d'influencers per fomentar el consum cultural dels joves.</p> <p>També s'hi podria incorporar una plataforma de crítica cultural en format vídeo per a joves, a la manera del projecte <i>Novaveu</i> de la plataforma <i>Recomana.cat</i>.</p>	2
2.5.3	<p>Publicar, en format</p>	<p>L'objectiu és oferir una visió de conjunt</p>	2

	paper i digital, una agenda trimestral amb tota l'oferta cultural de la ciutat.	de l'oferta del següent trimestre com a canal d'informació complementari del portal cultural i de la difusió a les xarxes socials. D'altra banda, el format imprès permet que puguin planificar l'agenda les persones que prenen les decisions de manera anticipada.	
2.5.4	Instal·lar panells informatius fixos al carrer amb la programació cultural.	Cal oferir als vianants informació de la programació cultural mentre caminen per la ciutat per tal que rebin quotidianament impactes de les propostes que tenen a l'abast sense haver-les d'anar a buscar.	2

2.6 - Configurar una àrea o eix de concentració d'activitat cultural al voltant del riu Mèder que esdevingui una destinació habitual de residents i visitants i ajudi a integrar la ciutat històrica amb els barris de nova formació.

Consideracions

L'eix cultural del Mèder té com a reclam l'oferta cultural intensa en equipaments i al carrer. Vol esdevenir una àrea de passeig en la qual els ciutadans tinguin encontres casuals amb pràctiques culturals al carrer i que creï l'hàbit d'anar-hi sense necessitat d'informació prèvia sobre la programació que ofereix, considerant que alguna cosa s'hi trobarà que valgui la pena.

Les ofertes breus al carrer de les diferents disciplines artístiques i àmbits culturals ofereix un tast sense cost a persones sense interessos culturals o a persones que no tenen interès per determinades pràctiques.

L'eix cultural del Mèder vol ser un punt de captació de persones interessades per la cultura, oferir primeres experiències de diferents pràctiques i fer una funció de redistribució a la resta d'equipaments de la ciutat.

Mesures			Fase
2.6.1	Definir una àrea de concentració d'oferta cultural al voltant del riu Mèder que inclogui equipaments culturals de referència.	<p>Caldria definir un tram del riu Mèder que separa la ciutat històrica dels barris del sud definint un perímetre que inclogui els principals equipaments culturals de referència (L'Atlàntida, l'ACVic, la nova biblioteca, el Museu Episcopal, etc.).</p> <p>Caldria definir també un itinerari de passeig, ben senyalitzat, amb ombra, punts de descans i fonts, que fes un recorregut per l'eix cultural de punta a punta. També caldria promoure que hi hagi cafeteries i terrasses properes en el recorregut.</p>	1

2.6.2	Habilitar espais de domini públic com a nòduls d'activitat al carrer.	Caldria identificar espais de domini públic al voltant del riu (fora de la zona amb risc d'inundació) per instal·lar-hi punts de connectivitat elèctrica i d'aigua , habilitar elements de seguretat en les zones que han d'ocupar els públics i definir on es poden instal·lar estructures efímeres d'escenari i <i>backstage</i> per poder organitzar activitats culturals a l'aire lliure.	2
2.6.3	Promoure la presència habitual de pràctiques d' Arts de Carrer en els espais habilitats de l'eix cultural del Mèder.	Les Arts de Carrer tenen una alta visibilitat i capten l'interès dels públics casuais que passegen per la zona . Enriqueixen l'espai amb continguts simbòlics i atreuen públics. Caldria facilitar als artistes d'arts de carrer la realització de les seves propostes en els espais habilitats , definir un marc normatiu, donant-los suport tècnic i fent-ne difusió. També caldria promoure que els equipaments culturals de la ciutat hi ubiquessin part de les seves programacions , ja que són un "tast" per a ciutadans sense hàbits culturals que els generi ganes de repetir i fomenti l'accés a la programació estable.	3
2.6.4	Dur a terme una campanya de comunicació per tal de donar a conèixer l'eix cultural del Mèder i les ofertes que conté.	L'apropiació ciutadana de l'eix cultural com a espai de passeig i d'encontres casuais amb propostes culturals necessita el suport d'una campanya de comunicació , com a mínim, durant el primer any de funcionament.	2
2.6.5	Concebre la nova biblioteca com l'equipament més	En el disseny arquitectònic i funcional de la nova biblioteca cal tenir en compte que hauria de ser el marc de trobada i	2

	<p>rellevant per articular la participació de públics de la ciutat històrica i dels barris de nova formació en una programació cultural diversa i multicultural.</p>	<p>articulació de les dues ciutats, no només pel servei de consulta i préstec, sinó sobretot per la programació cultural que ofereix, en la qual poden aportar continguts especialitzats els diferents equipaments especialitzats de la ciutat.</p> <p>La nova biblioteca pot crear vincles amb diferents col·lectius i comunitats culturals dels barris del sud per implicar-los en el foment de la participació dels ciutadans que hi viuen.</p> <p>La nova biblioteca pot ser, en molts casos, la porta d'entrada al sistema cultural local per als ciutadans nous.</p>	
--	---	---	--

c. **Mesures relatives a l'objectiu 3**

3.1 - Promoure el coneixement i reconeixement ciutadà de les pràctiques culturals i la seva projecció exterior.

Consideracions

La cultura ha perdut centralitat política en les darreres dècades a causa de diversos factors, entre altres, la **pèrdua de visibilitat i reconeixement social del seu valor**.

La cultura ha esdevingut **bé de consum** regulat per l'oferta i la demanda en un mercat globalitzat i les institucions governamentals han perdut pes com a ofertants de serveis culturals. Internet i la digitalització permeten un consum de cultura no presencial que margina, moltes vegades, les noves generacions digitals de les pràctiques culturals locals.

Seria convenient **recuperar la visibilitat social de la cultura** per tal de restablir el reconeixement del seu valor en la construcció i cohesió social.

D'altra banda, per tal que Vic assoleixi una projecció exterior satisfactòria necessita construir un **relat**, una **marca** i una **estratègia**. Els **beneficis** de la projecció exterior són de dues menes:

- El reconeixement exterior **incrementa l'afluència de visitants**, i aquests són generadors de riquesa i, entre altres coses, incrementen la **massa crítica de públics culturals** en favor de la **sostenibilitat de la programació**.
- El reconeixement exterior ajuda a la **construcció de la identitat i de la cohesió social**.

En l'estratègia de projecció exterior de la ciutat, cal comptar principalment amb els **actius culturals amb més possibilitats de reconeixement exterior** per la seva singularitat i excel·lència, però els beneficis que se n'obtinguin (com l'afluència de públics exteriors) s'han de canalitzar al conjunt de les pràctiques culturals de la ciutat.

Mesures			Fase
3.1.1	Promoure que els creadors i equipaments culturals organitzin jornades de portes	Promoure que els creadors i els equipaments culturals organitzin, de manera coordinada, jornades de portes obertes per afavorir la visibilitat	3

	obertes.	i el coneixement de la seva activitat per part de ciutadans que no participen en les seves pràctiques.	
3.1.2	Elaborar un relat sobre els actius culturals que sigui la base de la projecció exterior de la ciutat.	<p>Tots els actius culturals de la ciutat, els que han assolit major excel·lència i els de proximitat, incloent la diversitat cultural, han de ser presents en el relat sobre l'acció cultural de la ciutat.</p> <p>Aquest relat pot ser la base de la projecció exterior de la ciutat.</p> <p>També cal definir i projectar una marca de ciutat basada en els seus actius culturals, encomanant a especialistes en comunicació que elaborin un significat (<i>slogan</i>, logo o altre) que transmeti el significat de "<i>Vic, ciutat de cultura a escala humana</i>".</p>	1
3.1.3	Definir una estratègia de projecció exterior basada en els principals actius culturals.	<p>Col·laborar en la projecció exterior de la ciutat aportant el valor simbòlic dels actius culturals que tenen més capacitat de reconeixement i projecció exterior:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La música (el MMVV i L'Atlàntida) • Les arts visuals (Sert, l'ACVic, l'EAV...) • El patrimoni arquitectònic (Temple i Muralla) i museològic (MEV) <p>Caldria que es nomenessin ambaixadors d'aquests actius culturals i que es promoguessin plataformes de difusió i actes culturals que en donessin testimoni.</p>	1

3.2 - Promoure l'elaboració de plans estratègics en els diferents àmbits d'acció cultural.

Consideracions

Sembla raonable considerar que un dels factors que han permès en l'àmbit de la **música** assolir un desenvolupament notable i satisfactori ha estat l'establiment, en el seu moment, d'un full de ruta o estratègia de desenvolupament. Això ha permès un procés de professionalització i l'obtenció de recursos infraestructurals i econòmics per fer operativa l'estratègia. Tot i això, caldria revisar el full de ruta, analitzar les mancances i actualitzar-lo.

Els altres àmbits d'acció cultural no tenen cap **estratègia de desenvolupament** i aquest ha estat fruit de les oportunitats que sorgien d'una manera reactiva.

Per això seria convenient que, després de la mirada transversal del PAC, cada àmbit o sector cultural elaborés una estratègia de desenvolupament per als propers anys.

Mesures			Fase
3.2.1	Celebrar una jornada de reflexió sobre el valor de la planificació estratègica en el desenvolupament d'un sector cultural.	Per tal de vèncer les resistències a la planificació estratègica i descobrir-ne el valor, seria útil convocar una jornada de reflexió per analitzar casos de bones pràctiques amb l'ajuda d'especialistes en planificació, a la qual estiguessin convidats tots els agents culturals de la ciutat.	2
3.2.2	Donar suport tècnic i, si escau, econòmic als sectors o àmbits que vulguin elaborar una estratègia de desenvolupament.	L'Ajuntament podria oferir suport tècnic i, si escau, econòmic als sectors que, degudament coordinats, presentessin un projecte d'elaboració d'una estratègia de desenvolupament. Aquests plans podrien ser impulsats i coordinats per les taules sectorials que en suggereixen, més endavant, en la proposta de Consell de Cultura.	2

3.3 - Garantir la plena coordinació estratègica i operativa dels serveis culturals de responsabilitat municipal i la participació de l'Àrea de Cultura en els programes de govern que cerquin el desenvolupament local.

Consideracions

La pèrdua de visibilitat i reconeixement social de la cultura contrasta amb la creixent consideració, per part dels experts, de la cultura com **un dels principals motors del desenvolupament local** tant pel seu **valor simbòlic** com per la seva **capacitat de generar riquesa** i ocupació en la nova economia de les societats avançades, i pel seu valor en la construcció d'**identitat i cohesió social**.

En els programes de govern de molts ajuntaments la cultura ha anat esdevenint una àrea poc rellevant, centrada en la gestió de determinats serveis de titularitat municipal. Sembla clar que **els governs locals haurien d'apostar per la cultura** com un àmbit ciutadà estratègic que aporta valor a la resta d'àmbits d'acció pública.

L'Àrea de Cultura, com a responsable de la política cultural de l'Ajuntament, més enllà de la gestió dels serveis que té assignats ha de poder **participar en la planificació i avaluació d'àmbits d'acció governamental** assignats a altres àrees **que tenen incidència en les pràctiques culturals dels ciutadans**.

L'Àrea de Cultura, a més, té una **tecnoestructura** insuficient, per dessota dels estàndards de referència, que no li permet planificar, coordinar, acompanyar ni avaluar de manera satisfactòria l'acció cultural de la qual és responsable.

Tot i el marc legal vigent que no permet als ajuntaments ampliar plantilles, caldria fer en l'actual plantilla de l'Àrea de Cultura una redistribució funcional que permetés satisfer les funcions bàsiques de tecnoestructura que li pertocuen.

Mesures			Fase
3.3.1	Promoure que les formacions polítiques que es presentin en properes convocatòries	El PAC es basa en el consens de totes les formacions polítiques i defineix un full de ruta. Cada formació política té l'oportunitat de	1

	electorals incorporin en els seus programes les seves propostes i prioritats culturals en el marc dels objectius i estratègies definides en el PAC.	prioritzar les propostes formulades, d'acord amb el seu model de ciutat, i fer-les constar en els seus programes electorals. Aquesta és una manera de garantir que l'aposta cultural formulada en el PAC es concreti en els futurs programes de govern.	
3.3.2	Constituir una Comissió de Política Cultural per definir conjuntament estratègies transversals.	La Comissió hauria d'integrar les àrees o àmbits que incideixen directament en la política cultural (mercats, urbanisme, educació, turisme, joventut, centres cívics, etc.) La Comissió hauria d'estar presidida per l'alcalde i coordinada per la regidora de Cultura.	2
3.3.3	Reforçar l'estructura tècnica de l'Àrea de Cultura per garantir l'òptima coordinació operativa dels serveis culturals propis i de les accions dels agents culturals de la ciutat.	La tecnoestructura de l'Àrea de Cultura hauria d'estar formada, com a mínim, per un cap tècnic de Cultura , responsable sobretot de l'acció transversal, i responsables tècnics de tres àrees funcionals : suport a l'acció dels agents culturals, coordinació i seguiment de serveis propis, i comunicació i formació de públics. Tot i que la conjuntura actual no és favorable a incorporar els perfils indicats, caldria trobar la manera de reforçar l'equip tècnic, ja que és una necessitat de primer ordre.	1
3.3.4	Instituir la funció de coordinador d'àmbit com a responsable de coordinar els processos d'elaboració de programes sectorials	Encomanar a tècnics dels diferents equipaments i serveis les funcions de coordinadors d'àmbit com a tasca complementària a les que ja duu a terme, buscant la manera d'alliberar-los de certes càrregues de treball durant un	1

	<p>plurianuals i de programes operatius anuals (POA).</p>	<p>període aproximat de dos anys.</p> <p>Es poden establir coordinadors pels 5 àmbits proposats:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arts escèniques i música • Arts visuals i audiovisuals • Lectura • Patrimoni i coneixement • Sociocultura i cultura tradicional <p>Les seves funcions estarien centrades a tenir una visió de conjunt de l'àmbit, ser interlocutors dels operadors ciutadans i coordinar els processos d'elaboració dels programes sectorials plurianuals i dels programes operatius anuals (POA).</p>	
--	---	--	--

3.4 - Definir i aplicar un model de bona governança que asseguri la plena participació i el consens de totes les parts interessades en la planificació i desenvolupament de l'acció cultural.

Consideracions

A Vic ja havia funcionat un **Consell de Cultura** que no havia tingut un paper rellevant. Tot i que es va suprimir, es considera necessari que hi hagi una plataforma ciutadana que analitzi i reguli de manera permanent l'acció cultural de la ciutat, en la qual concorrin les administracions públiques que hi prestin serveis i els diferents agents culturals, socials, educatius i econòmics que poden contribuir al desenvolupament cultural.

El lideratge l'exercirà l'Ajuntament com a govern local, però s'ha de basar en el diàleg i el compromís de tots els agents que hi participin, d'acord amb els criteris d'un **model de bona governança** tal com es descriu en els criteris d'actuació.

Mesures		Fase	
3.4.1	<p>Constituir un Consell de Cultura per a l'anàlisi de tendències, necessitats i oportunitats culturals, i per assessorar l'Ajuntament en l'elaboració i desplegament de la seva política cultural.</p>	<p>El Consell de Cultura, presidit per la Regidoria de Cultura, estarà compost per quatre perfils de membres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agents culturals, en representació del sector (bàsicament, representants de la plataforma federativa d'Agents Culturals). • Agents econòmics, socials i educatius. • Ajuntament i altres administracions públiques que operen a la ciutat. • Ciudadans notables, a títol individual. <p>El Plenari del Consell faria, de manera ordinària, dues o tres sessions plenàries cada any. Serien reunions de caràcter executiu. Una de les sessions estaria destinada, de manera monogràfica, a la presentació i debat del pla d'acció cultural</p>	1

		<p>i pressupost de l'Àrea de Cultura per a la següent anualitat. Poden convocar-se sessions extraordinàries.</p> <p>Per al tractament de temes d'interès i formulació de propostes s'organitzarà en comissions.</p>	
3.4.2	<p>Constituir comissions temporals per a l'anàlisi de qüestions transversals i formulació de propostes al Plenari.</p>	<p>Per tractar qualsevol qüestió que sorgís en les reunions plenàries es podrien constituir comissions temporals que, en un nombre reduït de sessions, analitzés la qüestió i formulés propostes al Plenari.</p> <p>Una de les prioritàries seria una comissió sobre mecenatge i patrocini cultural, en la qual participessin els agents econòmics del Consell i una representació dels agents culturals. Podria promoure una borsa de projectes culturals interessats a obtenir finançament a través de mecenatge i patrocini i unes trobades entre les dues parts per generar coneixement i confiança mútua.</p> <p>També es podrien constituir comissions de representants dels diversos sectors culturals per fomentar l'intercanvi i la cooperació dels agents que hi operen.</p>	2
3.4.3	<p>Constituir una comissió pont entre el Consell de Cultura i el Consell Escolar Municipal.</p>	<p>La transcendència que pot tenir en l'acció cultural la coordinació estratègica i operativa entre el sector cultural i educatiu recomana constituir una comissió pont entre el Consell de Cultura i el Consell Escolar Municipal.</p> <p>La comissió hauria d'elaborar una agenda de treball que definís els àmbits de col·laboració i un calendari de treball per tal d'elaborar propostes d'acció que</p>	1

		puguin ser ratificades pels plenaris d'ambdós consells.	
3.4.4	Constituir, en el marc del Consell de Cultura, un Observatori Cultural que permeti conèixer la situació actual i tendències de futur de l'acció cultural a la ciutat.	<p>La seva funció seria la recollida i interpretació d'indicadors culturals locals per poder elaborar informes trimestrals sobre l'estat de la cultura a la ciutat.</p> <p>També duria a terme els estudis que li encomanés el Plenari del Consell de Cultura.</p> <p>Aquesta funció es podria encomanar a l'agència CreAcció, en la qual participen l'Ajuntament de Vic i la UVic, que ja desenvolupa les funcions d'observatori econòmic per al desenvolupament local.</p> <p>Els informes trimestrals serien presentats i debatuts en el Consell de Cultura i estarien a disposició de tots els agents culturals i socials interessats.</p>	1
3.4.5	Realitzar un estudi sobre els interessos i hàbits culturals de la ciutadania.	<p>Hi ha un notable desconeixement sobre els interessos i les pràctiques culturals dels ciutadans, especialment dels joves, dels nousvinguts i d'altres col·lectius ciutadans que participen poc en l'oferta cultural de la ciutat i que són claus per construir cohesió social.</p> <p>A tal efecte, seria convenient fer, en el marc de l'Observatori Cultural, un estudi per conèixer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els seus interessos i hàbits culturals, la manera com prenen les decisions d'ocupació del temps lliure i les pràctiques culturals autogestionades que realitzen. • La seva participació en la programació cultural local 	1

		(pràctiques preferents, beneficis que busquen, factors que els frenen), les pràctiques que hi troben a faltar i els canals d'informació que fan servir.	
--	--	---	--

3.5 - Vertebrar l'acció cultural local amb la dels territoris pròxims per tal d'afavorir fluxos de cooperació i economies d'escala.

Consideracions

El sistema cultural de Vic es pot enriquir si interacciona de manera sistematitzada amb altres sistemes culturals en termes de reciprocitat.

D'una banda, és òbvia la vocació comarcal de la ciutat. Això permet establir un eix cultural Vic-Manlleu-Torelló que vertebrí els intercanvis i la cooperació comarcal a partir d'aquests tres nòduls.

L'eix transversal també ofereix una altra oportunitat d'interacció entre sistemes culturals establint l'eix Manresa-Vic-Girona que vertebrí els intercanvis entre les tres comarques a partir dels tres nòduls de capitalitat.

La vertebració dels sistemes culturals proposats amplia la massa crítica i afavoreix la generació d'economies d'escala que diversifiquin i incrementin l'oferta cultural accessible per als ciutadans de Vic, alhora que ofereix oportunitats preferents de sortida al mercat de la creació i producció local.

L'eix intercomarcal Manresa-Vic-Girona configura una àrea cultural al centre-nord de Catalunya que ofereix una programació cultural densa i diversa i redueix la fuga de creadors i consumidors cap a l'àrea metropolitana de Barcelona.

Mesures			Fase
3.5.1	Constituir l'eix cultural Vic-Manlleu-Torelló per vertebrar els intercanvis i la cooperació entre els municipis de la comarca.	L'eix funcionaria a manera de circuit cultural per fer circular, de manera acompanyada, les propostes dels creadors i promotors locals de la comarca. També podria funcionar a manera de central de compres. En els tres nòduls s'hi concentrarien les propostes de gran format o de caràcter més experimental, i la resta de propostes podrien circular per la resta de municipis de manera coordinada i amb optimització de costos.	2

		La regulació de l'eix aniria a càrrec d'una taula de coordinació amb representants dels municipis participants, amb la col·laboració del Consell Comarcal.	
3.5.2	Constituir l'eix cultural Manresa-Vic-Girona-Olot per vertebrar els intercanvis i la cooperació entre els municipis de les tres comarques.	<p>La seva funció seria similar a la de l'eix comarcal però de caràcter intercomarcal. Els quatre nòduls, capitals de les respectives comarques, farien una funció de redistribució en els seus circuits comarcals.</p> <p>Es podria integrar la comunicació de l'oferta cultural de l'eix i, també, el sistema d'accés i de <i>ticketing</i>, així com també la recollida d'indicadors de l'activitat realitzada per analitzar tendències i fer propostes de millora.</p>	3

3.6 - Garantir el desenvolupament estable i sostenible de les mesures del PAC assegurant que els propers anys un percentatge mínim del pressupost municipal es destinarà a l'acció cultural.

Consideracions

Cal garantir la continuïtat, estabilitat i sostenibilitat de l'acció cultural pròpia i dels agents culturals de la ciutat. Per això convé garantir que l'Ajuntament destinarà a l'acció cultural un pressupost que asseguri el finançament dels serveis i activitats imprescindibles.

En el model ideal dels tres terços es preveu que els governs locals aportin, de conjunt, un terç al finançament de l'acció cultural local. La perspectiva de captar recursos de mecenatge i patrocini no dilueix el deure governamental d'aportar recursos a la cultura.

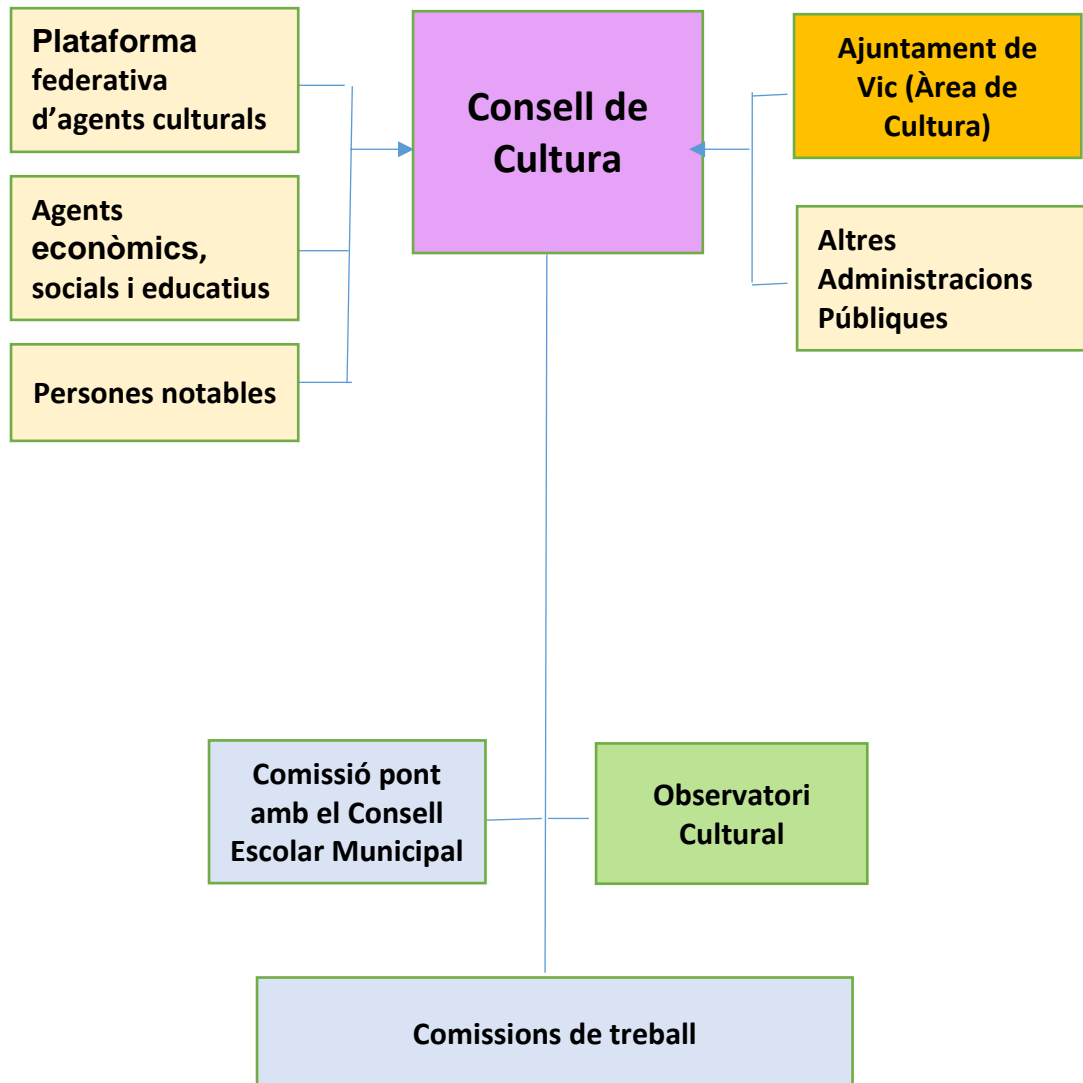
En els darrers anys, les vicissituds econòmiques han fet fluctuar molt els recursos públics destinats a la cultura i això ha anat en contra de l'estabilitat i continuïtat que necessiten els processos culturals. L'any 2015 el pressupost de cultura va ser de 2.379.437 euros, un 5,6% del total del pressupost municipal (una despesa de 56,70 euros anuals per habitant).

Per això convé que el conjunt de forces polítiques amb presència al consistori acordin la destinació d'uns recursos mínims a l'acció cultural. Els recursos mínims es poden definir en forma de % sobre el total del pressupost municipal de l'any corresponent i es pot focalitzar en els capítols 2 i 4, ja que el cost dels recursos humans segueix una altra dinàmica i les inversions de capítol 6 no són regulars.

Mesures			Fase
3.6.1	Establir que, en les successives anualitats, l'Ajuntament destinarà a l'acció cultural, com a mínim, el 7% del total del pressupost municipal anual.	El pressupost mínim fa referència només als capítols 2 i 4. Aquest percentatge es proposa tenint en compte la mitjana dels municipis de la mateixa franja de població (35.000 - 55.000 hab.), que el 2015 va ser de 6,10% sobre el total municipal. L'opció de Vic per la cultura comporta situar-se	1

		<p>per damunt de la mitjana intermunicipal.</p> <p>Aquest seria el pressupost mínim estructural. Sempre hi ha la possibilitat que alguns anys, de forma singular, hi hagi un pressupost superior per atendre les despeses suplementàries d'activitats extraordinàries.</p>	
3.6.2	<p>Revisar l'equilibri òptim entre els recursos econòmics destinats al finançament dels serveis propis i el suport de les iniciatives de tercers.</p>	<p>El paper dels governs locals en l'acció cultural s'ha de centrar al màxim en les funcions de regulació i de foment, fent d'operador cultural de manera excepcional quan es consideri que un servei cultural és bàsic i no el presten ni el poden prestar de manera adequada els agents culturals de la ciutat.</p> <p>Per això caldrà vetllar per tal que el finançament dels serveis propis no anul·li la capacitat de donar suport a les iniciatives de tercers que serveixen l'interès comú.</p>	2

13. Estructura de governança

14. Mesures previstes per a la fase 1 (2018-2019)

El desplegament de les mesures del Pla d'Acció s'ha estructurat en 3 fases, atenent a criteris de prioritats i de lògica seqüencial. En cada mesura s'ha indicat la fase d'aplicació recomanada. Amb tot, la dinàmica ciutadana comportarà un reajust periòdic del ritme d'execució.

Les fases previstes són les següents:

Fase 1	2018 - 2019
Fase 2	2020 - 2022
Fase 3	2023 - 2025

Relacionem a continuació les **23 mesures** que s'han proposat per a la primera fase:

1.1.2	Posar a disposició dels agents culturals una oferta de formació en gestió cultural a mida de les seves necessitats i possibilitats.
1.2.1	Promoure la connectivitat i treball en xarxa dels agents i equipaments culturals , sobretot dels que treballen en el mateix àmbit, per tal de facilitar la generació de sinergies i afavorir l'accés dels ciutadans a les seves propostes.
1.2.2	Donar suport a la creació d'una plataforma federativa d'agents culturals com a espai de coneixement, diàleg, consens i cooperació.
1.3.1	Elaborar i formalitzar un conveni marc de cooperació cultural entre la UVic i l'Ajuntament definint les línies de co-laboració per als propers anys.
1.3.2	Obrir a la ciutat la programació cultural del campus de la UVic.
2.1.1	Promoure la creació d'un Centre de Formació en Arts Escèniques que ofereixi a la ciutat oportunitats de formació per a professionals i no professionals.

2.2.2	Promoure residències artístiques en els equipaments culturals de la ciutat.
2.3.1	Promoure que els equipaments culturals públics ofereixin programacions més sensibles a la diversitat cultural de la ciutat.
2.4.2	Construir un relat sobre el patrimoni cultural de la ciutat com a factor d'identitat i posicionament.
2.4.3	Oferir als centres educatius un recorregut pel patrimoni cultural local ajustat als diferents nivells curriculars.
2.4.5	Definir una estratègia de captació i gestió de turisme cultural a partir del patrimoni cultural de la ciutat.
2.5.1	Posar en funcionament un nou portal cultural que inclogui tota l'oferta cultural de la ciutat.
2.6.1	Definir una àrea de concentració d'oferta cultural al voltant del riu Mèder que inclogui equipaments culturals de referència.
3.1.2	Elaborar un relat sobre els actius culturals que sigui la base de la projecció exterior de la ciutat.
3.1.3	Definir una estratègia de projecció exterior basada en els principals actius culturals .
3.3.1	Promoure que les formacions polítiques que es presentin en properes convocatòries electorals incorporin en els seus programes les propostes i prioritats culturals en el marc dels objectius i estratègies definides en el PAC.
3.3.3	Reforçar l'estructura tècnica de l'Àrea de Cultura per garantir l'òptima coordinació operativa dels serveis culturals propis i de les accions dels agents culturals de la ciutat.

3.3.4	Instituir la funció de coordinador d'àmbit com a responsable de coordinar els processos d'elaboració dels programes sectorials plurianuals i dels programes operatius anuals (POA) .
3.4.1	Constituir un Consell de Cultura per a l'anàlisi de tendències, necessitats i oportunitats culturals, i per assessorar l'Ajuntament en l'elaboració i desplegament de la seva política cultural.
3.4.3	Constituir una comissió pont entre el Consell de Cultura i el Consell Escolar Municipal .
3.4.4	Constituir, en el marc del Consell de Cultura, un Observatori Cultural que permeti conèixer la situació actual i tendències de futur de l'acció cultural a la ciutat com a base de la presa de decisions estratègiques i operatives.
3.4.5	Realitzar un estudi sobre els interessos i hàbits culturals de la ciutadania.
3.6.1	Establir que, en les successives anualitats, l'Ajuntament destinarà a l'acció cultural, com a mínim, el 7% del total del pressupost municipal anual .

15. Seguiment i avaluació

El **Consell de Cultura** serà l'òrgan responsable del seguiment de l'aplicació del PAC i d'avaluar els resultats obtinguts.

- A tal efecte disposarà de la informació que li proporcioni l'**Observatori Cultural** a través dels **informes trimestrals**, que inclouran indicadors i valoracions qualitatives.
- Elaborarà, anualment, un **informe sobre l'estat d'aplicació del PAC**.

Els acords i informes del Consell de Cultura seran traslladats al **Plenari de l'Ajuntament** per tal que en tingui coneixement i pugui desplegar-los en la seva acció de govern.

Al final de cada període d'aplicació es pot celebrar **una jornada oberta a la ciutadania** per presentar l'acció cultural desenvolupada i les mesures que seran aplicades en la fase següent.

Crèdits

El Pla d'Acció Cultural és una iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vic que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona. El seu desenvolupament ha tingut lloc entre l'octubre de 2016 i el novembre de 2017.

El Pla d'Acció Cultural de Vic (2018-2025) s'aprova en sessió plenària a l'Ajuntament de Vic en data 6 de juny del 2018 amb els vots favorables de l'equip de govern, ERC-Som Vic, Plataforma Vigatana, Vic per a Tots, i els quatre vots contraris de Capgirem Vic sobre un total de 21 regidors que formen el consistori vigatà.

Ajuntament de Vic

Susagna Roura Pujols, 2n tinent d'alcalde i regidora de Cultura i Museus

Ignasi Janer, coordinador de Cultura i Promoció de Ciutat

Anna Campoy, tècnica de Cultura i Museus

Josep M. Brugera, col·laborador

Diputació de Barcelona

Laia Gargallo, cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Eugènia Argimon, Xavier Coca, Aina Roig, equip del programa d'assessorament cultural del CERC

Aurèlia Cabot Mota, cap de l'Oficina de Patrimoni Cultural

Mireia Sabaté Grau, cap de l'Oficina de Difusió Artística

Enric Vilagrosa Alquézar, cap de la Unitat de Programació i Innovació. Gerència de Serveis de Biblioteques.

Bissap

Jaume Colomer, direcció

Santi Martínez, consultor col·laborador

Eulàlia Subirana, consultora col·laboradora

Paula Vallejo, consultora col·laboradora

Agraïm la participació als integrants dels diferents grups de debat.

Motxilla ecològica - Càlcul d'un exemplar		
Núm. bDAP	bDAP643	
Massa publicació (g)	566	Estalvi:*
 Petjada de carboni (g CO ² eq.)	1.076	149
 Residus generats (g)	66	10
 Consum d'aigua (L)	39	6
 Consum d'energia (MJ)	45	7
 Consum de matèries primeres (g)	732	109

*Impacte ambiental estalviat respecte a una publicació comuna semblant